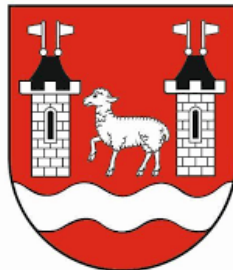

*Załącznik do Uchwały Nr XLVIII/5/22
Rady Powiatu Piaseczyńskiego
z dnia 26 maja 2022 r.*

**Strategia
Rozwiązywania Problemów Społecznych
w Powiecie Piaseczyńskim
na lata 2022-2027**

SPIS TREŚCI

WSTĘP	3
I. UWARUNKOWANIA ZEWNĘTRZNE TWORZENIA STRATEGII	6
1. PODSTAWY PRAWNE	6
2. PODSTAWY STRATEGICZNO-PROGRAMOWE	7
II. ANALIZA I DIAGNOZA	15
1. POŁOŻENIE, POWIERZCHNIA, PODZIAŁ ADMINISTRACYJNY POWIATU	15
2. KOMUNIKACJA I TRANSPORT	16
3. SYTUACJA DEMOGRAFICZNA	16
4. SYTUACJA GOSPODARCZA	18
5. PROBLEMY NA RYNKU PRACY	20
6. ZASOBY I WARUNKI MIESZKANIOWE	22
7. EDUKACJA	23
8. KULTURA	24
9. SPORT, REKREACJA I TURYSTYKA	25
10. OCHRONA ZDROWIA	26
11. BEZPIECZEŃSTWO PUBLICZNE	26
12. POMOC SPOŁECZNA	30
12.1. POMOC SPOŁECZNA W GMINACH	30
12.2. POMOC SPOŁECZNA W POWIECIE	34
13. PIECZA ZASTĘPCZA	39
14. SYTUACJA OSÓB NIEPEŁNOSPRAWNYCH	43
15. SYTUACJA OSÓB STARSZYCH	48
16. SEKTOR POZARZĄDOWY	49
17. PROBLEMY SPOŁECZNE W OPINII ŚRODOWISKA LOKALNEGO	50
18. PROBLEMY RÓWNOŚCI PŁCI	54
19. ANALIZA SWOT	58
20. PODSUMOWANIE	64
III. PROJEKTOWANE CELE I DZIAŁANIA	67
1. WIZJA I MISJA	67
2. CELE STRATEGICZNE I OPERACYJNE, KIERUNKI DZIAŁAŃ	68
3. PROGNOZA ZMIAN	82
4. RAMY FINANSOWE	84
5. WDROŻENIE STRATEGII, MONITOROWANIE, EWALUACJA	85
6. ZARZĄDZANIE STRATEGIĄ, ANALIZA RYZYKA	86
7. PROGRAMY I PROJEKTY	87
IV. UWAGI KOŃCOWE	88
SPIS TABEL I WYKRESÓW	89

WSTĘP

Powiatowa strategia rozwiązywania problemów społecznych jest dokumentem szczególnym, gdyż zawiera założenia polityki społecznej uwzględniające kompetencje samorządu powiatowego, ale też bierze pod uwagę przesłanki wynikające z sytuacji panującej na szczeblu gminnym. Dokument Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Powiatu Piaseczyńskiego został przygotowany na lata 2022-2027. Sygnalizuje problemy społeczne występujące w gminach wchodzących w skład powiatu i prezentuje rozwiązania o charakterze systemowym pozostające poza kompetencjami samorządu gminnego.

Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Powiatu Piaseczyńskiego na lata 2022-2027 jest dokumentem uspołecznionym. W pracach nad nim uczestniczyli przedstawiciele samorządu lokalnego, środowisk pomocy społecznej, rynku pracy, oświaty, kultury, ochrony zdrowia, policji i sądownictwa, przedstawiciele organizacji pozarządowych, Kościoła, mieszkańcy powiatu oraz eksperci.

Koordynowanie prac mających na celu opracowanie Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Powiatu Piaseczyńskiego na lata 2022-2027 należało do Dyrektora Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Piasecznie. Zadaniem zespołu, który współpracował z Dyrektorem w zakresie pozyskiwania danych wykorzystanych w dokumencie, była współpraca z właściwymi instytucjami i organizacjami pozarządowymi w celu opracowania i przedłożenia Radzie Powiatu do zatwierdzenia dokumentu Strategii.

Dokument Strategii powstawał we współpracy Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Piasecznie z Ośrodkiem Kształcenia Służb Publicznych i Socjalnych – Centrum AV w Częstochowie, który udzielał merytorycznego wsparcia zarówno w procesie przygotowania narzędzi badawczych, jak i w opracowaniu dokumentu.

Opracowanie składa się z trzech zasadniczych części: wprowadzającej, analityczno-diagnostycznej i programowej. **Część wprowadzająca** zawiera informacje na temat organizacji strategii oraz uwarunkowań zewnętrznych (prawnych i strategiczno-programowych) tworzenia dokumentu. **Część analityczno-diagnostyczna** zawiera informacje ogólne dotyczące powiatu oraz diagnozę sytuacji społeczno-gospodarczej w powiecie, która została oparta na badaniu źródeł zastanych, tj. danych pozyskanych z instytucji i organizacji działających na terenie powiatu bądź obejmujących zasięgiem działania jego mieszkańców, identyfikacji mocnych i słabych stron oraz szans i zagrożeń lokalnego systemu polityki społecznej

(**SWOT**), a także analizie ankiet skierowanych do reprezentantów środowiska lokalnego. **Część programowa** zawiera założenia polityki społecznej powiatu na najbliższe lata, ujęte w formie wizji, misji, celów strategicznych, celów operacyjnych i kierunków działań. Zgodnie z wymogami ustawy o pomocy społecznej zostały przedstawione ramy finansowe strategii, zawarta została prognoza zmian oraz informacja na temat sposobu wdrożenia dokumentu, prowadzenia monitoringu jego realizacji i ewaluacji. Dla oceny stopnia wdrożenia założeń programowych dokumentu został przygotowany **zestaw wskaźników realizacji celów strategii**.

Na potrzeby opracowania niniejszego dokumentu przeprowadzono badania ankietowe dotyczące sytuacji społecznej w powiecie. W przeprowadzonym badaniu mogła wziąć udział każda osoba zainteresowana podzieleniem się opinią w zakresie określonym przez ankietę. W sumie do analizy przedłożono 62 anonimowo wypełnione arkusze. Wśród ankietowanych było 69% kobiet i 31% mężczyzn. 66% respondentów mieszka na terenie powiatu od urodzenia, a większość spośród pozostałych od 15 do 51 lat. Dominujące grupy stanowiły osoby w przedziale wiekowym 26-35 lat (27%) oraz 46-55 lat (24% uczestników). Nieco mniej respondentów było w wieku 56-65 lat (22%) i 36-45 lat (14%). Nielicznie reprezentowana była grupa wiekowa 20-25 lat (6%) oraz powyżej 65 lat (3%) a osoby poniżej 20. roku życia nie wzięły udziału w tym badaniu.

Jeśli chodzi o poziom i rodzaj wykształcenia, to najliczniejsza była ta grupa uczestników badania, która zadeklarowała posiadanie wyższego wykształcenia (60%). 19% respondentów miało wykształcenie średnie, 8% podstawowe, nieliczni gimnazjalne i zasadnicze zawodowe, a 5% badanych nie ujawniło swojego wykształcenia. Nieco ponad połowa ankietowanych jako miejsce zamieszkania podała wieś, a 48% miasto. Profil respondentów ankiety prezentuje poniższa tabela.

Tabela 1. Profil respondentów ankiety „Problemy społeczne w opinii mieszkańców powiatu”

liczba ankietowanych	pleć	grupa wiekowa	czas zamieszkiwania w powiecie	wykształcenie
62	kobiety (69%)	20-25 lat (6%)	od urodzenia (66%)	wyższe (60%)
		26-35 lat (27%)		średnie (19%)
		36-45 lat (14%)	od 2 do 10 lat (12%)	zasadnicze zawodowe (5%)
	mężczyźni (31%)	46-55 lat (24%)	od 15-51 lat (22%)	gimnazjalne (3%)
		56-65 lat (22%)		

		Powyżej 65 lat (3%)		podstawowe (8%)
		brak deklaracji (4%)		brak deklaracji (5%)

W badaniu ankietowym, którego celem było poznanie opinii mieszkańców powiatu na temat problemu równości szans kobiet i mężczyzn oraz dyskryminacji ze względu na płeć, wykorzystano do analizy 54 arkusze wypełnionych anonimowo ankiet. Wśród respondentów było 74% kobiet i 26% mężczyzn. Jeśli chodzi o miejsce zamieszkania to 54% badanych zadeklarowało, że mieszka w mieście, a 46% na wsi. Najliczniej wśród respondentów reprezentowana była grupa osób w wieku 26-35 lat (28%), a kolejne grupy stanowiły osoby w wieku 36-45 lat (20%) oraz 46-55 lat (18%). Profil respondentów prezentuje poniższa tabela.

Tabela 2. Profil respondentów ankiety „Równość szans kobiet i mężczyzn”

liczba ankietowanych	płeć	grupa wiekowa	czas zamieszkiwania w powiecie	wykształcenie
54	kobiety (74%)	poniżej 20 lat (2%)	od urodzenia (67%)	wyższe (56%)
		20-25 lat (7%)		
		26-35 lat (28%)		średnie (22%)
		36-45 lat (20%)		
	mężczyźni (26%)	46-55 lat (18%)	od 20 do 51 lat (20%)	zasadnicze zawodowe (4%)
		56-65 (16%)		gimnazjalne (4%)
		pow. 65 lat (4%)	od 3 do 19 lat (11%)	podstawowe (5%)
		brak deklaracji (4%)		brak deklaracji (9%)

Przygotowana w oparciu o uzyskane informacje, materiały i opinie mieszkańców Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych wskazuje problemy, których rozwiązanie powinno stać się w najbliższym czasie przedmiotem szczególnej troski ze strony władz samorządowych powiatu. Opracowany dokument był konsultowany z właściwymi terytorialnie Gminami i pozwala na racjonalizację lokalnej polityki społecznej.

I. UWARUNKOWANIA ZEWNĘTRZNE TWORZENIA STRATEGII

1. PODSTAWY PRAWNE

Powiatowa strategia rozwiązywania problemów społecznych, podobnie jak inne dokumenty strategiczne przygotowywane na różnych szczeblach administracji publicznej, jest dokumentem uwarunkowanym prawnie. Obowiązek jej opracowania wynika wprost z art. 19 pkt 1 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (Dz. U. z 2021 r. poz. 2268 z późn. zm.), który w ramach zadań własnych powiatu przewiduje „opracowanie i realizację powiatowej strategii rozwiązywania problemów społecznych, ze szczególnym uwzględnieniem programów pomocy społecznej, wspierania osób niepełnosprawnych i innych, których celem jest integracja osób i rodzin z grup szczególnego ryzyka – po konsultacji z właściwymi terytorialnie gminami”.

Na treść i realizację powiatowej strategii rozwiązywania problemów społecznych mają również wpływ inne akty prawne. Należą do nich:

- ustawa z dnia 5 czerwca 1998 r. o samorządzie powiatowym (Dz. U. z 2022 r., poz. 528);
- ustawa z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz. U. z 2022 r. poz. 447);
- ustawa z dnia 27 sierpnia 1997 r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych (Dz. U. z 2021 r. poz. 573 z późn. zm.);
- ustawa z dnia 20 kwietnia 2004 r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy (Dz. U. z 2021 r. poz. 1100 z późn. zm.);
- ustawa z dnia 13 czerwca 2003 r. o zatrudnieniu socjalnym (Dz. U. z 2020 r. poz. 176 z późn. zm.);
- ustawa z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (Dz. U. z 2021 r. poz. 1119 z późn. zm.);
- ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (Dz. U. z 2021 r. poz. 1249);
- ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii (Dz. U. z 2020 r. poz. 2050 z późn. zm.);
- ustawa z 28 listopada 2003 r. o świadczeniach rodzinnych (Dz. U. z 2022 r. poz. 615);
- ustawa z dnia 7 września 2007 r. o pomocy osobom uprawnionym do alimentów (Dz. U. z 2021 r. poz. 877 z późn. zm.);

- ustawa z dnia 21 czerwca 2001 r. o dodatkach mieszkaniowych (Dz. U. z 2021 r. poz. 2021)
- ustawa z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie (Dz. U. z 2020 r. poz. 1057 z późn. zm.).
- uchwała nr 105 Rady Ministrów z dnia 17 sierpnia 2021 r. w sprawie przyjęcia polityki publicznej pod nazwą Krajowy Program Przeciwdziałania Ubóstwu i Wykluczeniu Społecznemu. Aktualizacja 2021-2027, polityka publiczna z perspektywą do roku 2030 (M.P. 2021 poz. 843)
- Krajowy Program Rozwoju Ekonomii Społecznej do 2023 roku. Ekonomia Solidarności Społecznej (KPRES) – uchwała nr 11 Rady Ministrów z dnia 31 stycznia 2019 r. zmieniająca uchwałę w sprawie przyjęcia programu pod nazwą „Krajowy Program Rozwoju Ekonomii Społecznej” (M.P. 2019 poz. 2014).

Podczas realizacji strategii zajdzie również potrzeba odwołania się do innych aktów prawnych, m.in. z zakresu edukacji, kultury czy ochrony zdrowia.

2. PODSTAWY STRATEGICZNO-PROGRAMOWE

Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Powiatu Piaseczyńskiego jest dokumentem zgodnym z dokumentami strategicznymi i programowymi, które tworzą warunki do podejmowania działań opartych na zasadzie pomocniczości państwa przy wykorzystaniu zasobów tkwiących w środowiskach lokalnych i aktywności środowisk zagrożonych marginalizacją i wykluczeniem społecznym. W swej warstwie merytorycznej odnosi się do dokumentów, które funkcjonują na poziomie europejskim, ogólnopolskim, regionalnym i lokalnym. Poniżej przedstawiono główne założenia programowe tych dokumentów.

2.1. DOKUMENTY EUROPEJSKIE I KRAJOWE

Europa 2020 – Strategia na rzecz inteligentnego i zrównoważonego rozwoju sprzyjającego włączeniu społecznemu

W ramach trzech priorytetów tematycznych strategii, której założeniem jest stworzenie większej liczby miejsc pracy i podniesienie standardu życia, przygotowano siedem projektów przewodnich: „Unia innowacji”; „Młodzież w drodze”; „Europejska agenda cyfrowa”; „Europa efektywnie korzystająca z zasobów”; „Polityka przemysłowa w erze globalizacji”; „Program na rzecz nowych umiejętności i zatrudnienia”; „Europejski program walki z ubóstwem”.

28 kwietnia 2020 r. Rada Ministrów RP przyjęła „Krajowy Program Reform na rzecz realizacji strategii Europa 2020. Aktualizacja 2020/2021”. Już na starcie prac nad KPR oczekiwano uwzględnienia w KPR działań na rzecz priorytetów nowej strategii dla UE, zaprezentowanej w komunikacie KE pn. „Europejski Zielony Ład” z 11 grudnia 2019 r. oraz w dokumencie otwierającym nowy cykl Semestru, tj. „Rocznej Strategii Zrównoważonego Wzrostu Gospodarczego na 2020 rok” z 17 grudnia 2019 r. W związku z wybuchem pandemii COVID-19 w 2020 r. na ostatnim etapie prac dokument uzupełniono o odrębny rozdział poświęcony przedstawieniu działań mających na celu bezpośrednią walkę z pandemią COVID-19 i przeciwdziałanie rozszerzającym się jej skutkom ekonomicznym, zawartych w ustawach składających się na tzw. „tarczę anty kryzysową”.

W KPR znalazła się bardzo wstępna, ze względu na niemający precedensu dynamiczny charakter kryzysu gospodarczego wywołanego przez pandemię, ocena sytuacji i scenariusz makroekonomiczny na najbliższe miesiące. Jednocześnie w KPR zachowano dorobek wcześniejszych prac nad dokumentem, zastrzegając, że realizacja zaplanowanych działań będzie uzależniona od rozwoju sytuacji w Polsce i na świecie.

Nowe Wieloletnie Ramy Finansowe na lata 2021-2027

Na mocy Traktatu z Lizbony Wieloletnie Ramy Finansowe (WRF) zostały przekształcone z porozumienia międzyinstytucjonalnego w akt prawnie wiążący. WRF, przyjmowane na okres co najmniej pięciu lat, muszą gwarantować dokonywanie wydatków Unii w sposób usystematyzowany i w granicach jej zasobów własnych oraz zawierają przepisy, z którymi musi być zgodny roczny budżet Unii, a tym samym stwarzają podwaliny pod dyscyplinę finansową.

2 maja 2018 r. Komisja Europejska przyjęła pierwszy projekt długofalowego budżetu UE, czyli wieloletnich ram finansowych 2021-2027. Aby odpowiedzieć na społeczno-gospodarcze skutki pandemii COVID-19, 27 maja 2020 r. zaproponowano **zmieniony długofalowy budżet UE**, wprowadzając nadzwyczajny

instrument na rzecz odbudowy (Next Generation EU), który ma pomóc naprawić najpilniejsze szkody spowodowane pandemią i na nowo ożywić gospodarkę.

Podczas szczytu w Brukseli w dn. 17-21 lipca 2020 r. przywódcy państw członkowskich uzgodnili długofalowy budżet UE 2021-2027 opiewający na kwotę 1 074,3 mld EUR. Z budżetu wspierane będą m.in. inwestycje w transformację cyfrową i ekologiczną. Przywódcy uzgodnili też pakiet odbudowy o wartości 750 mld EUR, który pomoże UE poradzić sobie z kryzysem spowodowanym pandemią. Z kwoty tej 390 mld EUR zostanie wypłaconych w formie dotacji dla państw członkowskich, a 360 mld EUR – w formie pożyczek.

Program Operacyjny Wiedza Edukacja Rozwój 2014-2020 (PO WER)

W perspektywie finansowej 2014-2020 Europejski Fundusz Społeczny współfinansuje krajowy Program Operacyjny Wiedza Edukacja Rozwój na lata 2014-2020 (PO WER), który został przyjęty uchwałą Rady Ministrów RP w dniu 8 stycznia 2014 roku. Program, który powstał w odpowiedzi na potrzeby reform w obszarach zatrudnienia, włączenia społecznego, edukacji, szkolnictwa wyższego, zdrowia i dobrego rządzenia, wspiera innowacje społeczne oraz współpracę ponadnarodową w wyżej wymienionych obszarach, a także wdrażanie w naszym kraju „Inicjatywy na rzecz zatrudnienia osób młodych”.

Komisja Europejska proponuje przeznaczenie dodatkowych środków w latach 2020-2022 na fundusze strukturalne w ramach programów perspektywy 2014-2020 na walkę ze skutkami kryzysu wywołanego przez pandemię COVID-19 oraz przygotowanie długookresowej transformacji w kierunku zielonej, cyfrowej, bardziej odpornej na zagrożenia Europy. Ta inicjatywa KE nazywana została w skrócie REACT-EU.

Polska popiera podejście polegające na wykorzystaniu obecnych programów polityki spójności jako narzędzia wspierania działań krótko- i średnioterminowych za pośrednictwem REACT-UE, natomiast polityka spójności w latach 2021-2027 powinna realizować cele w dłuższej perspektywie czasowej.

Narodowa Strategia Integracji Społecznej (NSIS)

Narodowa Strategia Integracji Społecznej jest dokumentem, którego celem jest pomoc w procesie włączania się Polski w realizację drugiego z celów Strategii Lizbońskiej stawiającego na modernizację europejskiego modelu socjalnego,

inwestowanie w ludzi oraz zwalczanie wykluczenia społecznego. Działania w tym zakresie mają przyczynić się do:

- dostosowania edukacji i szkolenia do wymogów życia i pracy w społeczeństwie opartym na wiedzy,
- rozwijania aktywnej polityki zatrudnienia przyczyniającej się do tworzenia większej liczby lepszych miejsc pracy,
- modernizacji systemu ochrony socjalnej, w tym systemów emerytalnych i ochrony zdrowia, m.in. w celu zapewnienia ich finansowej stabilności oraz odpowiedniej koordynacji z celami polityki edukacyjnej i polityki zatrudnienia,
- wspierania integracji społecznej, aby uniknąć pojawienia się trwale zmarginalizowanej klasy ludzi niezdolnych do funkcjonowania w społeczeństwie opartym na wiedzy.

Krajowa Strategia Rozwoju Regionalnego 2030

Krajowa Strategia Rozwoju Regionalnego 2030 to podstawowy dokument strategiczny polityki regionalnej państwa w perspektywie do 2030 r. Został uchwalony przez Radę Ministrów 17 września 2019 r. Rozwija postanowienia Strategii na rzecz Odpowiedzialnego Rozwoju do roku 2020 (z perspektywą do 2030 r.) określone w filarze rozwój społecznie wrażliwy i terytorialnie zrównoważony.

W KSRR wskazuje się Obszary Strategicznej Interwencji istotne z punktu widzenia realizacji polityki regionalnej, które zostaną uwzględnione w krajowych i regionalnych strategiach rozwoju (m.in. poprzez wskazanie dedykowanych im działań). Są to dwa typy obszarów: miasta średnie tracące funkcje społeczno-gospodarcze i obszary zagrożone trwałą marginalizacją. Oprócz tego KSRR wskazuje również wschodnią Polskę i Śląsk jako OSI wymagające ukierunkowanego wsparcia z poziomu kraju (Program Polska Wschodnia, Program dla Śląska). Jednocześnie na poziomie regionalnym samorząd województwa może wyznaczać swoje obszary strategicznej interwencji, takie m.in. jak obszary przemysłowe, zdegradowane czy tzw. wewnętrzne peryferia, o ile będzie to wiązało się z zapewnieniem konkretnych instrumentów wsparcia lub mechanizmów uzgodnień.

Polska 2030. Trzecia fala nowoczesności. Długookresowa Strategia Rozwoju Kraju 2030

Długookresowa Strategia Rozwoju Kraju 2030 to dokument mający na celu przede wszystkim poprawę jakości życia obywateli. Ukazuje on główne tendencje, wyzwania i schematy rozwoju społeczno-gospodarczego kraju, a także kierunki zagospodarowania przestrzennego państwa. Powyższy dokument wyznaczył trzy strategiczne obszary, w których powinien odbywać się rozwój Polski:

- Obszar konkurencyjności i innowacyjności gospodarki:
 - Innowacyjność gospodarki i kreatywność indywidualna,
 - Polska Cyfrowa,
 - Kapitał ludzki,
 - Bezpieczeństwo energetyczne i środowisko.
- Obszar równoważenia potencjału rozwojowego regionów Polski:
 - Rozwój regionalny,
 - Transport.
- Obszar efektywności i sprawności państwa:
 - Kapitał społeczny,
 - Sprawne państwo.

Strategia Rozwoju Kapitału Społecznego (współdziałanie, kultura, kreatywność) 2030

Głównym celem SRKS jest wzrost jakości życia społecznego i kulturalnego Polaków. W dokumencie wyznaczono następujące trzy cele szczegółowe i priorytety:
Cel szczegółowy 1. Zwiększenie zaangażowania obywateli w życie publiczne:

1.1 Usprawnienie mechanizmów wspierania i współpracy instytucji publicznych z obywatelami,

1.2 Rozwój i wzmacnianie zorganizowanych form aktywności obywatelskiej.

Cel szczegółowy 2. Wzmacnianie roli kultury w budowaniu tożsamości i postaw obywatelskich:

2.1 Tworzenie warunków oraz budowanie kompetencji dla wzmacniania uczestnictwa w kulturze,

2.2 Ochrona dziedzictwa kulturowego oraz gromadzenie i zachowywanie dóbr kultury,

2.3 Digitalizacja, cyfrowa rekonstrukcja i udostępnianie dóbr kultury,

2.4 Umacnianie tożsamości i postaw obywatelskich przez kulturę,

2.5 Wzmocnienie promocji kultury polskiej za granicą.

Cel szczegółowy 3. Wzmocnienie rozwoju społeczno-gospodarczego kraju przez sektory kultury i kreatywne:

- 3.1 Wzrost udziału sektorów kreatywnych w rozwoju gospodarczym kraju,
- 3.2 Rozwój kompetencji zawodowych na potrzeby branż kreatywnych,
- 3.3 Wzmocnienie potencjału kreatywnego społeczeństwa.

2.2. DOKUMENTY REGIONALNE I LOKALNE

Program Regionalny: Fundusze Europejskie dla Mazowsza 2021-2027

Zgodnie z projektem Umowy Partnerstwa przygotowanej przez Ministerstwo Funduszy i Polityki Regionalnej, z puli 173 mld euro z budżetu Unii Europejskiej na lata 2021-2027 (czyli ponad 750 mld zł), które ma otrzymać Polska, dla województwa mazowieckiego zarezerwowano 1,6 mld euro w ramach „**Programu Regionalnego: Fundusze Europejskie dla Mazowsza 2021-2027**”. Środki te mają być rozdysponowane między słabiej rozwinięty obszar mazowiecki regionalny (**1,5 mld euro**) oraz lepiej rozwinięty obszar warszawski stołeczny (wstępnie planowana kwota wyniesie **111,5 mln euro**).

Program regionalny wspierać będzie realizację **celów polityki spójności**, do których należą: Bardziej konkurencyjna i inteligentna Europa, Bardziej przyjazna dla środowiska niskoemisyjna Europa, Lepiej połączona Europa, Europa o silniejszym wymiarze społecznym oraz Europa bliżej obywateli.

Oprócz środków z programu regionalnego, Mazowsze otrzyma możliwość korzystania z pomocy z Funduszu Odbudowy oraz programów krajowych z zakresu m.in. infrastruktury i środowiska, badań i wsparcia innowacyjności, rozwoju cyfrowego, rozwoju kapitału ludzkiego, pomocy najbardziej potrzebującym mieszkańcom oraz programu skierowanego do Polski Wschodniej. Pomoc skierowana zostanie m.in. na obszar ochrony zdrowia, w tym programy profilaktyczne, diagnostykę i rehabilitację pacjentów, nie zabraknie też dofinansowania rozwoju rynku pracy, działań edukacyjnych oraz sprzyjających włączeniu społecznemu mieszkańców.

Strategia Rozwoju Województwa Mazowieckiego do 2030 roku „Innowacyjne Mazowsze”

Strategia Rozwoju Województwa Mazowieckiego do 2030 roku „Innowacyjne Mazowsze” jest dokumentem, który stanowi odpowiedź na wyzwania, którym musi sprostać województwo, aby podnieść jakość życia, ograniczyć wykluczenie społeczne i bezrobocie, realizować politykę spójności terytorialnej oraz politykę

inteligentnego i zrównoważonego rozwoju.

Na podstawie diagnozy sytuacji społeczno-gospodarczej w województwie i jego potencjału nakreślono scenariusze rozwoju województwa oraz wyznaczono cele rozwojowe. Za priorytetowy cel strategiczny przyjęto „Rozwój produkcji ukierunkowanej na eksport w przemyśle zaawansowanych i średniozaawansowanych technologii oraz w przemyśle i przetwórstwie rolno-spożywczym”. Oprócz niego w dokumencie sformułowano trzy inne cele strategiczne:

1. wzrost konkurencyjności regionu poprzez rozwój działalności gospodarczej oraz transfer i wykorzystanie nowych technologii,
2. poprawa dostępności i spójności terytorialnej regionu oraz kształtowanie ładu przestrzennego,
3. poprawa jakości życia oraz wykorzystanie kapitału ludzkiego i społecznego do tworzenia nowoczesnej gospodarki.

Strategia Polityki Społecznej Województwa Mazowieckiego na lata 2021-2030

Został opracowany projekt dokumentu Strategii Polityki Społecznej Województwa Mazowieckiego na lata 2021–2030. Misją samorządu Województwa Mazowieckiego w zakresie polityki społecznej – wyznaczoną w dokumencie – jest dążenie do wzmacniania kapitału ludzkiego, społecznego i kulturowego na Mazowszu oraz zapewnienie większej spójności społecznej przez rozwój inwestycji społecznych. Strategia Polityki Społecznej Województwa Mazowieckiego na lata 2021–2030 jest jednym z narzędzi realizacji tej misji i skupia się na celu głównym – wzmacnianiu kapitału ludzkiego, społecznego i kulturowego, zwiększaniu spójności społecznej przez inwestycje społeczne oraz na trzech celach szczegółowych:

1. Zapobieganie pogłębianiu się problemów społecznych poprzez wdrażanie programów i projektów na rzecz ogółu mieszkańców i wybranych grup (w tym mniejszości narodowych i etnicznych) oraz sprawne realizowanie polityki społecznej na Mazowszu.
2. Deinstytucjonalizacja i rozwój spersonalizowanych, zintegrowanych usług społecznych, w tym o charakterze środowiskowym.
3. Inwestycje w służby społeczne oraz zawody pomocowe. Poprawa wizerunku pomocy społecznej.

Wizja społeczna określona w dokumencie jest następująca: „Mazowsze będzie obszarem, którego mieszkańcy cieszą się wysoką jakością życia oraz

aktywnie uczestniczą w życiu gospodarczym, społecznym i kulturalnym. W razie trudnej sytuacji życiowej mogą zaś uzyskać niezbędną pomoc i wsparcie”.

Zaplanowane w Strategii Polityki Społecznej działania mają zapobiegać nasilaniu się negatywnych zjawisk społecznych oraz zapewnić mieszkańcom Mazowsza lepszy dostęp do wsparcia i pomocy społecznej oraz nowoczesnych usług społecznych. Podmiotem koordynującym wdrożenie Strategii jest Mazowieckie Centrum Polityki Społecznej. Założenia Strategii będą wprowadzane w życie przez organy i jednostki organizacyjne Urzędu Marszałkowskiego Województwa Mazowieckiego w Warszawie, we współpracy z interesariuszami – organizacjami pozarządowymi i podmiotami ekonomii społecznej.

II. ANALIZA I DIAGNOZA

1. POŁOŻENIE, POWIERZCHNIA, PODZIAŁ ADMINISTRACYJNY POWIATU

Powiat piaseczyński leży w centralnej części województwa mazowieckiego na południowych obrzeżach Warszawy. Od północy graniczy z Warszawą,

od wschodu przez Wisłę z powiatem otwockim, od południa z powiatem grójeckim, a od zachodu z powiatem pruszkowskim oraz powiatem grodziskim. Siedzibą władz samorządowych jest Piaseczno. Na terenie powiatu piaseczyńskiego znajdują się 4 miasta: Góra Kalwaria, Konstancin-Jeziorna, Piaseczno i Tarczyn, a także 223 wsie, a na strukturę administracyjną powiatu składa się 6 gmin: gminy miejsko-wiejskie – Góra Kalwaria, Konstancin-Jeziorna, Piaseczno i Tarczyn, gminy wiejskie – Lesznowola i Prażmów. Dane szczegółowe w tym zakresie przedstawia poniższa tabela.

Tabela 3. Podział administracyjny powiatu na koniec 2020 r.

lp.	nazwa jednostki	rodzaj jednostki	powierzchnia (w km ²)
1.	Góra Kalwaria	gm. miejsko-wiejska	145,1
2.	Konstancin-Jeziorna	gm. miejsko-wiejska	78,6
3.	Piaseczno	gm. miejsko-wiejska	128,3
4.	Tarczyn	gm. miejsko-wiejska	114,3
5.	Lesznowola	gm. wiejska	69,3
6.	Prażmów	gm. wiejska	86,5

Dane Głównego Urzędu Statystycznego.

Atuty powiatu piaseczyńskiego ujawnione w badaniu ankietowym skierowanym do mieszkańców, związane są przede wszystkim z położeniem geograficznym w centrum kraju, blisko stolicy, co zapewnia dostęp do szkół, uczelni, ośrodków kultury i wszelkich usług oraz instytucji. Wypowiadający się w badaniu ankietowym chwalili efektywne zarządzanie powiatem, gdzie z pożytkiem dla mieszkańców rozwija się infrastruktura oraz aktywność instytucji pomocowych i organizacji pozarządowych.

Powiat piaseczyński to również region charakteryzujący się pięknem krajobrazu i walorami turystycznymi, na które składają się tereny zielone, lasy, jeziorka, uzdrowisko.

Mieszkańcy uczestniczący w badaniu ankietowym w większości pozytywnie postrzegają komunikację między władzami samorządowymi a społeczeństwem (26% ocen dobrych i 35% dostatecznych). 19% ankietowanych wyraziło przeciwną opinię, a blisko 20% nie potrafiło zająć stanowiska w tej kwestii. Większość respondentów jest zadowolona z faktu bycia mieszkańcem powiatu piaseczyńskiego (48% badanych poziom tego zadowolenia ocenia dobrze, a 28% dostatecznie), odmienne odczucie wyraża 11% ankietowanych, a 13% wybrało odpowiedź „nie wiem”.

Uczestnicy ankiety dostrzegają także występujące w różnych obszarach sfery społecznej niekorzystne zjawiska i problemy rzutujące na jakość życia

i ograniczające w istotny sposób możliwości rozwojowe powiatu. Te wypowiedzi respondentów zostały szczegółowo omówione w dalszej części niniejszego dokumentu dotyczącej problemów społecznych w opinii środowiska lokalnego.

2. KOMUNIKACJA I TRANSPORT

Z uwagi na bliskie położenie stolicy i wysoki poziom zurbanizowania obszaru, sieć komunikacyjna na terenie powiatu piaseczyńskiego jest stosunkowo gęsta i dobrze zorganizowana. Układ drogowy Piaseczna tworzy sieć dróg krajowych: DK-79 Tarnobrzeg – Warszawa; wojewódzkich: DW-721 Nadarzyn – Brzeziny, DW-722 Grójec – Piaseczno oraz powiatowych i gminnych. Główny ruch tranzytowy odbywa się DK-79 na odcinku Piaseczno – Warszawa oraz na odcinku Piaseczno – Góra Kalwaria, a także drogami wojewódzkimi nr 721 i 722. Łączna długość sieci dróg (krajowe, wojewódzkie, powiatowe oraz gminne) wynosi 557,3 km, przy czym na terenie powiatu znajduje się 345 km dróg kategorii powiatowej, w tym 83 km w gminie Piaseczno.

Deficyty w zakresie transportu zbiorowego odczuwają mieszkańcy gmin Prażmów i Tarczyn. Gmina Prażmów charakteryzuje się najslabiej rozwiniętą infrastrukturą drogową, gdyż nie przebiega przez jej teren żadna droga krajowa.

Usługi transportowe w powiecie świadczą: PKS w Warszawie, PKS w Grójcu, ZTM w Warszawie.

3. SYTUACJA DEMOGRAFICZNA

Z końcem 2020 roku, według danych Głównego Urzędu Statystycznego, powiat piaseczyński liczył 190 606 mieszkańców, z czego 52,1% stanowiły kobiety, których było 99 251. Gęstość zaludnienia w powiecie wynosiła 303,2 osoby na km². W omawianym okresie stale zwiększała się populacja powiatu; a wzrost dotyczył wszystkich grup wiekowych. Dane szczegółowe przedstawiają poniższe tabele.

Tabela 4. Ludność w poszczególnych gminach powiatu na koniec 2020 roku

lp.	nazwa jednostki	liczba ludności	gęstość zaludnienia (liczba osób na km ²)
1.	Góra Kalwaria (gmina miejsko-wiejska)	27 044	183
2.	Konstancin-Jeziorna (gmina miejsko-wiejska)	24 621	315
3.	Piaseczno (gmina miejsko-wiejska)	86 217	633
4.	Tarczyn	11 594	100

	(gmina miejsko-wiejska)		
5.	Lesznówola (gmina wiejska)	29 767	363
6.	Prażmów (gmina wiejska)	11 363	123

Dane Głównego Urzędu Statystycznego.

Tabela 5. Struktura wiekowa ludności poszczególnych gmin powiatu w 2020 r.

lp.	nazwa jednostki	liczba mieszkańców według wieku		
		przedprodukcyjny	produkcyjny	poprodukcyjny
1.	Góra Kalwaria (gmina miejsko-wiejska)	5 394	15 988	5 662
2.	Konstancin-Jeziorna (gmina miejsko-wiejska)	4 321	14 139	6 161
3.	Piaseczno (gmina miejsko-wiejska)	20 217	51 001	14 999
4.	Tarczyn (gmina miejsko-wiejska)	2 422	6 758	2 414
5.	Lesznówola (gmina wiejska)	8 296	17 523	3 948
6.	Prażmów (gmina wiejska)	2 513	6 845	2 005

Dane Głównego Urzędu Statystycznego.

Tabela 6. Struktura wiekowa ludności powiatu w latach 2018-2020

zakres danych	2018	2019	2020
liczba osób w wieku przedprodukcyjnym	41 506	42 483	43 163
liczba osób w wieku produkcyjnym	110 151	111 419	112 254
liczba osób w wieku poprodukcyjnym	33 294	34 379	35 189
ogółem	184 951	188 281	190 606

Dane Głównego Urzędu Statystycznego.

Wpływ na sytuację demograficzną w powiecie miały m.in. takie wskaźniki, jak kształtowany przez liczbę urodzeń żywych i zgonów przyrost naturalny oraz migracja odbywająca się zarówno w ruchu wewnętrznym, jak i zagranicznym. Dane w tym zakresie przedstawiają poniższe tabele.

Tabela 7. Ruch naturalny ludności powiatu w 2020 r.

zakres danych	2020
liczba urodzeń żywych	2 148
liczba zgonów	2 008
przyrost naturalny	140

Dane Głównego Urzędu Statystycznego.

Tabela 8. Ruch migracyjny ludności powiatu w 2020 r.

zakres danych	2020
liczba zameldowanych osób spoza gminy	4 603
w tym z zagranicy	162

liczba osób wymeldowanych poza gminę	2 365
w tym za granicę	21
saldo migracji ogółem	2 238

Dane Głównego Urzędu Statystycznego.

Liczba urodzeń na terenie powiatu była wyższa niż liczba zgonów, przyrost naturalny był więc wyrażony liczbą dodatnią. Jeśli chodzi o ruch migracyjny w powiecie, to w analizowanym okresie saldo migracji było korzystne.

4. SYTUACJA GOSPODARCZA

Powiat piaseczyński posiada wyjątkową lokalizację, która sprzyja inwestycjom i rozwojowi przedsiębiorczości, położony jest bowiem na obrzeżach Warszawy. Wiąże się to ze znacznym napływem nowych mieszkańców, w tym wielu inwestorów. Gminy powiatu rozwijają infrastrukturę i podwyższają standard życia mieszkańców. Promują też nowe rozwiązania technologiczne, proekologiczne, zdobywają certyfikaty zarządzania jakością usług i bezpieczeństwa informatycznego. Co roku samorządy gminne klasyfikowane są na wysokich miejscach w ogólnopolskich rankingach. Powiat dysponuje połączeniami drogowymi i kolejowymi, a ze względu na bliskość położonego w południowej części Warszawy portu lotniczego Okęcie, także lotniczymi. Do gospodarczych atutów powiatu piaseczyńskiego zaliczyć należy dużą chłonność rynku wewnętrznego, wysoką dynamikę rozwoju infrastruktury technicznej, rozwój budownictwa mieszkaniowego oraz korzystne otoczenie biznesu.

Szkoły średnie z terenu powiatu kształcą mechaników, informatyków, rehabilitantów, logistyków, elektroników, monterów, fryzjerów oraz kucharzy. Szeroki wachlarz kierunków zapewnia różnorodność wśród nowych pracowników, jak i dostęp do wykwalifikowanej kadry.

W południowej i wschodniej części powiatu ważną gałęzią gospodarki jest rolnictwo, przede wszystkim sadownictwo i uprawa warzyw. Najwięcej gruntów użytkowanych rolniczo znajduje się w gminach Góra Kalwaria i Tarczyn. Poniższa tabela przedstawia strukturę gruntów na terenie powiatu.

Tabela 9. Użytki rolne, lasy i grunty leśne, pozostałe grunty i nieużytki

zakres danych	powierzchnia (ha)
użytki rolne ogółem	31 246
w tym grunty orne	23 372
lasy i grunty leśne	12 177
pozostałe grunty i nieużytki	19 150

Dane Starostwa Powiatowego w Piasecznie.

Poniżej przedstawiono najważniejsze inwestycje zrealizowane na terenie powiatu w ostatnich latach.

Rok 2018

- rozbudowa budynku Starostwa Powiatowego w Piasecznie
- przebudowa i rozbudowa budynku Zespołu Szkół Specjalnych w Pęcherach-Łbiskach
- modernizacja Zespołu Szkół w Konstancinie-Jeziornie
- adaptacja budynku mieszkalnego na warsztaty szkolne w Piasecznie
- przebudowa budynku internatu w Górze Kalwarii
- przebudowa i rozbudowa budynku Zespołu Szkół w Piasecznie
- przebudowa i rozbudowa sali gimnastycznej i części dydaktycznej liceum ogólnokształcącego w Piasecznie

Rok 2019

- przebudowa i rozbudowa dróg powiatowych: 2836W, 2807W, 2802W, 2841W, 2803W, 2826W, 2814W, 2824W, 2860W, 2834W, 2828W, 2860W, 2839W, 2852W.
- adaptacja budynków i zagospodarowanie terenu na potrzeby bazy sprzętowo-magazynowej w Piasecznie
- przebudowa i rozbudowa budynku Zespołu Szkół Specjalnych w Pęcherach oraz zagospodarowanie terenu
- przebudowa instalacji c.o. i modernizacja Zespołu Szkół w Konstancinie-Jeziornie
- adaptacja budynku po jednostce wojskowej na potrzeby Poradni Psychologiczno-Pedagogicznej w Górze Kalwarii

Rok 2020

- przebudowa i rozbudowa dróg powiatowych: 2823W, 2836W, 2807W, 2802W, 2841W, 2803W, 2826W, 2837W, 2848W, 2849W, 2850W, 2855W
- rozbudowa i termomodernizacja budynku oraz zagospodarowanie terenu Starostwa Powiatowego w Piasecznie
- przebudowa i rozbudowa budynku Zespołu Szkół nr 1 w Piasecznie
- termomodernizacja oraz modernizacja budynku internatu Zespołu Szkół nr 3 w Piasecznie
- przebudowa i rozbudowa budynku szkoły Zespołu Szkół nr 2 w Piasecznie.

W powiecie piaseczyńskim (wg danych GUS) w roku 2020 w rejestrze REGON zarejestrowane były 37 762 podmioty gospodarki narodowej, z czego 25 516 stanowiły osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą, a 36 785 to mikro-przedsiębiorstwa zatrudniające od 0 do 9 pracowników.

5. PROBLEMY NA RYNKU PRACY

Według danych Powiatowego Urzędu Pracy w Piasecznie, w latach 2018-2020 liczba osób bezrobotnych w powiecie piaseczyńskim ulegała wahaniom z najwyższym poziomem odnotowanym w 2020 r. Zarówno liczba bezrobotnych kobiet, jak i udział kobiet w ogólnej liczbie osób pozostających bez pracy w analizowanym okresie ulegały wahaniom. Dane szczegółowe w tym zakresie przedstawia poniższa tabela.

Tabela 10. Bezrobotni w powiecie według płci i ich udział w liczbie ludności w wieku produkcyjnym w latach 2018-2020

zakres danych	2018	2019	2020
liczba bezrobotnych w powiecie	3 487	2 834	3 566
udział bezrobotnych w liczbie ludności w wieku produkcyjnym	3,1%	2,5%	3,1%
liczba bezrobotnych kobiet w powiecie	1 681	1 310	1 637
udział kobiet w liczbie bezrobotnych	48,2%	46,2%	45,9%

Dane Powiatowego Urzędu Pracy w Piasecznie.

Uzupełnienie powyższych danych stanowią przedstawione w kolejnej tabeli informacje na temat stopy bezrobocia, jaką odnotowano w latach 2018-2020 w powiecie piaseczyńskim, województwie mazowieckim i w kraju.

Tabela 11. Stopa bezrobocia w powiecie, województwie i w kraju w latach 2018-2020

zakres danych	2018	2019	2020
stopa bezrobocia w powiecie piaseczyńskim	4,0	3,1	4,0
stopa bezrobocia w województwie mazowieckim	4,9	4,4	5,2
stopa bezrobocia w kraju	5,8	5,2	6,2

Dane Głównego Urzędu Statystycznego.

Dla pełnego scharakteryzowania problemu bezrobocia w powiecie ważna jest analiza danych dotyczących podziału bezrobotnych według wieku, czasu pozostawania bez pracy, stażu pracy i wykształcenia. Dane szczegółowe w tym zakresie na koniec 2020 roku przedstawia poniższa tabela.

Tabela 12. Bezrobotni w powiecie na koniec 2020 roku według wieku, czasu pozostawania bez pracy, stażu pracy i wykształcenia

wiek	liczba bezrobotnych		udział kobiet (w %)
	ogółem	kobiet	

18-24 lata	292	155	53,0
25-34 lata	835	466	55,8
35-44 lata	950	498	52,4
45-54 lata	810	359	44,3
55-59 lat	388	159	40,9
60 lat i więcej	291	X	X
czas pozostawania bez pracy	liczba bezrobotnych		udział kobiet (w %)
	ogółem	kobiet	
do 1 miesiąca	295	130	44,0
1-3 miesiące	663	297	44,7
3-6 miesięcy	609	300	49,2
6-12 miesięcy	776	353	45,4
12-24 miesiące	569	266	46,7
powyżej 24 miesięcy	654	291	44,4
staż pracy	liczba bezrobotnych		udział kobiet (w %)
	ogółem	kobiet	
bez stażu	675	284	42,0
do 1 roku	294	128	43,5
1-5 lat	718	351	48,8
5-10 lat	582	296	50,8
10-20 lat	718	370	51,5
20-30 lat	455	180	39,5
30 lat i więcej	124	28	22,5
wykształcenie	liczba bezrobotnych		udział kobiet (w %)
	ogółem	kobiet	
wyższe	810	520	64,1
policealne i średnie zawodowe	669	317	47,3
średnie ogólnokształcące	441	236	53,5
zasadnicze zawodowe	521	170	32,6
gimnazjalne/podstawowe i niższe	1 125	394	35,0

Dane Powiatowego Urzędu Pracy w Piasecznie.

Na koniec 2020 roku wśród bezrobotnych w powiecie największe grupy stanowiły osoby z wykształceniem gimnazjalnym i niższym, osoby w wieku 35-44 lata, osoby ze stażem pracy 1-5 lat oraz osoby pozostające bez pracy 6-12 miesięcy. Najmniej bezrobotnych w 2020 roku było w następujących grupach: ze stażem pracy 30 lat i więcej, z wykształceniem zasadniczym zawodowym, w wieku 60 lat i więcej oraz osób pozostających bez pracy do 1 miesiąca. Największy udział kobiet w ogóle bezrobotnych odnotowano wśród osób z wykształceniem wyższym, osób

pozostających bez pracy powyżej 3-6 miesięcy, osób ze stażem pracy 10-20 lat i osób w wieku 25-34 lata.

Wśród ogółu bezrobotnych 2 652 osoby znalazły się w szczególnej sytuacji na rynku pracy, w tym 1 183 kobiety, 149 osób niepełnosprawnych, 406 osób posiadało co najmniej jedno dziecko w wieku do 6 lat, a 1 510 osób było bezrobotnych długotrwale. W powiecie w 2020 roku zauważalny jest wzrost poziomu bezrobocia,

6. ZASOBY I WARUNKI MIESZKANIOWE

Główny Urząd Statystyczny podaje, iż w 2020 roku w powiecie piaseczyńskim oddano do użytku 2 563 mieszkania. Na każdych 1000 mieszkańców oddano więc do użytku 13,45 nowych lokali. Jest to wartość znacznie większa od wartości dla województwa mazowieckiego oraz znacznie większa od średniej dla całej Polski. Całkowite zasoby mieszkaniowe w powiecie piaseczyńskim to 82 498 nieruchomości. Na każdych 1000 mieszkańców przypadają zatem 433 mieszkania. Jest to wartość porównywalna do wartości dla województwa mazowieckiego oraz znacznie większa od średniej dla całej Polski. 73,0% mieszkań zostało przeznaczonych na sprzedaż lub wynajem, 27,0% na cele indywidualne.

Przeciętna liczba pokoi w nowo oddanych mieszkaniach w powiecie piaseczyńskim to 4,33 i jest znacznie większa od przeciętnej liczby izb dla województwa mazowieckiego oraz znacznie większa od przeciętnej liczby pokoi w całej Polsce. Przeciętna powierzchnia użytkowa nieruchomości oddanej do użytkowania w 2020 roku w powiecie piaseczyńskim to 111,20 m² i jest znacznie większa od przeciętnej powierzchni użytkowej dla województwa mazowieckiego oraz znacznie większa od przeciętnej powierzchni nieruchomości w całej Polsce.

7. EDUKACJA

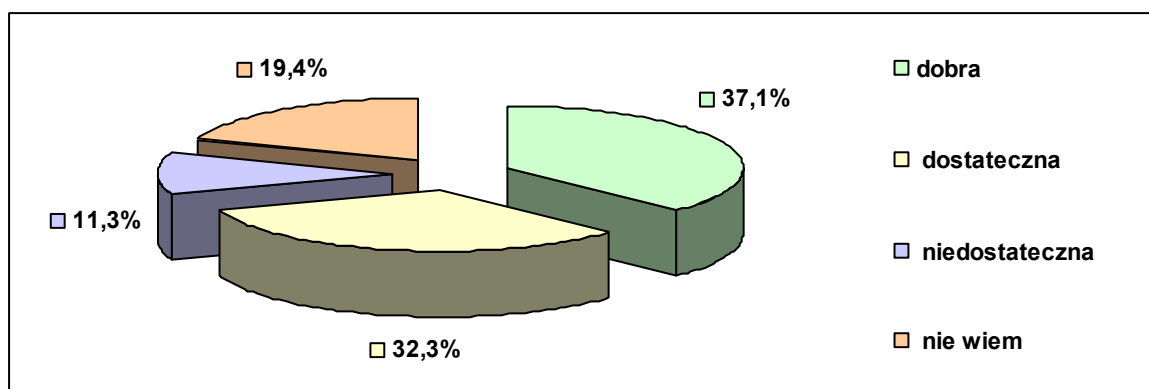
Na terenie powiatu piaseczyńskiego w roku szkolnym 2020/2021 funkcjonowało ogółem 306 placówek systemu oświaty. Na tę liczbę składało się: 49 żłobków i klubów dziecięcych, 164 placówki wychowania przedszkolnego, 60 szkół podstawowych oraz 33 szkoły ponadpodstawowe. Dane szczegółowe dotyczące placówek systemu oświaty działających w powiecie, a także liczby ich podopiecznych i uczniów oraz pracujących tam opiekunów i nauczycieli przedstawiają poniższe tabele.

Tabela 13. Typy placówek systemu oświaty w powiecie wraz z liczbą dzieci, uczniów i nauczycieli

typ placówki	liczba placówek	liczba dzieci/uczniów objętych ofertą	liczba opiekunów/nauczycieli
żłobek lub klub dziecięcy	49	968	168
w tym prowadzone przez gminę	2	99	19
w tym prowadzone przez powiat	0	0	0
w tym prowadzone przez inne podmioty	47	869	149
placówki wychowania przedszkolnego	164	10 387	1 729
w tym oddziały przedszkolne w szkołach	38	1 203	
w tym prowadzone przez powiat	0	0	
w tym prowadzone przez inne podmioty	90	849	
szkoły podstawowe	60	20 087	2 830
w tym prowadzone przez powiat	2	274	39
szkoły ponadpodstawowe	33	6 544	915
w tym prowadzone przez powiat	18	4 522	885

Dane z Wydziału Edukacji i Rynku Pracy Starostwa Powiatowego w Piasecznie oraz Gmin Powiatu Piaseczyńskiego.

Dane pozyskane z badania ankietowego pozwoliły poznać opinie mieszkańców powiatu na temat oferty jakości i adekwatności oferty edukacyjnej szkół z terenu powiatu. Oferta ta została dobrze oceniona przez 37,1% ankietowanych, za dostateczną uznało ją 32,3% respondentów, opinię negatywną wyraziło ok 11% badanych przy ponad 19% odpowiedzi, które nie wyrażały określonego zdania w tej kwestii. Rozkład uzyskanych odpowiedzi prezentuje poniższy wykres.

Wykres 1. Jaka jest według Pani/Pana jakość i adekwatność do potrzeb oferty edukacyjnej szkół w powiecie?

Dane z badań ankietowych przeprowadzonych w środowisku lokalnym.

8. KULTURA

Działalność kulturalna w powiecie prowadzona jest samodzielnie przez współpracujące ze sobą gminne ośrodki kultury, muzea, biblioteki i partnerów społeczno-gospodarczych. Ważną rolę w kształtowaniu życia kulturalnego mieszkańców, które jest również najsilniejszym czynnikiem integrującym lokalną społeczność, pełnią samorządy gminne i starostwo powiatowe. Znaczącą i uzupełniającą rolę w tworzeniu i rozwijaniu kultury pełnią inne podmioty, takie jak: szkoły muzyczne i szkoły, grupy folklorystyczne, stowarzyszenia kulturowe, parafie, grupy taneczne, muzea, grupy promujące tradycje i sztuki plastyczne. Podmioty wymienione współpracując z ośrodkami kultury, parafiami i sołectwami poszerzają ofertę kulturalną dla mieszkańców i turystów.

Propagowanie kultury odbywa się głównie poprzez organizację kameralnych, ogólnodostępnych spotkań tematycznych, koncertów, wystaw i konkursów oraz najchętniej angażujących mieszkańców imprez masowych. Niezwykle ważną kwestią jest również promocja dorobku kulturowego powiatu na krajowej czy międzynarodowej arenie w postaci spotkań, wymiany kulturalnej, konkursów oraz przeglądów, w których powiat i poszczególne gminy starają się brać aktywny udział.

9. SPORT, REKREACJA I TURYSTYKA

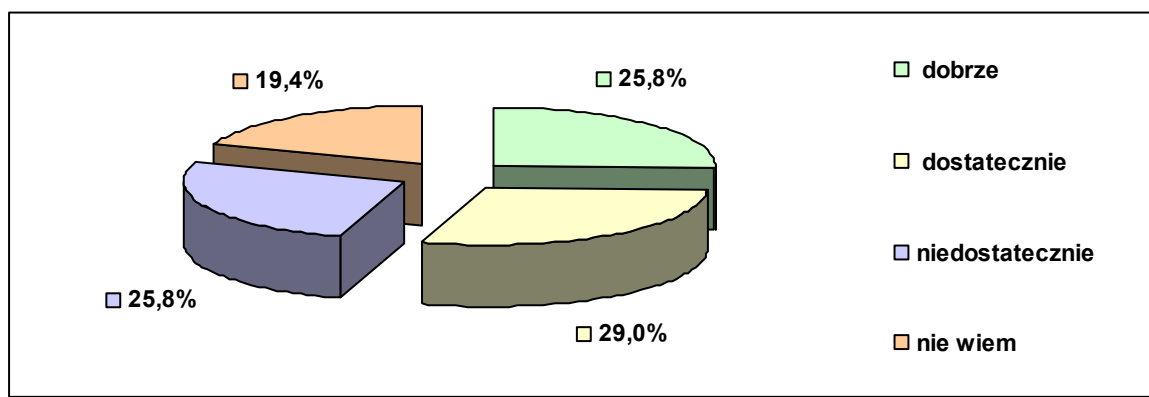
Działalność sportowa na terenie powiatu piaseczyńskiego prowadzona jest przez ośrodki sportowe zlokalizowane w gminach powiatu, szereg klubów sportowych i organizacji działających na rzecz propagowania kultury fizycznej wśród mieszkańców powiatu, jak również dla turystów i osób przyjezdnych. Oferta sportowa i rekreacyjna na terenie powiatu jest bardzo szeroka i obejmuje różnorodne formy aktywnego spędzania czasu.

Z uwagi na cenne walory przyrodnicze powiatu, w tym głównie kompleks Lasów Chojnowskich, specyficzny mikroklimat uzdrowski Konstancina-Jeziorny oraz bogate zasoby dziedzictwa kulturowego gmin, powiat piaseczyński jest ciekawym miejscem wypoczynku, nie tylko dla lokalnej społeczności, ale przede wszystkim dla mieszkańców Warszawy. Korzystne położenie geograficzne, dogodne połączenia komunikacyjne oraz bliskość największego w Polsce skupiska ludności – aglomeracji warszawskiej – wpływają na zwiększanie roli powiatu piaseczyńskiego jako atrakcyjnego miejsca turystyki, w tym przede wszystkim turystyki weekendowej oraz aktywnej rekreacji.

Główne formy turystyki uprawiane na terenie powiatu piaseczyńskiego, to turystyka piesza i rowerowa oraz wędkarstwo i zorganizowane imprezy rekreacyjne. Chojnowski Park Krajobrazowy, uzdrowisko w Konstancinie, zamek w Czersku z XIV w. oraz ogród botaniczny w Powsinie – to najbardziej doceniane miejsca wypoczynku.

Dane pozyskane z badania ankietowego pozwoliły poznać opinie mieszkańców powiatu na temat oferty spędzania czasu wolnego kierowanej do dzieci, młodzieży i rodzin z terenu powiatu. Rozkład odpowiedzi prezentuje poniższy wykres.

Wykres 2. Jak Pani/Pan ocenia ofertę spędzania czasu wolnego adresowaną do rodzin, dzieci i młodzieży zamieszkałych na terenie powiatu?

Dane z badań ankietowych przeprowadzonych w środowisku lokalnym.

Oferta dotycząca spędzania czasu wolnego została dobrze oceniona przez ponad 25% ankietowanych, a przez 29% dostatecznie. Jedna czwarta respondentów oceniła ofertę negatywnie, przy czym 19,4% badanych wybrało odpowiedź „nie wiem”.

10. OCHRONA ZDROWIA

Na koniec 2020 roku w powiecie piaseczyńskim funkcjonowało ogółem 27 różnego rodzaju placówek ochrony zdrowia. Większość z nich (22) stanowiły niepubliczne zakłady opieki zdrowotnej, które zapewniają świadczenia w ramach podstawowej opieki zdrowotnej, a niektóre oferują także specjalistyczne usługi medyczne. Największe placówki ochrony zdrowia w powiecie to Szpital Św. Anny w Piasecznie oraz Szpital Rehabilitacji Kardiologicznej i Mazowieckie Centrum Rehabilitacji „STOCER” w Konstancinie-Jeziornie.

Pomimo tak wydawałoby się rozbudowanej infrastruktury zdrowotnej, respondenci ankiety zgłaszają zastrzeżenia do jej funkcjonowania i mają poczucie

niezaspokojenia potrzeb w tym zakresie. Ochronę zdrowia umieścili na drugim miejscu wśród obszarów wymagających zintensyfikowania działań naprawczych.

11. BEZPIECZEŃSTWO PUBLICZNE

Według danych Głównego Urzędu Statystycznego, w 2020 roku w powiecie piaseczyńskim stwierdzono 3 173 przestępstwa. Oznacza to, że na każdych 1 000 mieszkańców odnotowano 16,74 przestępstw. Jest to wartość znacznie mniejsza od wartości dla województwa mazowieckiego oraz znacznie mniejsza od średniej dla całej Polski. Wskaźnik wykrywalności sprawców przestępstw dla wszystkich przestępstw ogółem w powiecie piaseczyńskim wynosi 61,50% i jest nieznacznie mniejszy od wskaźnika wykrywalności dla województwa mazowieckiego oraz znacznie mniejszy od wskaźnika dla całej Polski. W przeliczeniu na 1 000 mieszkańców powiatu piaseczyńskiego najwięcej stwierdzono przestępstw o charakterze kryminalnym – 11,32 (wykrywalność 52%) oraz przeciwko mieniu – 8,62 (wykrywalność 36%). W dalszej kolejności odnotowano przestępstwa o charakterze gospodarczym – 3,78 (75%), drogowe – 1,36 (98%) oraz przeciwko życiu i zdrowiu – 0,28 (83%).

Według informacji I oraz II Zespołu Kuratorskiej Służby Sądowej Sądu Rejonowego w Grójcu w 2020 roku wobec mieszkańców powiatu prowadzono sprawy, których charakterystykę zawierają poniższe tabele.

Tabela 14. Dozory prowadzone w latach 2018-2020

2018		2019		2020	
ogólna liczba spraw	ogólna liczba osób	ogólna liczba spraw	ogólna liczba osób	ogólna liczba spraw	ogólna liczba osób
77 (w tym 1 sprawa sde)	66	100 (w tym 1 sprawa sde)	86	80 (w tym 2 sprawy sde)	68
w tym spraw:					
warunkowego przedterminowego zwolnienia					
liczba spraw	liczba osób	liczba spraw	liczba osób	liczba spraw	liczba osób
6	6	5	5	2	2

warunkowego zawieszenia kary pozbawienia wolności					
liczba spraw	liczba osób	liczba spraw	liczba osób	liczba spraw	liczba osób
10	10	10	10	6	6
warunkowego umorzenia postępowania karnego					
liczba spraw	liczba osób	liczba spraw	liczba osób	liczba spraw	liczba osób
1	1	0	0	0	0
w których osoby dorosłe zostały skazane bez dozoru kuratora, ale z nałożonymi obowiązkami					
liczba spraw	liczba osób	liczba spraw	liczba osób	liczba spraw	liczba osób
3	3	2	2	5	5
w których orzeczono karę ograniczenia wolności bądź grzywna została zamieniona na prace społecznie użyteczne					
liczba spraw	liczba osób	liczba spraw	liczba osób	liczba spraw	liczba osób
56	45	82	68	65	53

Dane Sądu Rejonowego w Grójcu.

Tabela 15. Nadzory prowadzone w latach 2018-2020

2018		2019		2020	
ogólna liczba spraw	ogólna liczba osób	ogólna liczba spraw	ogólna liczba osób	ogólna liczba spraw	ogólna liczba osób
22	54	29	76	30	79
w tym spraw					
w których została ograniczona władza rodzicielska					
liczba spraw	liczba osób	liczba spraw	liczba osób	liczba spraw	liczba osób
17	49	23	70	24	73
spraw nieletnich					
ktoży dokonali czynu karalnego					
liczba spraw		liczba spraw		liczba spraw	

1	2	3
prezentują przejawy demoralizacji		
liczba spraw	liczba spraw	liczba spraw
4	4	3

Dane Sądu Rejonowego w Grójcu.

Informacje nadesłane z III Zespołu Kuratorskiej Służby Sądowej Sądu Rejonowego w Piasecznie o sprawach dotyczących mieszkańców powiatu zawiera poniższa tabela.

Tabela 16. Nadzory prowadzone w latach 2018-2020

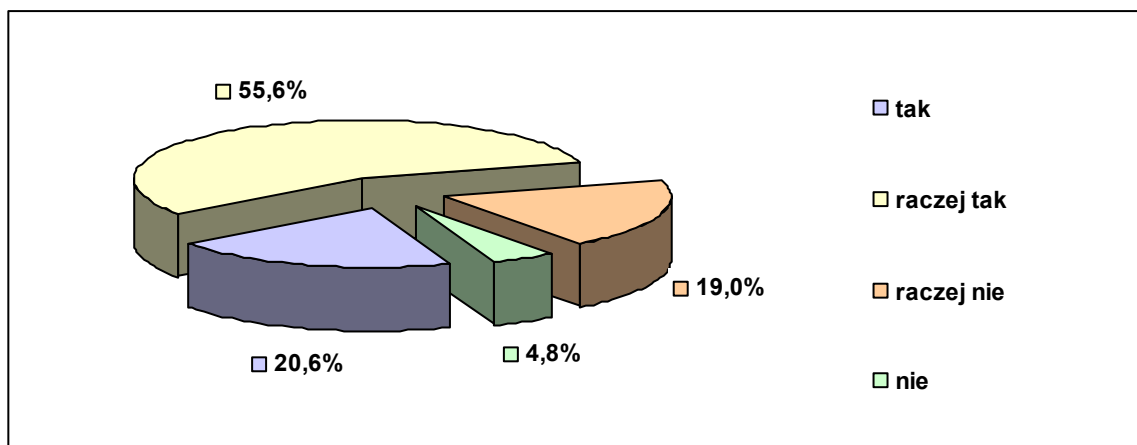
2018		2019		2020	
ogólna liczba spraw	ogólna liczba osób	ogólna liczba spraw	ogólna liczba osób	ogólna liczba spraw	ogólna liczba osób
563	1 528	586	1 637	593	1 659
w tym spraw					
w których została ograniczona władza rodzicielska					
liczba spraw	liczba osób	liczba spraw	liczba osób	liczba spraw	liczba osób
434	1 399	464	1 515	471	1 537
spraw nieletnich					
którzy dokonali czynu karalnego bądź prezentują przejawy demoralizacji					
liczba spraw		liczba spraw		liczba spraw	
113		113		116	

Dane Sądu Rejonowego w Piasecznie.

Mieszkańców powiatu, którzy wzięli udział w badaniu ankietowym, zapytano o ich poczucie bezpieczeństwa w swoim miejscu zamieszkania.

Większość respondentów czuje się bezpiecznie lub raczej bezpiecznie w miejscu zamieszkania, odmienne odczucia wyraziło ok. 25% badanych. Rozkład uzyskanych odpowiedzi prezentuje wykres zamieszczony poniżej.

Wykres 3. Czy czuje się Pani/Pan bezpiecznie w miejscu zamieszkania?

Dane z badań ankietowych przeprowadzonych w środowisku lokalnym.

Respondentów zapytano również o działania, jakie ich zdaniem należy prowadzić lub podjąć w celu zapobiegania przestępczości i poprawy poczucia bezpieczeństwa mieszkańców. W odpowiedzi ankietowani postulowali szeroką i regularną edukację dzieci, młodzieży i dorosłych w zakresie zagrożeń. Ankietowani mieszkańcy chcieliby zwiększenia liczby patroli policyjnych i pełnienia całodobowych dyżurów oraz większej aktywności straży miejskiej, a także zorganizowania straży sąsiedzkiej. Zgłoszono również potrzebę skutecznego przeciwdziałania alkoholizmowi i narkomanii oraz zainstalowania zintegrowanego systemu monitoringu w całym powiecie. Ankietowani wskazywali także na konieczność stałej kontroli cudzoziemców przebywających na terenie powiatu.

12. POMOC SPOŁECZNA

Zgodnie z ustawą o pomocy społecznej, pomoc społeczna jest instytucją polityki społecznej państwa, mającą na celu umożliwienie osobom i rodzinom przezwyciężania trudnych sytuacji życiowych, których nie są one w stanie pokonać, wykorzystując własne uprawnienia, zasoby i możliwości. Instytucja ta wspiera osoby i rodziny w wysiłkach zmierzających do zaspokojenia niezbędnych potrzeb i umożliwia im życie w warunkach odpowiadających godności człowieka.

12.1. POMOC SPOŁECZNA W GMINACH

Zadania pomocy społecznej w gminach wchodzących w skład powiatu piaseczyńskiego wykonuje w szczególności sześć ośrodków pomocy społecznej: Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Piasecznie, Ośrodek Pomocy Społecznej w Górze Kalwarii, Ośrodek Pomocy Społecznej w Konstancinie-Jeziornie, Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Tarcynie, Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Tarcynie, Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Tarcynie.

Społecznej w Lesznowoli, Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Prażmowie. Do ich podstawowych obowiązków należy: prowadzenie diagnostyki jednostkowej i środowiskowej, bezpośrednie i pośrednie udzielanie świadczeń, aktywizowanie środowiska lokalnego oraz współpraca z instytucjami i organizacjami, a zwłaszcza z samorządem lokalnym. Dane szczegółowe na temat stanu zatrudnienia w poszczególnych ośrodkach pomocy społecznych działających w gminach powiatu przedstawia poniższa tabela.

Tabela 17. Stan zatrudnienia w Ośrodkach Pomocy Społecznej w powiecie na koniec 2020 r.

lp.	nazwa jednostki	liczba pracowników ogółem	liczba pracowników socjalnych	liczba mieszkańców przypadająca na 1 pracownika socjalnego
1.	MGOPS Piaseczno	50	22	3 918
2.	OPS Góra Kalwaria	38	10	2 704
3.	OPS Konstancin-Jeziorna	60	11	2 238
4.	GOPS Tarczyn	11	4	2 898
5.	GOPS Lesznowola	25	8	3 720
6.	GOPS Prażmów	12	5	2 272

Dane ośrodków pomocy społecznej w powiecie piaseczyńskim.

Według przekazanych danych na koniec 2020 roku kadre ośrodków pomocy społecznej funkcjonujących na terenie powiatu piaseczyńskiego stanowiło łącznie 196 zatrudnionych tam osób, w tym 60 pracowników socjalnych.

Przepisy prawa dokładnie precyzują, kto i na jakich zasadach może skorzystać ze wsparcia udzielanego przez powołane do tego instytucje. Tabela zamieszczona poniżej przedstawia szczegółowe dane dotyczące kwot wydatkowanych przez ośrodki pomocy społecznej na pomoc społeczną udzieloną mieszkańcom gmin powiatu piaseczyńskiego w 2020 roku.

Tabela 18. Środki finansowe wydatkowane przez Ośrodki Pomocy Społecznej na pomoc społeczną w 2020 r.

lp.	nazwa jednostki	wysokość wydatków na pomoc społeczną w gminie ogółem (w zł)	wysokość wydatków na zadania własne (w zł)	wysokość wydatków na pomoc społeczną na 1 mieszkańca gminy (w zł)
1.	MGOPS	13 558 448,08	13 460 022,76	157,25

	Piaseczno			
2.	OPS Góra Kalwaria	2 176 765,49	2 318 427,18	80,48
3.	OPS Konstancin-Jeziorna	3 310 481,48	3 385 633,47	134,45
4.	GOPS Tarczyn	19 675 833	1 182 371	1 697
5.	GOPS Lesznowola	4 023 928	3 374 380	135,18
6.	GOPS Prażmów	20 910 743,18	579 948,06	1 840,24

Dane ośrodków pomocy społecznej w powiecie piaseczyńskim.

Wielkość środków finansowych przeznaczonych w 2020 roku na pomoc społeczną w poszczególnych gminach na terenie powiatu piaseczyńskiego była bardzo zróżnicowana. Stanowi ona wypadkową różnych czynników. Po części może wynikać z zamożności konkretnej jednostki samorządu terytorialnego, która jest w stanie wyasygnować mniej lub więcej pieniędzy na wsparcie, a po części jest odzwierciedleniem występującego na danym terenie ubóstwa mieszkańców oraz realnych potrzeb będących następstwem takiej sytuacji. Poniższa tabela przedstawia dane dotyczące liczby osób, rodzin i osób w rodzinach objętych wsparciem z zakresu pomocy społecznej w 2020 w gminach powiatu piaseczyńskiego.

Tabela 19. Beneficjenci pomocy społecznej w gminach powiatu w 2020 r.

lp.	nazwa jednostki	liczba osób, którym decyzją przyznano świadczenie	liczba rodzin	liczba osób w rodzinach
1.	MGOPS Piaseczno	971	844	1 369
2.	OPS Góra Kalwaria	516	379	710
3.	OPS Konstancin-Jeziorna	696	502	937
4.	GOPS Tarczyn	227	164	294
5.	GOPS Lesznowola	281	215	454
6.	GOPS Prażmów	188	134	258

Dane ośrodków pomocy społecznej w powiecie piaseczyńskim.

Liczba beneficjentów ośrodków pomocy społecznej w poszczególnych gminach powiatu była zróżnicowana, podobnie jak wielkość środków finansowych przeznaczanych na pomoc społeczną. Najwięcej osób korzystających ze wsparcia w 2020 roku odnotowano w gminie miejsko-wiejskiej Piaseczno. Generalnie liczba mieszkańców powiatu piaseczyńskiego objętych pomocą społeczną w 2020 roku wyniosła 4 022. Zasadnicze powody korzystania mieszkańców ze wsparcia z pomocy społecznej przedstawia poniższa tabela.

Tabela 20. Najczęstsze powody przyznawania pomocy społecznej w gminach powiatu w 2020 r.

lp.	nazwa jednostki	ubóstwo	sieroctwo	potrzeba ochrony macierzyństwa	bezrobocie	niepełnosprawność	długotrwała lub ciężka choroba	bezzadność w spraw. opiekuń.-wych.	przemoc w rodzinie	alkoholizm	bezdomność	trudności w przystosowaniu do życia po opuszczeniu zakładu karnego	narkomania	trudności w integr. osób ze statusem uchodźcy	zdarzenie losowe	sytuacja kryzysowa
1. 1	MGOPS Piaseczno	774	2	237	395	454	651	709	44	94	65	29	15	0	91	11
2. 2	OPS Góra Kalwaria	340	0	76	212	163	165	103	10	18	18	3	3	10	19	13
3. 3	OPS Konstancin	335	6	72	320	185	393	367	15	20	18	15	8	0	1	0
4. 4	GOPS Tarczyn	106	0	92	72	57	55	60	8	5	8	2	1	0	3	0
5. 5	GOPS Lesznowol	367	0	91	150	115	199	91	6	14	3	8	2	0	19	29
6. 6	GOPS Prażmów	134	0	110	91	81	59	94	0	19	3	6	0	0	1	8

Dane ośrodków pomocy społecznej w powiecie piaseczyńskim.

Najczęstszymi przyczynami przyznawania pomocy społecznej w gminach powiatu piaseczyńskiego w 2020 roku były: ubóstwo, długotrwała lub ciężka choroba oraz bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego. Liczba osób w rodzinach objętych wsparciem z tych powodów wyniosła odpowiednio 2 056, 1 522 i 1 424. Ubóstwo stanowiło główną przyczynę udzielania pomocy w gminach miejsko-wiejskich: Piaseczno, Góra Kalwaria i Tarczyn oraz w gminach wiejskich Lesznowola i Prażmów.

Powody przyznawania pomocy społecznej w gminie wpływały na formę wsparcia udzielanego przez ośrodki pomocy społecznej. Najczęściej były to: zasiłki okresowe, zasiłki stałe, zasiłki celowe i pomoc w naturze, posiłek, którym obejmowano głównie dzieci, oraz usługi opiekuńcze.

12.2. POMOC SPOŁECZNA W POWIECIE

Pomoc społeczną w powiecie piaseczyńskim realizuje w szczególności Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Piasecznie. Jednostka ta wykonuje zadania z zakresu pomocy społecznej, wspierania rodziny i systemu pieczy zastępczej, rehabilitacji społecznej osób niepełnosprawnych, a także sprawuje nadzór nad powiatowymi jednostkami organizacyjnymi działającymi w tym obszarze. Na koniec 2020 roku kadre PCPR stanowili m.in. dyrektor i zastępca, 2 specjalistów pracy socjalnej, 8 koordynatorów pieczy zastępczej, psycholog, pedagog, pracownik socjalny, główny specjalista. Ogółem na koniec 2020 r. w PCPR zatrudnione były 34 osoby.

Infrastruktura socjalna

Pomoc społeczna polega m.in. na prowadzeniu i rozwoju niezbędnej infrastruktury socjalnej. Składają się na nią zarówno jednostki środowiskowe, jak i instytucjonalne. Karty zasobów jednostek prowadzonych przez powiat lub organizacje, którym powiat zlecił ich prowadzenie, zawierają zestawienia zamieszczone poniżej.

Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Piasecznie
Podmiot prowadzący: Powiat Piaseczyński
Zakres oferowanych usług: PCPR wykonuje zadania Powiatu Piaseczyńskiego (w tym administracji rządowej) w zakresie pomocy społecznej, przeciwdziałania przemocy w rodzinie, wspierania rodziny i systemu pieczy zastępczej, rehabilitacji społecznej osób niepełnosprawnych oraz inne określone przepisami prawa
Kategoria klienta: - ofiary przemocy w rodzinie

- sprawcy przemocy
- osoby niesamodzielne wymagające umieszczenia w domach pomocy społecznej oraz w domach pomocy środowiskowej
- osoby mające status uchodźcy
- dzieci całkowicie lub częściowo pozbawione opieki rodziców
- rodziny zastępcze
- wychowankowie opuszczający rodziny zastępcze lub placówki opiekuńczo-wychowawcze po ukończeniu 18. roku życia lub po ukończeniu szkoły, w której rozpoczęli naukę przed osiągnięciem pełnoletności
- osoby z niepełnosprawnościami i ich rodziny
- osoby dotknięte szeroko rozumianym kryzysem

Powiatowy Ośrodek Interwencji Kryzysowej w Górze Kalwarii

Podmiot prowadzący: Powiat Piaseczyński

Zakres oferowanych usług: zapewnienie nieodpłatnej specjalistycznej pomocy psychologicznej, terapeutycznej, psychiatrycznej, prawnej i poradnictwa rodzinnego osobom znajdującym się w stanie kryzysu i trudnej sytuacji życiowej.
Zapewnienie całodobowego pobytu osobom dotkniętym przemocą.

Kategoria klienta: osoby doznające różnego rodzaju kryzysów, osoby dotknięte problemami uzależnień i współuzależnione, ofiary przemocy fizycznej i psychicznej, sprawcy przemocy, osoby żyjące w stanie przewlekłego stresu, przeciążone psychicznie, rodzice z problemami wychowawczymi.

Liczba osób objętych wsparciem w 2020 r – 2 216

Dom Pomocy Społecznej w Górze Kalwarii

Podmiot prowadzący: Powiat Piaseczyński

Zakres oferowanych usług: całodobowa opieka, zaspokajanie potrzeb bytowych i opiekuńczych na poziomie standardu określonego przepisami prawa w zakresie i formie wynikających z indywidualnych potrzeb mieszkańca.

Kategoria klienta: osoby przewlekłe psychicznie bądź somatycznie chore.

Liczba osób objętych wsparciem w 2020 r – 448

Dom Pomocy Społecznej w Konstancinie-Jeziornie

Podmiot prowadzący: Powiat Piaseczyński

Zakres oferowanych usług: całodobowa opieka, zaspokajanie potrzeb bytowych i opiekuńczych na poziomie standardu określonego przepisami prawa w zakresie i formie wynikających z indywidualnych potrzeb mieszkańca

Kategoria klienta: dzieci, młodzież i osoby dorosłe z niepełnosprawnością intelektualną

Liczba osób objętych wsparciem w 2020 r – 117

Dom Pomocy Społecznej – Dom Artystów Weteranów Scen Polskich w Konstancinie-Jeziornie

Podmiot prowadzący: Związek Artystów Scen Polskich – ZASP Stowarzyszenie

Zakres oferowanych usług: całodobowa opieka, zaspokajanie potrzeb bytowych i opiekuńczych na poziomie standardu określonego przepisami prawa w zakresie i formie wynikających z indywidualnych potrzeb mieszkańca

Kategoria klienta: osoby w podeszłym wieku

Liczba osób objętych wsparciem w 2020 r – 38
Dom Pomocy Społecznej dla Dorosłych Kobiet Zgromadzenia Sióstr Franciszkanek Rodziny Maryi w Robercinie
Podmiot prowadzący: zgromadzenie Sióstr Franciszkanek Rodziny Maryi
Zakres oferowanych usług: całodobowa opieka, zaspokajanie potrzeb bytowych i opiekuńczych na poziomie standardu określonego przepisami prawa w zakresie i formie wynikających z indywidualnych potrzeb mieszkańca
Kategoria klienta: kobiety przewlekłe psychicznie chore
Liczba osób objętych wsparciem w 2020 r – 73
Środowiskowy Dom Samopomocy w Pęcherach
Podmiot prowadzący: Katolickie Stowarzyszenie Niepełnosprawnych Archidiecezji Warszawskiej
Zakres oferowanych usług: umożliwienie realizacji obowiązku nauki, uczestnictwa w życiu społecznym, zapewnienie dostępu do specjalistycznych usług w ośrodkach wsparcia dziennego, aktywizacja i podniesienie jakości życia osób narażonych na wykluczenie społeczne, treningi samoobsługi i umiejętności społecznych w zakresie czynności dnia codziennego i funkcjonowania w życiu społecznym
Kategoria klienta: osoby dorosłe z niepełnosprawnością intelektualną oraz osoby wykazujące inne zaburzenia czynności psychicznych w rozumieniu ustawy o pomocy społecznej (typ B i C)
Liczba osób objętych wsparciem w 2020 r – 17

Placówka Opiekuńczo-Wychowawcza typu interwencyjnego w Pęcherach Dom Dzieci nr 1
Podmiot prowadzący: Powiat Piaseczyński
Zakres oferowanych usług: • całodobowa opieka, wychowanie, zaspokajanie niezbędnych potrzeb, w tym emocjonalnych, rozwojowych, bytowych, zdrowotnych, społecznych i religijnych • realizowanie przygotowanego przez wychowawcę i asystenta rodziny planu pomocy dziecku • umożliwianie kontaktu dziecka z rodziną, chyba, że sąd postanowi inaczej • współpraca z rodziną dziecka w celu podtrzymywania więzi i rozwijania umiejętności opiekuńczo-wychowawczych rodziców, pomoc w rozwiązywaniu problemów wychowawczych z dziećmi • podejmowanie działań w celu powrotu dziecka do rodziny, a gdy jest to niemożliwe, dążenie do przysposobienia dziecka bądź umieszczenia w rodzinnej pieczy zastępczej • zapewnienie dostępu do kształcenia, pomoc w nauce przy odrabianiu zadań domowych, a w miarę potrzeby przez udział w zajęciach wyrównawczych i reedukacyjnych • objęcie dziecka działaniami terapeutycznymi • zapewnienie dostępu do przysługujących świadczeń zdrowotnych • przygotowanie dziecka do samodzielnego i odpowiedzialnego życia, pokonywania trudności życiowych zgodnie z zasadami etyki • pomoc w nawiązywaniu i podtrzymywaniu bliskich i społecznie akceptowalnych kontaktów z rodziną i rówieśnikami w celu łagodzenia skutków doświadczenia straty i separacji oraz zdobywania umiejętności społecznych.
Kategoria klienta: dzieci powyżej 10 roku życia, wymagające szczególnej opieki lub mające

trudności w przystosowaniu się do życia w rodzinie pozbawione opieki rodziców biologicznych umieszczone interwencyjnie na mocy postanowienia sądu, doprowadzone przez Policję lub Straż Graniczną lub na wniosek rodziców lub osoby trzeciej w trybie art. 12a ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie.

Liczba osób objętych wsparciem w 2020 r – 12.

Placówki Opiekuńczo-Wychowawcze typu socjalizacyjnego w Pęcherach – Dom Dzieci nr 2, Dom Dzieci nr 3, Dom Dzieci nr 4

Podmiot prowadzący: Powiat Piaseczyński

Zakres oferowanych usług:

- całodobowa opieka, wychowanie, zaspokajanie niezbędnych potrzeb, w tym emocjonalnych, rozwojowych, bytowych, zdrowotnych, społecznych i religijnych
- realizowanie przygotowanego przez wychowawcę i asystenta rodziny planu pomocy dziecku
- umożliwianie kontaktu dziecka z rodziną, chyba, że sąd postanowi inaczej
- współpraca z rodziną dziecka w celu podtrzymywania więzi i rozwijania umiejętności opiekuńczo-wychowawczych rodziców, pomoc w rozwiązywaniu problemów wychowawczych z dziećmi
- podejmowanie działań w celu powrotu dziecka do rodziny, a gdy jest to niemożliwe, dążenie do przysposobienia dziecka bądź umieszczenia w rodzinnej pieczy zastępczej
- zapewnienie dostępu do kształcenia, pomoc w nauce przy odrabianiu zadań domowych, a w miarę potrzeby przez udział w zajęciach wyrównawczych i reedukacyjnych
- objęcie dziecka działaniami terapeutycznymi
- zapewnienie dostępu do przysługujących świadczeń zdrowotnych
- przygotowanie dziecka do samodzielnego i odpowiedzialnego życia, pokonywania trudności życiowych zgodnie z zasadami etyki
- pomoc w nawiązywaniu i podtrzymywaniu bliskich i społecznie akceptowalnych kontaktów z rodziną i rówieśnikami w celu łagodzenia skutków doświadczenia straty i separacji oraz zdobywania umiejętności społecznych.

Kategoria klienta: dzieci powyżej 10. roku życia, wymagające szczególnej opieki lub mające trudności w przystosowaniu się do życia w rodzinie pozbawione opieki rodziców biologicznych umieszczone na mocy postanowienia sądu.

Liczba osób objętych wsparciem w 2020 r – 33.

Mieszkanie chronione

Podmiot prowadzący: Centrum Administracyjne Placówek Opiekuńczo-Wychowawczych w Pęcherach – jednostka organizacyjna powiatu.

Zakres oferowanych usług: opieka specjalistów w ramach przygotowania do prowadzenia samodzielnego życia, pomoc w codziennym funkcjonowaniu, rozwijanie i utrwalanie sprawności w zakresie samoobsługi, pełnienia ról społecznych, integracji ze społecznością lokalną.

Kategoria klienta: osoby opuszczające rodzinne lub instytucjonalne formy pieczy zastępczej

Liczba osób objętych wsparciem w 2020 r – 2.

Warsztat Terapii Zajęciowej Piaseczno z filią w Górze Kalwarii

Podmiot prowadzący: Katolickie Stowarzyszenie Niepełnosprawnych Archidiecezji Warszawskiej

Zakres oferowanych usług: wspomaganie rehabilitacji społecznej i zawodowej

poprzez rozwijanie umiejętności wykonywania czynności życia codziennego oraz zaradności osobistej, a także rozwijanie psychofizycznych sprawności oraz podstawowych i specjalistycznych umiejętności zawodowych umożliwiających uczestnictwo w szkoleniu zawodowym lub podjęcie pracy.

Kategoria klienta: osoby z niepełnosprawnością intelektualną.

Liczba osób objętych wsparciem w 2020 r – 70

CAŁODOBOWA OPIEKA W DOMACH POMOCY SPOŁECZNEJ

Osobom wymagającym całodobowej opieki z powodu wieku, choroby lub niepełnosprawności, niemogącym samodzielnie funkcjonować w codziennym życiu, którym nie można zapewnić niezbędnej pomocy w formie usług opiekuńczych, przysługuje prawo do umieszczenia w domach pomocy społecznej. Prowadzenie i rozwój infrastruktury domów pomocy społecznej o zasięgu ponadgminnym oraz umieszczanie w nich skierowanych osób należy do zadań powiatu.

Na terenie powiatu piaseczyńskiego, jak wspomniano wyżej, funkcjonują cztery domy pomocy społecznej: w Górze Kalwarii, Konstancinie-Jeziornie oraz niepubliczne w Konstancinie-Jeziornie i Robercinie. Dane dotyczące liczby osób przebywających i oczekujących na miejsce w DPS przedstawia poniższa tabela.

Tabela 21. Osoby przebywające i oczekujące na umieszczenie w DPS w latach 2018-2020

zakres danych	2018	2019	2020
liczba osób oczekujących na miejsce w DPS	6	5	4
liczba nowo przyjętych osób przebywających w DPS-ach	23	21	21

Dane Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Piasecznie.

Średni miesięczny koszt utrzymania mieszkańca w 2020 r. w DPS w Górze Kalwarii wynosił 4 348,00 zł, w Konstancinie-Jeziornie – 5 565 zł, w Robercinie – 3 921 zł, w Konstancinie-Jeziornie – 5 490 zł. W DPS w Górze Kalwarii przebywało w 2020 r. 448 mieszkańców (limit: 500 miejsc), w DPS w Konstancinie-Jeziornie przebywało 117 osób (limit: 122), w Robercinie przebywały 73 osoby (limit: 80), a w Konstancinie-Jeziornie 38 osób (limit: 50).

13. PIECZA ZASTĘPCZA

Pieczą zastępczą jest sprawowana w przypadku niemożności zapewnienia dziecku opieki i wychowania przez rodziców. Pieczę zastępczą organizuje powiat.

DZIECKO POZBAWIONE OPIEKI RODZINY

Dzieciom pozbawionym częściowo lub całkowicie opieki rodzicielskiej zapewnia się opiekę i wychowanie w rodzinie zastępczej lub placówce opiekuńczo-wychowawczej. Rodzina zastępcza zapewnia dziecku opiekę, wychowanie i możliwości rozwoju odpowiednie do jego stanu zdrowia i poziomu rozwoju. Przyjęcie dziecka do rodziny zastępczej następuje najczęściej bez zrywania więzi z rodziną biologiczną dziecka. Pełnienie funkcji rodziny zastępczej ustaje z mocy prawa w momencie osiągnięcia przez dziecko pełnoletności. Wychowankowie mają możliwość pozostania w rodzinie do czasu ukończenia nauki, nie dłużej jednak niż do ukończenia 25. roku życia.

Dane na temat typów rodzin zastępczych funkcjonujących w powiecie w analizowanym okresie przedstawia poniższa tabela.

Tabela 22. Rodziny zastępcze w powiecie w latach 2018-2020

typ rodziny zastępczej	liczba rodzin			liczba dzieci umieszczonych w rodzinach		
	2018	2019	2020	2018	2019	2020
rodzina spokrewniona z dzieckiem	109	91	98	134	119	126
rodziny niezawodowe	74	70	69	101	93	97
rodziny zawodowe	2	3	3	6	9	10
rodziny zawodowe specjalistyczne	0	0	0	0	0	0
rodzinny dom dziecka	0	1	1	0	9	10
ogółem	185	165	171	241	230	243

Dane Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Piasecznie.

W rozpatrywanym okresie liczba rodzin zastępczych oraz liczba umieszczanych w nich dzieci ulegała wahaniom.

W latach 2018-2020 zwiększała się wartość środków finansowych przeznaczonych na rodziny zastępcze. Dane w tym zakresie przedstawia poniższa tabela.

Tabela 23. Środki finansowe przeznaczone na rodziny zastępcze w powiecie w latach 2018-2020

wysokość środków ogółem w poszczególnych latach		
2018	2019	2020
5 551 268 zł	5 585 340 zł	6 338 116 zł

Dane Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Piasecznie.

Dziecku pozbawionemu częściowo lub całkowicie opieki rodzicielskiej zapewnia się również opiekę i wychowanie w placówce opiekuńczo-wychowawczej

typu interwencyjnego, rodzinnego i socjalizacyjnego. Dziecko może zostać umieszczone zarówno w placówce opiekuńczo-wychowawczej właściwej dla jego miejsca zamieszkania, jak również działającej w innym powiecie. W tym drugim wypadku powiat właściwy ze względu na miejsce zamieszkania dziecka ponosi wydatki na jego utrzymanie na podstawie porozumienia zawartego z powiatem prowadzącym placówkę. Dane szczegółowe dotyczące dzieci umieszczonych rodzinach zastępczych oraz przebywających w placówkach opiekuńczo-wychowawczych w latach 2018-2020 przedstawia poniższa tabela.

Tabela 24. Dzieci pochodzące z terenu powiatu umieszczone w rodzinie zastępczej, rodzinnym domu dziecka, placówce opiekuńczo-wychowawczej.

zakres danych		2018	2019	2020
liczba dzieci umieszczonych w rodzinie zastępczej		45	33	45
w tym:	na terenie powiatu	39	30	40
	poza powiatem	6	3	5
liczba dzieci umieszczonych w rodzinnym domu dziecka		0	1	3
w tym:	na terenie powiatu	0	1	3
	poza powiatem	0	0	0
liczba dzieci umieszczonych w placówce opiekuńczo-wychowawczej		19	30	22
w tym:	na terenie powiatu	15	22	17
	poza powiatem	4	8	5
ogółem		64	64	70

Dane Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Piasecznie.

Pełnoletnim wychowankom rodzin zastępczych, placówek opiekuńczo-wychowawczych oraz Młodzieżowych Ośrodków Wychowawczych udzielana jest pomoc mająca na celu życiowe usamodzielnienie i integrację ze środowiskiem. Wsparcie to polega na: pracy socjalnej, wyznaczeniu opiekuna osoby usamodzielniającej się, opracowaniu indywidualnego programu usamodzielnienia, udzieleniu pomocy w znalezieniu zatrudnienia, przeprowadzeniu wywiadu środowiskowego, przyznaniu pomocy na usamodzielnienie, na kontynuowanie nauki, na zagospodarowanie oraz na pobyt w mieszkaniu chronionym, udzieleniu pomocy w uzyskaniu odpowiednich warunków mieszkaniowych oraz zapewnieniu mieszkania chronionego dla pełnoletnich wychowanków opuszczających rodziny zastępcze lub placówki opiekuńczo-wychowawcze, którzy z różnych względów nie mogą powrócić do domów rodzinnych.

Poniższe tabele przedstawiają dane szczegółowe dotyczące liczby dzieci usamodzielnionych oraz form wsparcia udzielonego dzieciom usamodzielnianym w latach 2018-2020 na terenie powiatu

Tabela 25. Dzieci usamodzielnione w powiecie w latach 2018-2020

zakres danych	2018	2019	2020
dzieci usamodzielniane z rodzin zastępczych	24	28	25
dzieci usamodzielniane z placówek	33	23	23
ogółem	57	51	48

Dane Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Piasecznie.

Tabela 26. Formy pomocy udzielanej dzieciom usamodzielnionym

forma pomocy	liczba dzieci usamodzielnionych objętych różnymi formami pomocy		
	2018	2019	2020
pomoc na kontynuowanie nauki	47	45	43
pomoc na usamodzielnienie	11	15	7
pomoc w uzyskaniu odpowiednich warunków mieszkaniowych	3	3	1
pomoc w uzyskaniu zatrudnienia	0	0	0
pomoc na zagospodarowanie	8	4	7

Dane Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Piasecznie.

Tabela 27. Środki finansowe przeznaczone na pomoc dzieciom usamodzielnianym

zakres danych	2018	2019	2020
wielkość środków (w zł)	68 985	77 804	34 697

Dane Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Piasecznie.

Wielkość wydatków poniesionych na pomoc świadczoną dzieciom usamodzielnianym w analizowanym okresie ulegała wahaniom. Nieco więcej dzieci usamodzielnianych pochodziło z placówek niż rodzin zastępczych.

Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna w Piasecznie

Dzieci i młodzież szkolną z terenu powiatu obejmuje swoim wsparciem Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna w Piasecznie. W roku szkolnym 2020/2021 Poradnia udzieliła różnych form wsparcia dzieciom, młodzieży i ich rodzinom.

Orzeczenia i opinie:

- o potrzebie nauczania indywidualnego – 72
- o potrzebie kształcenia specjalnego – 716
- o potrzebie zajęć rewalidacyjno-wychowawczych – 9
- o potrzebie wczesnego wspomagania rozwoju dziecka – 206

Diagnozy:

- psychologiczna – 2 026
- pedagogiczna – 1 482
- logopedyczna – 551
- związana z wyborem kierunku kształcenia i zawodu – 34
- diagnoza integracji sensorycznej – 1 276

Terapie:

- psychologiczna – 78
- pedagogiczna – 16
- logopedyczna – 65
- inne zajęcia o charakterze terapeutycznym – 344
- terapia rodzin – 5

Porady i konsultacje:

- udzielone dzieciom i młodzieży – 880
- udzielone rodzicom – 2 608
- udzielone nauczycielom - 221

Warsztaty:

- dla dzieci i młodzieży – 20
- dla rodziców – 6

Inne:

- indywidualne porady zawodowe na podstawie badań – 13
- grupy wsparcia dla rodziców dzieci z orzeczeniami – 3 (38 spotkań)
- prelekcje, wykłady – 3
- badania przesiewowe mowy – 46.

Poradnia prowadziła ponadto sieci współpracy i samokształcenia dla nauczycieli i specjalistów pomocy psychologiczno-pedagogicznej z placówek oświatowych powiatu piaseczyńskiego.

W ramach współpracy Poradni z Fundacją OFFKA poszerzono ofertę Poradni o usługi specjalistyczne:

- terapia i psychoterapia dzieci i młodzieży – 30 osób
- terapia i psychoterapia dorosłych – 7 osób
- psychoterapia rodzinna – 4 rodziny (12 osób)
- konsultacje wychowawcze – 3.

Poradnia realizowała zadania w imieniu powiatu piaseczyńskiego w projekcie „Deinstytucjonalizacja szansą na dobrą zmianę – projekt zintegrowany. Powiat Piaseczyński”. Nr POWR. 04. 01. 00-00-D215/17 – tworzenie Środowiskowego Centrum Zdrowia Psychicznego dla Dzieci i Młodzieży.

14. SYTUACJA OSÓB NIEPEŁNOSPRAWNYCH

Niepełnosprawność oznacza trwałą lub okresową niezdolność do wypełniania ról społecznych z powodu stałego lub długotrwałego naruszenia sprawności organizmu, w szczególności powodującą niezdolność do pracy. Schorzeniami, które najczęściej przyczyniają się do niepełnosprawności, są choroby układu krążenia oraz dysfunkcje narządu ruchu. Informacje o skali problemu, jakim jest niepełnosprawność w gminach należących do powiatu piaseczyńskiego, dostarczają dane dotyczące liczby osób korzystających z pomocy społecznej z powodu niepełnosprawności.

Z danych nadesłanych przez funkcjonujące na terenie powiatu ośrodki pomocy społecznej wynika, że w 2020 roku niepełnosprawność była znaczącym powodem przyznawania pomocy społecznej. Dane w tym zakresie prezentuje tabela.

Tabela 28. Świadczenia z powodu niepełnosprawności przyznane w gminach powiatu w 2020 r.

lp.	nazwa jednostki	liczba osób, którym przyznano świadczenia z powodu niepełnosprawności oraz miejsce pod względem kolejności przyznania pomocy
1.	MGOPS Piaseczno	454 – 4
2.	OPS Góra Kalwaria	163 – 4
3.	OPS Konstancin-Jeziorna	185 – 5
4.	GOPS Tarczyn	57 – 5
5.	GOPS Lesznowola	115 – 4
6.	GOPS Prażmów	81 – 2

Dane ośrodków pomocy społecznej w powiecie piaseczyńskim.

Ogólna liczba mieszkańców powiatu, którym przyznano pomoc społeczną z uwagi na występującą niepełnosprawność w 2020 roku, wynosiła 1 055.

Powiatowy Zespół ds. Orzekania o Niepełnosprawności

Do orzecznictwa w zakresie niepełnosprawności lub stopnia niepełnosprawności powołany jest Powiatowy Zespół ds. Orzekania o Niepełnosprawności. Dane dotyczące wydanych przez Zespół orzeczeń

o niepełnosprawności i stopniu niepełnosprawności dotyczące mieszkańców powiatu piaseczyńskiego przedstawia tabela zamieszczona poniżej.

Tabela 29. Orzeczenia o niepełnosprawności lub o stopniu niepełnosprawności wydane mieszkańcom powiatu w latach 2018-2020

zakres danych	2018	2019	2020
liczba orzeczeń o niepełnosprawności wydanych dzieciom do lat 16	335	354	380
liczba orzeczeń o stopniu niepełnosprawności wydanych osobom powyżej 16 roku życia	1 282	1 473	1 277
w tym o znacznym stopniu niepełnosprawności	174	310	185
w tym o umiarkowanym stopniu niepełnosprawności	272	315	194
w tym o lekkim stopniu niepełnosprawności	106	133	92

Dane Powiatowego Zespołu ds. Orzekania o Niepełnosprawności w Piasecznie.

W przypadku osób z niepełnosprawnościami szczególnych wysiłków wymaga rehabilitacja, w tym rehabilitacja społeczna. Ma ona na celu przede wszystkim umożliwianie osobom dotkniętym niepełnosprawnościami uczestnictwa w życiu społecznym. Rehabilitacja społeczna jest realizowana przez Powiatowe Centra Pomocy Rodzinie i polega przede wszystkim na:

- wyrabianiu zaradności osobistej i pobudzaniu aktywności społecznej,
- wyrabianiu umiejętności samodzielnego wypełniania ról społecznych,
- likwidacji barier, w szczególności architektonicznych, urbanistycznych, transportowych, technicznych, w komunikowaniu się i dostępie do informacji,
- kształtowaniu w społeczeństwie właściwych postaw i zachowań sprzyjających integracji z osobami niepełnosprawnymi.

Poniższe tabele zawierają informacje dotyczące liczby osób objętych różnymi formami rehabilitacji społecznej oraz wielkości środków finansowych przeznaczonych na realizację zadań z zakresu rehabilitacji społecznej.

Tabela 30. Beneficjenci różnych form rehabilitacji społecznej w latach 2018-2020

rodzaj formy wsparcia	liczba beneficjentów					
	2018		2019		2020	
	dzieci i młodzież	dorośli	dzieci i młodzież	dorośli	dzieci i młodzież	dorośli
turnusy rehabilitacyjne	151, w tym 74 opiekunów	162, w tym 35 opiekunów	140, w tym 67 opiekunów	133, w tym 38 opiekunów	36, w tym 18 opiekunów	54, w tym 11 opiekunów
zaopatrzenie w sprzęt ortopedyczny i środki	34	16	108	61	65	79

pomocnicze						
likwidacja barier architektonicznych	3	1	0	0	3	4
likwidacja barier w komunikowaniu się	16	4	8	5	25	5
likwidacja barier technicznych	0	0	1	2	6	10
zaopatrzenie w sprzęt rehabilitacyjny	2	1	4	1	8	15
dofinansowanie działalności Warsztatów Terapii Zajęciowej	0	55	0	70	0	70

Dane Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Piasecznie

Tabela 31. Środki finansowe przeznaczone na różne formy rehabilitacji społecznej w latach 2018-2020

forma wsparcia	wysokość środków (w zł)					
	2018		2019		2020	
	dzieci i młodzież	dorośli	dzieci i młodzież	dorośli	dzieci i młodzież	dorośli
turnusy rehabilitacyjne	148 660	163 646	140 900	136 874	43 690	72 677
dofinansowanie do zaopatrzenia w sprzęt ortopedyczny i środki pomocnicze	82 178	29 906	196 729	152 758	124 495	222 356
dofinansowanie likwidacji barier architektonicznych	70 923	27 000	0	0	90 025	24 824
dofinansowanie likwidacji barier w komunikowaniu się	49 599	13 200	36 897	32 630	87 515	15 904
dofinansowanie likwidacji barier technicznych	0	0	12 000	18 000	35 758	125 187
dofinansowanie zaopatrzenia w sprzęt rehabilitacyjny	4 624	13 896	5 500	550	29 346	42 464
Dofinansowanie działalności Warsztatów Terapii Zajęciowej	0	912 780	0	1 007 177	0	1 434 720
ogółem	1 516 412 zł		1 740 015 zł		2 348 961 zł	

Dane Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Piasecznie.

Tabela 32. Środki finansowe przeznaczone na dofinansowanie rehabilitacji społecznej w zakresie sportu, kultury, turystyki.

zakres danych	2018	2019	2020
wielkość środków (w zł)	22 580	13 313	0

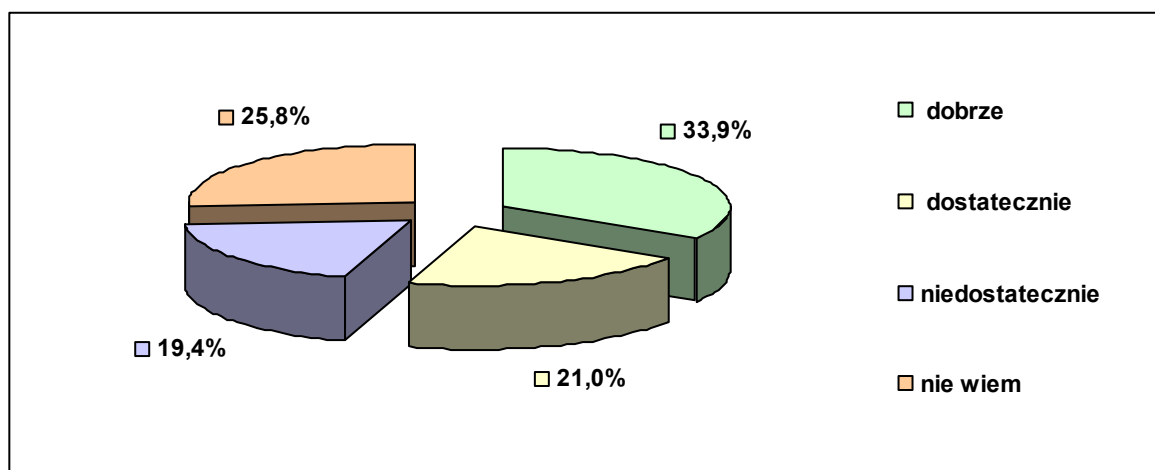
Dane Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Piasecznie.

Poza wcześniej wymienionymi działaniami, pracownicy PCPR udzielają osobom z niepełnosprawnościami, ich rodzinom oraz pracodawcom porad

i informacji na temat możliwości uzyskania pomocy, regulacji prawnych i programów adresowanych do tej grupy osób. PCPR realizuje finansowany ze środków PFRON program „Aktywny samorząd”. Celem głównym programu jest wyeliminowanie lub zmniejszenie barier ograniczających uczestnictwo osób niepełnosprawnych w życiu społecznym, zawodowym i dostępie do edukacji. Kwota środków wydatkowanych na dzień 31.01.2020 r. w ramach programu wyniosła ogółem 333 316,00 zł.

W badaniu ankietowym poproszono respondentów o wyrażenie opinii na temat działań na rzecz osób z niepełnosprawnościami, jakie prowadzone są w powiecie. Większość ankietowanych pozytywnie ocenia te działania, jednak ok 19% uznało te działania za niedostateczne, a ponad jedna czwarta badanych wybrała odpowiedź „nie wiem”. Rozkład uzyskanych opinii ilustruje wykres zamieszczony poniżej.

Wykres 4. Jak Pani/Pan ocenia działania na rzecz osób niepełnosprawnych realizowane na terenie powiatu?

Dane z badań ankietowych przeprowadzonych w środowisku lokalnym.

W ankiecie zapytano również o działania, jakie należałoby podjąć, by skuteczniej pomagać osobom z niepełnosprawnościami w powiecie. Ankietowani podkreślali potrzebę ułatwienia dostępu do usług medycznych i rehabilitacyjnych

oraz zapewnienia odpowiedniego transportu. Pojawiały się odpowiedzi o potrzebie organizowania miejsc spotkań oraz zajęć i warsztatów dla osób niepełnosprawnych. Za ważne uznano zapewnienie miejsc pracy i szkoleń tym osobom, które chcą i są w stanie pracować. Podnoszono też kwestię likwidacji barier architektonicznych oraz konieczność zorganizowania opieki wytchnieniowej dla rodzin, a także tworzenia grup wsparcia.

Starostwo Powiatowe w Piasecznie w ramach konsultacji społecznych przeprowadziło ankietę skierowaną do osób z niepełnosprawnościami, ich rodziców i opiekunów oraz lokalnych instytucji i organizacji działających na rzecz osób z niepełnosprawnościami. Wypowiedzi, których udzielano online, pozwoliły poznać problemy, z jakimi borykają się osoby z niepełnosprawnościami w powiecie oraz potrzeby i oczekiwania tej grupy mieszkańców. Wynika z nich, iż źródłem dotkliwych problemów w codziennym funkcjonowaniu są bariery architektoniczne często uniemożliwiające wyjście z domu, udział w życiu społecznym czy załatwianie spraw urzędowych, tu przeszkodą bywa brak urzędników potrafiących porozumieć się z osobami niesłyszącymi, niewidomymi czy niepełnosprawnymi intelektualnie.

Kolejnym istotnym problemem jest brak odpowiednio przystosowanego transportu, co utrudnia dotarcie do lekarza, do pracy, korzystanie z dóbr kultury i prowadzenie życia towarzyskiego. Jeśli chodzi o potrzeby, to wiele wypowiedzi oscylowało wokół kwestii zdrowia i opieki: dostęp do lekarzy specjalistów, usług rehabilitacyjnych i psychologów – także dla opiekunów. Wymieniono także ośrodki wsparcia dziennego, realizację projektów: Centrum Opiekuńczo-Mieszkalnego i Asystent Osoby Niepełnosprawnej, opiekę wytchnieniową, wsparcie terapeutyczne dla podopiecznych i opiekunów, mieszkania socjalne i świetlice dla dzieci z niepełnosprawnościami.

15. SYTUACJA OSÓB STARSZYCH

Z analizy danych dotyczących sytuacji demograficznej powiatu piaseczyńskiego wynika, że w latach 2018-2020 rosła liczba mieszkańców powiatu będących w wieku poprodukcyjnym, zwiększał się także udział tej grupy w ogólnej liczbie mieszkańców. Dane w tym zakresie zawiera poniższa tabela.

Tabela 33. Osoby w wieku poprodukcyjnym w strukturze ludności powiatu w latach 2018-2020

zakres danych	2018	2019	2020
---------------	------	------	------

liczba mieszkańców powiatu ogółem	184 951	188 281	190 606
liczba osób w wieku poprodukcyjnym	33 294	34 379	35 189
udział osób w wieku poprodukcyjnym w ludności powiatu	18,0%	18,3%	18,5%

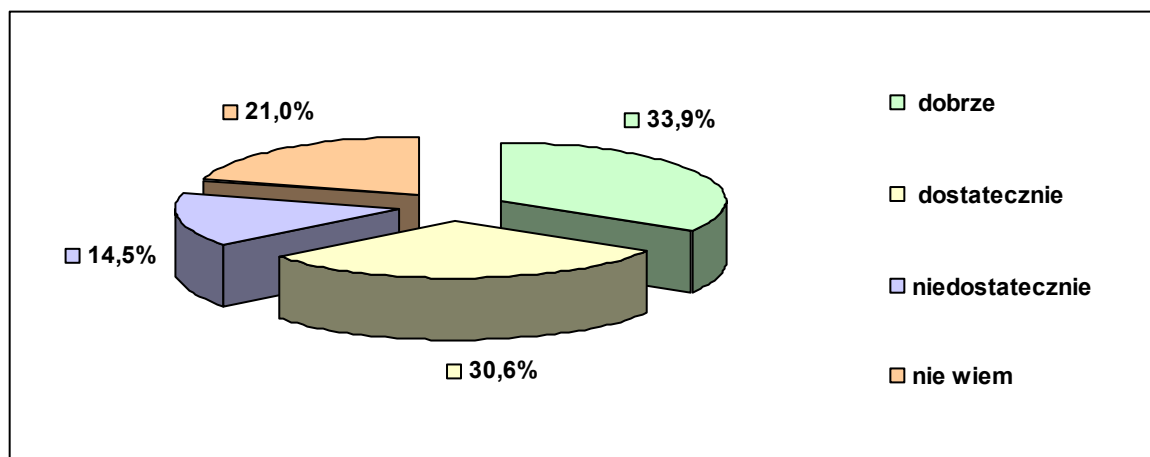
Dane Głównego Urzędu Statystycznego.

Analizując powyższe dane można wysnuć wniosek, iż społeczność powiatu piaseczyńskiego wpisuje się w dominujące w ogólnym procesie demograficznym w kraju tendencje i zaczyna się starzeć. Starzenie się społeczeństwa powoduje konieczność dokonania zmian organizacyjnych w funkcjonowaniu rodzin zobligowanych moralnie i prawnie do opieki nad członkiem rodziny, ale jest też istotną przesłanką do reorganizacji lokalnego rynku usług społecznych, z uwagi na konieczność dostosowania tych usług w większym stopniu do potrzeb osób starszych, często niesamodzielnych, niepełnosprawnych, wymagających wsparcia w codziennym funkcjonowaniu.

W ramach swojej działalności ośrodki pomocy społecznej świadczą m.in. usługi opiekuńcze. Jest to szczególna forma pomocy kierowana przede wszystkim do osób starszych, chorych i samotnych. Usługi te polegają m.in. na pomocy w zaspokajaniu codziennych potrzeb życiowych i pielęgnacji.

Pragnąc poznać opinie mieszkańców na temat sytuacji osób starszych, sformułowano pytanie odnoszące się do działań na rzecz tej grupy wiekowej prowadzonych w powiecie. Ponad 64% ankietowanych pozytywnie ocenia działania na rzecz osób starszych. Rozkład uzyskanych odpowiedzi ilustruje poniższy wykres.

Wykres 5. Jak Pani/Pan ocenia działania na rzecz osób starszych realizowane na terenie powiatu?

Dane z badań ankietowych przeprowadzonych w środowisku lokalnym.

Mieszkańcy wypowiadający się w badaniu ankietowym uznali, że dotychczasowe wsparcie dla osób starszych wymaga intensyfikacji działań.

W odpowiedziach na pytanie, jakie konkretne działania należałoby podjąć, by skuteczniej pomagać osobom starszym zamieszkałym na terenie powiatu, przede wszystkim poruszano problem dostępu do opieki medycznej (ze szczególnym uwzględnieniem opieki specjalistycznej, geriatrycznej oraz rehabilitacji). Pojawiały się też postulaty utworzenia w powiecie i poszczególnych gminach grup wsparcia, klubów seniora, domu dziennego pobytu oraz zakładu opiekuńczo-leczniczego, a także wolontariatu.

W wypowiedziach zwracano uwagę na potrzebę wzbogacenia oferty w zakresie spędzania wolnego czasu, oraz organizowania kursów pozwalających na korzystanie z nowych technologii. Wskazywano także na potrzebę zwiększenia zakresu usług opiekuńczych. Niektórzy ankietowani stwierdzali, że potrzebna jest edukacja uwrażliwiająca na sytuację i potrzeby osób starszych.

16. SEKTOR POZARZĄDOWY

Organizacje pozarządowe są istotnym przejawem społeczeństwa obywatelskiego, jedną z najważniejszych form aktywności społecznej. Odgrywają ważną rolę nie tylko w konsolidacji lokalnej społeczności, organizacyjnym wzmocnieniu władz lokalnych, lecz również mają wpływ na zwiększenie szans rozwoju małych i średnich miejscowości oraz całych regionów.

Samorządy opracowują programy określające zasady współpracy z organizacjami pozarządowymi, aby właściwie wykorzystać potencjał wszystkich partnerów we wspólnym działaniu dla pożytku publicznego. Szczegółowe programy współpracy na linii samorząd – NGOs poprzedzone są konsultacjami społecznymi. Miasta i gminy powiatu udzielają organizacjom wsparcia, m.in. finansowego, lokalowego lub w postaci pomocy prawnej, aby skutecznie wspólnie działać dla dobra regionu i jego mieszkańców.

Samorząd powiatu piaseczyńskiego prowadzi współpracę z organizacjami pozarządowymi na zasadach prawnie określonych. Współpraca polega między innymi na zlecaniu organizacjom zadań własnych, dofinansowywaniu działalności statutowej organizacji, wsparcie lokalowe oraz prowadzeniu doradztwa i konsultacji. Na terenie powiatu piaseczyńskiego działa kilkadziesiąt organizacji pozarządowych i stowarzyszeń. Informacje o organizacjach pozarządowych współpracujących z Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie w Piasecznie zawiera poniższa tabela.

Tabela 34. Organizacje pozarządowe współpracujące z PCPR.

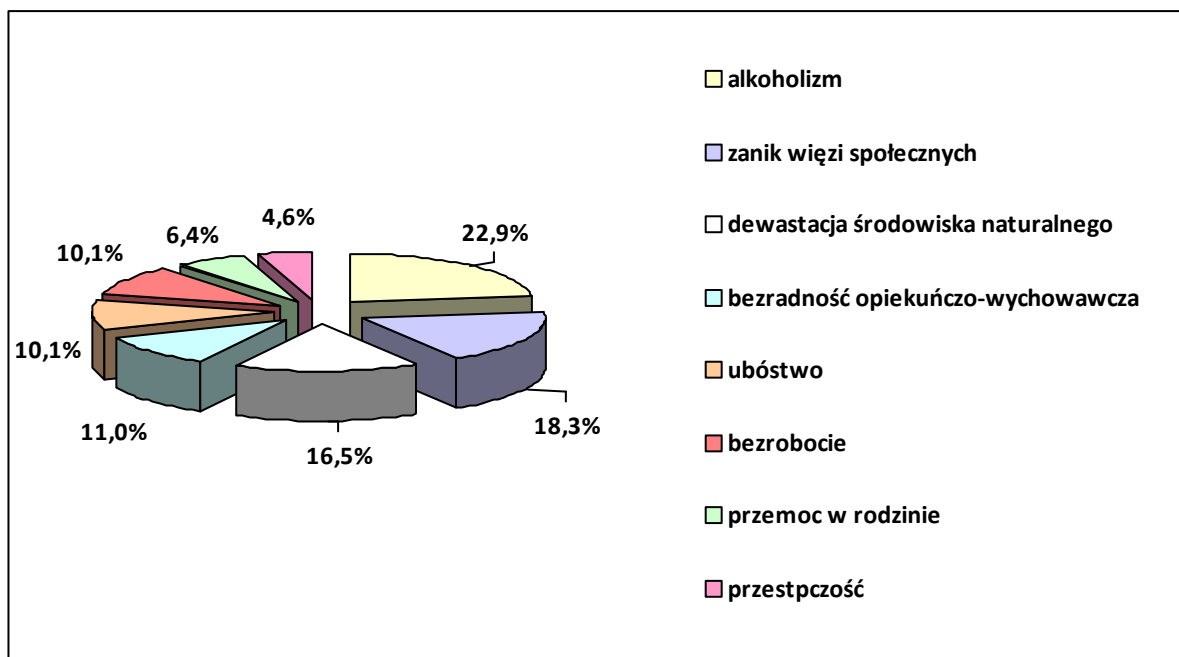
lp.	nazwa organizacji	adres siedziby	kategoria klienta	zakres współpracy z PCPR
1.	Katolickie Stowarzyszenie Niepełnosprawnych Archidiecezji Warszawskiej	ul. Deotymy 41 01-409 Warszawa	osoby z niepełnosprawnością intelektualną	prowadzenie Środowiskowego Domu Samopomocy i Warsztatów Terapii Zajęciowej
2.	Zgromadzenie Sióstr Franciszkanek Rodziny Maryi	ul. Hoża 53 00-681 Warszawa	kobiety przewlekłe psychicznie chore	prowadzenie niepublicznego Domu Pomocy Społecznej w Robercinie
3.	Związek Artystów Weteranów Scen Polskich - ZASP	Al. Ujazdowskie 45 00-536 Warszawa	osoby w podeszłym wieku	prowadzenie domu pomocy społecznej w Konstancinie-Jeziornie
4.	Fundacja Centrum Rozwoju OFFKA	ul. Klonowa 13a 05-532 Pilawa	dzieci i młodzież z rodzinnej pieczy zastępczej	pomoc psychologiczna, wsparcie terapeutyczne

Dane Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Piasecznie.

17. PROBLEMY SPOŁECZNE W OPINII ŚRODOWISKA LOKALNEGO

W celu identyfikacji problemów społecznych w powiecie piaseczyńskim oraz próby określenia stopnia ich natężenia przeprowadzono badania ankietowe. Do analizy – jak już wspomniano – przedłożono 62 anonimowo wypełnione ankiety. Mieszkańców poproszono o wskazanie problemów, bądź niekorzystnych zjawisk, które ich zdaniem są w powiecie najbardziej widoczne. Pytanie miało charakter półotwarty z możliwością dokonania wielokrotnego wyboru. Rozkład odpowiedzi, jakie uzyskano, ilustruje poniższy wykres.

Wykres 6. Jakie problemy, niekorzystne zjawiska Pani/Pana zdaniem najbardziej uciążliwie występują w powiecie?

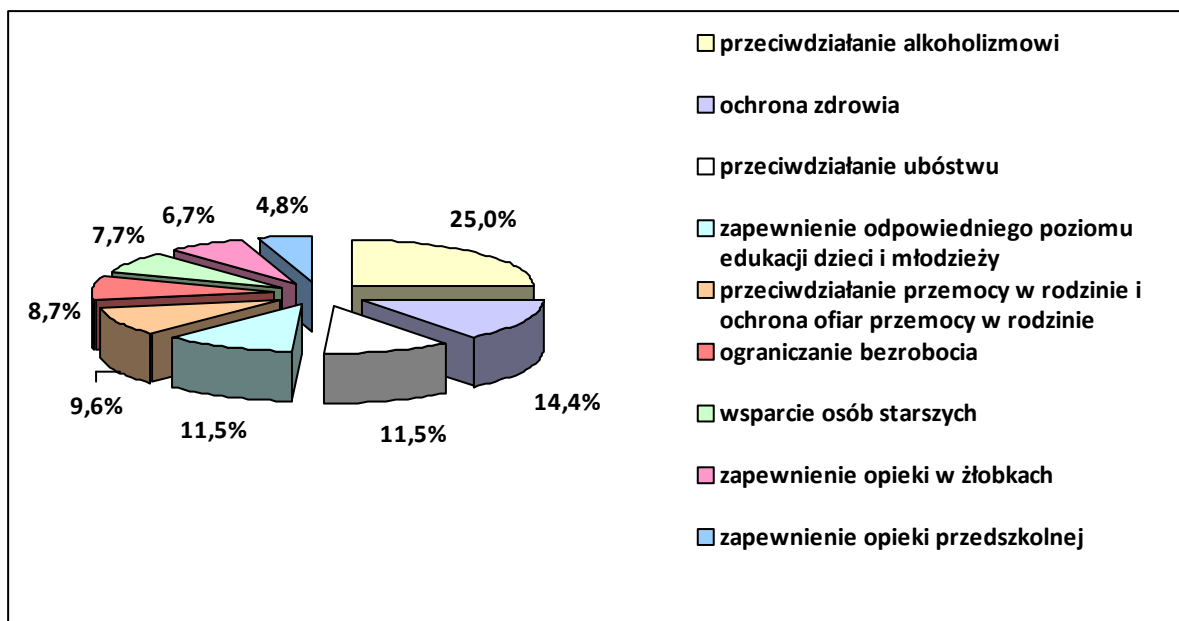

Dane z badań ankietowych przeprowadzonych w środowisku lokalnym.

Wśród problemów i niekorzystnych zjawisk, które najbardziej uwidaczniają się w powiecie, ankietowani najczęściej wskazywali na alkoholizm, zanik więzi społecznych oraz dewastację środowiska naturalnego. Następnie: bezzadność opiekuńczo-wychowawczą, ubóstwo, bezrobocie, przemoc w rodzinie oraz przestępczość. Poza tymi zjawiskami i problemami wymieniano trudności komunikacyjne (korki) i niewystarczające działania proekologiczne.

Ankietowani wskazywali także obszary problemowe, które wymagają podjęcia lub zintensyfikowania prowadzonych działań w celu poprawy jakości życia mieszkańców powiatu. Na podstawie zebranych opinii można wysnuć wniosek, iż problemem jest nie dość skuteczne przeciwdziałanie alkoholizmowi oraz nie zaspokajająca oczekiwań ochrona zdrowia. W wypowiedziach respondentów znalazły się także: potrzeba przeciwdziałania ubóstwu, przeciwdziałania przemocy w rodzinie i ochrony ofiar przemocy, zapewnienie odpowiedniego poziomu edukacji dzieci i młodzieży i wspieranie osób starszych. Ponadto ankietowani wskazywali także potrzebę zapewnienia opieki w żłobkach i przedszkolach, przeciwdziałanie narkomanii, pomoc uchodźcom i cudzoziemcom, wspieranie uczenia się przez całe życie i edukację w zakresie ekologii. Rozkład najczęściej wybieranych odpowiedzi zilustrowano na wykresie zamieszczonym poniżej.

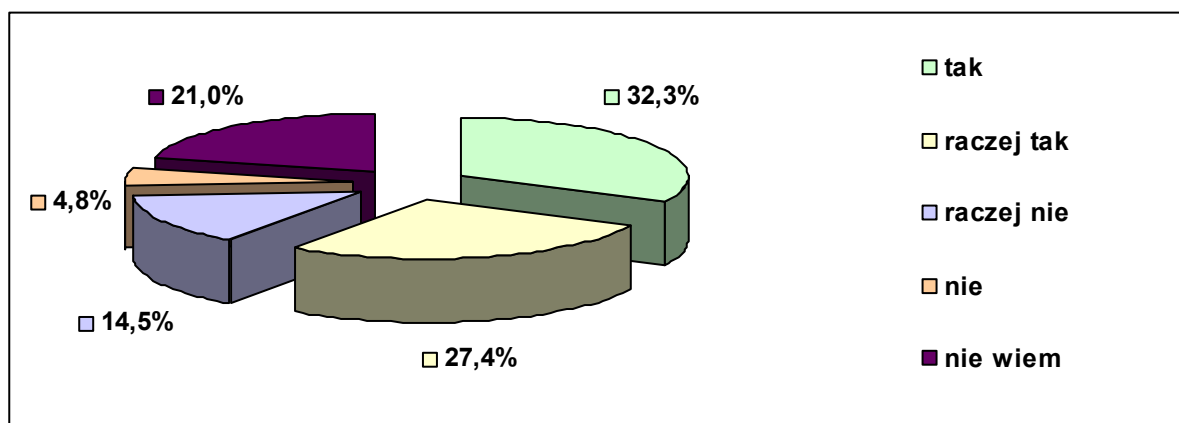
Wykres 7. W którym z poniżej wskazanych obszarów należałoby zintensyfikować bądź podjąć działania na terenie powiatu w celu poprawy jakości życia jego mieszkańców?

Dane z badań ankietowych przeprowadzonych w środowisku lokalnym.

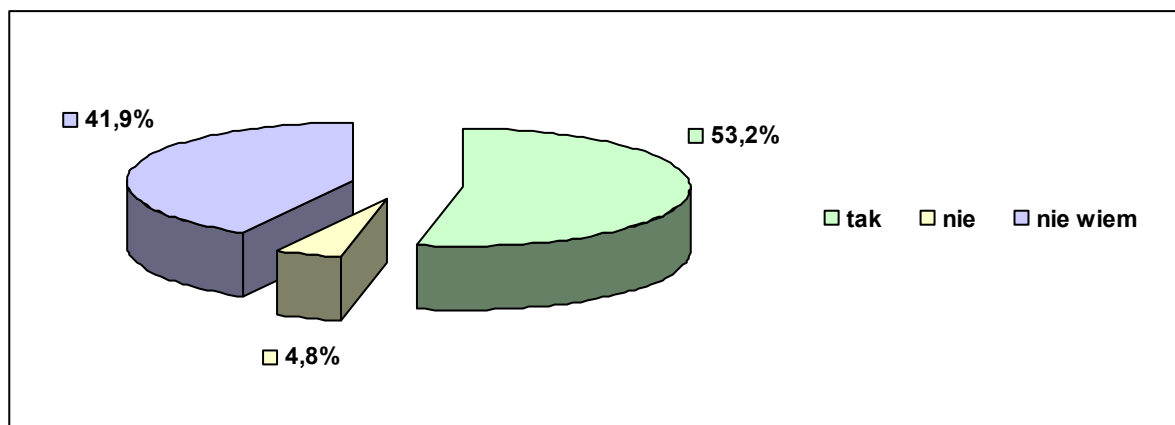
W badaniu ankietowym zawarto także pytania odnoszące się do kwestii przemocy w rodzinie, postrzegania tego zjawiska i oceny ryzyka nasilenia się jego skali. Rozkład uzyskanych odpowiedzi zilustrowano na poniższych wykresach.

Wykres 8. Czy postrzega Pani/Pan przemoc w rodzinie jako istotny problem społeczny na terenie powiatu?

Dane z badań ankietowych przeprowadzonych w środowisku lokalnym.

Wykres 9. Czy Pani/Pana zdaniem istnieje ryzyko nasilenia się problemu przemocy w rodzinie na terenie powiatu?

Dane z badań ankietowych przeprowadzonych w środowisku lokalnym.

Większość spośród ankietowanych uważa, że przemoc w rodzinie stanowi istotny problem na terenie powiatu, a ponad 53% jest zdania, że problem ów może się nasilać. Uwagę zwraca wysoki odsetek respondentów, którzy nie mają w tej sprawie zdania. Zapewne w znacznej mierze wynika to z faktu, iż przemoc domowa jest często swoistym tematem tabu. Można temu zaradzić i zmniejszyć problem przemocy w rodzinie, m.in. podejmując działania proponowane przez uczestników ankiety. Postulują oni szeroką edukację społeczną, profilaktykę w szkołach, nagłaśnianie problemu i uwrażliwianie na jego przejawy, ograniczanie alkoholizmu, zrównanie płac kobiet i mężczyzn, większą aktywność i zdecydowane działania służb i instytucji, pomoc prawną i psychologiczną dla ofiar, eksmisje i bezwzględne kary dla sprawców przemocy.

Mieszkańcy powiatu wypowiadający się za pośrednictwem badania ankietowego mieli również okazję zidentyfikować i wskazać czynniki, które w największym stopniu ograniczają możliwości rozwojowe powiatu i mają najbardziej negatywny wpływ na jakość i poziom życia jego mieszkańców. Ankietowani zwrócili uwagę na zbyt gęstą zabudowę, zatłoczone szkoły, drogi i ulice, brak parkingów oraz niedostatki w zakresie komunikacji zbiorowej, szczególnie na terenach wiejskich i deficyty w infrastrukturze. Wielu respondentów wskazywało na kwestie prawno-ustrojowe: nieprzewidywalność i częste zmiany w prawie, skomplikowany system podatkowy, centralizację i coraz mniejszy wpływ czynników lokalnych na rozwój powiatu i gmin. Podkreślono także duże różnice w stylu życia, potrzebach i oczekiwaniach między starymi i nowymi mieszkańcami, a co za tym idzie, postępującą dezintegrację społeczności.

18. PROBLEMY RÓWNOŚCI PŁCI

Polityka równości szans płci jest celowym, systematycznym i świadomym ocenianiem prowadzonych działań z perspektywy wpływu na warunki życia kobiet i mężczyzn, które ma na celu przeciwdziałanie dyskryminacji ze względu na płeć i osiągnięcie równości kobiet i mężczyzn. W latach 2018-2020 w powiecie piaseczyńskim struktura ludności pod względem płci była stabilna; stale nieco więcej niż połowę mieszkańców stanowiły kobiety. Dane w tym zakresie przedstawia tabela.

Tabela 35. Udział kobiet w liczbie ludności powiatu w latach 2018-2020

zakres danych	2018	2019	2020
liczba ludności powiatu ogółem	184 951	188 281	190 606
liczba kobiet	96 318	98 078	99 251
udział kobiet w liczbie ludności powiatu ogółem	52,0%	52,0%	52,0%

Dane Głównego Urzędu Statystycznego.

Według danych Powiatowego Urzędu Pracy w Piasecznie w latach 2018-2020 kobiety stanowiły nieco mniej niż połowę ogółu osób bezrobotnych w powiecie. Dane w tym zakresie przedstawia kolejna tabela.

Tabela 36. Udział kobiet w liczbie bezrobotnych w powiecie w latach 2018-2020

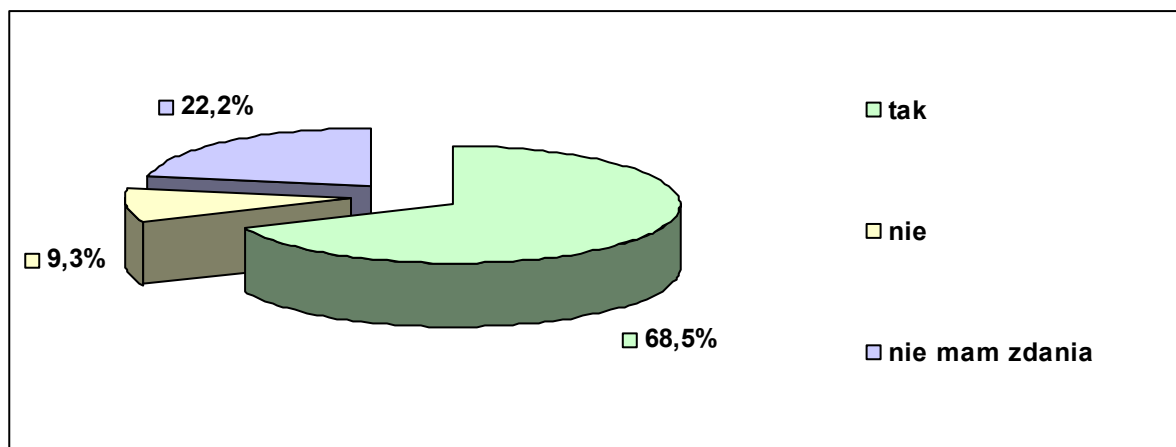
zakres danych	2018	2019	2020
liczba bezrobotnych ogółem	3 487	2 834	3 566
liczba bezrobotnych kobiet	1 681	1 310	1 637
udział kobiet w liczbie osób bezrobotnych	48,2%	46,2%	45,9%

Dane Powiatowego Urzędu Pracy w Piasecznie.

Największy udział kobiet w ogóle bezrobotnych odnotowano wśród osób z wykształceniem wyższym, osób pozostających bez pracy powyżej 3-6 miesięcy, osób ze stażem pracy 10-20 lat i osób w wieku 25-34 lata. Może to wskazywać na istnienie nierówności szans kobiet i mężczyzn na lokalnym rynku pracy.

W ramach diagnozy sytuacji w zakresie równości szans przeprowadzono badanie przy zastosowaniu anonimowej ankiety. Do analizy przedłożono 54 ankiety. Badanych poproszono o odpowiedź na pytanie, czy istnienie nierówności szans kobiet i mężczyzn postrzegają jako problem społeczny. Rozkład uzyskanych odpowiedzi zilustrowano na wykresie zamieszczonym poniżej.

Wykres 10. Czy postrzega Pani/Pan istnienie nierówności szans kobiet i mężczyzn jako problem społeczny?

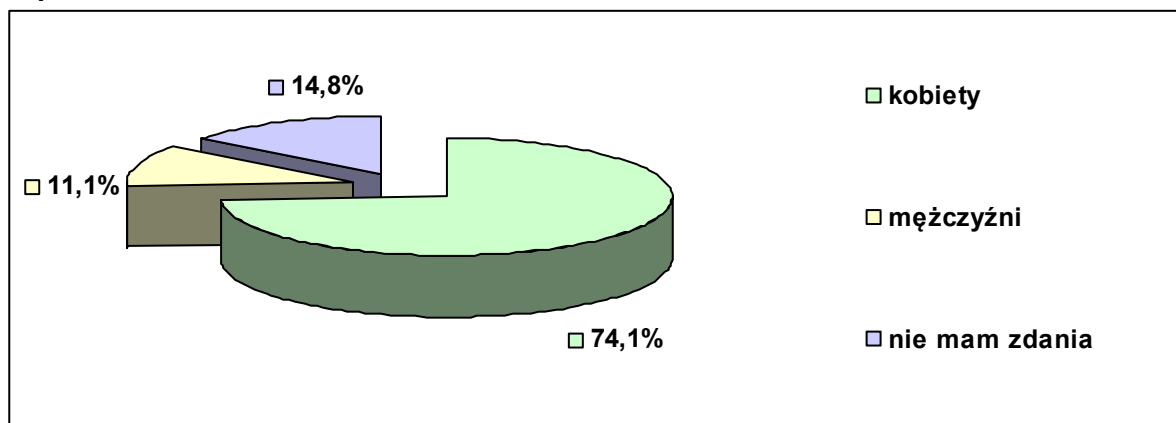

Dane z badania ankietowego.

Dla większości ankietowanych istnienie nierówności szans kobiet i mężczyzn stanowi problem społeczny.

W następnym pytaniu zapytano respondentów, kto jest bardziej zagrożony problemem nierówności szans. Rozkład odpowiedzi prezentuje poniższy wykres.

Wykres 11. Kto jest wg Pani/Pana bardziej zagrożony dyskryminacją ze względu na płeć?

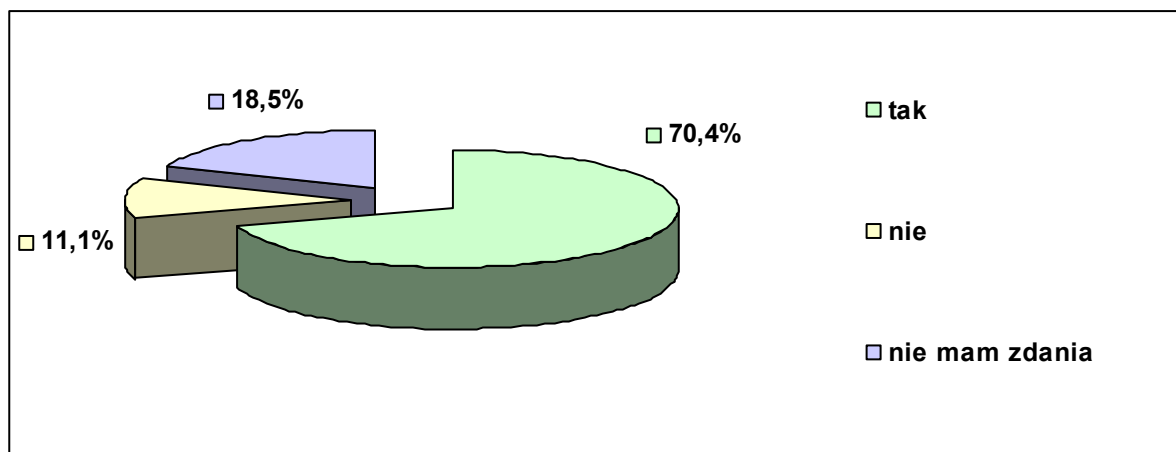

Dane z badania ankietowego.

Większość badanych (74,1%) stwierdziła, że bardziej zagrożone problemem nierówności są kobiety. 14,8% ankietowanych nie potrafiło odpowiedzieć na to pytanie, a 11,1% respondentów stwierdziło, że problem ten dotyczy mężczyzn.

Kolejne pytanie dotyczyło kwestii kariery zawodowej i społecznej. Ponad 70% respondentów uważa, że płeć ogranicza możliwości kariery zawodowej. 11,1% badanych jest przekonana, że płeć nie jest w tym względzie ograniczeniem. Rozkład odpowiedzi prezentuje poniższy wykres.

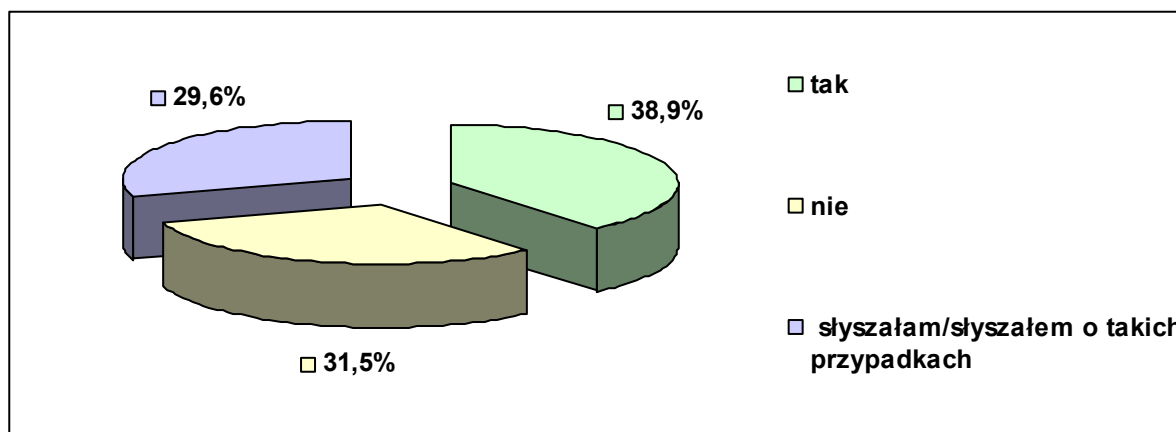
Wykres 12. Czy Pani/Pana zdaniem płeć ogranicza możliwości kariery zawodowej i społecznej?

Dane z badania ankietowego.

Badanie ankietowe pozwoliło również poznać wiedzę biorących w nim udział respondentów na temat problemu nierówności szans kobiet i mężczyzn w lokalnym środowisku. Rozkład uzyskanych odpowiedzi ilustruje poniższy wykres.

Wykres 13. Czy spotkała się Pani/ spotkał się Pan z przypadkami dyskryminacji ze względu na płeć w powiecie lub o nich słyszała/ słyszał?

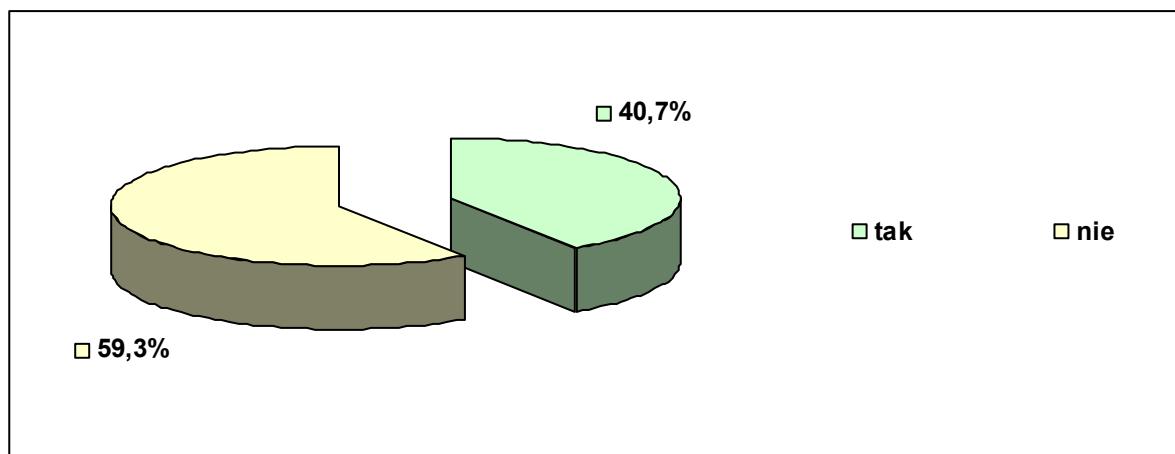

Dane z badania ankietowego.

Blisko 70% spośród pytaných odpowiedziało, że spotkało się z przypadkami dyskryminacji ze względu na płeć w powiecie bądź o nich słyszało. Jednocześnie 31,5% badanych przyznało, że nie słyszało o przypadkach dyskryminacji ze względu na płeć.

Na pytanie czy ankietowanych osobiście lub członków ich rodzin dotknęła dyskryminacja ze względu na płeć, większość ankietowanych odpowiedziała przecząco (59,3%). 40,7% osób zetknęło się z dyskryminacją najbliższych. Rozkład odpowiedzi przedstawia poniższy wykres.

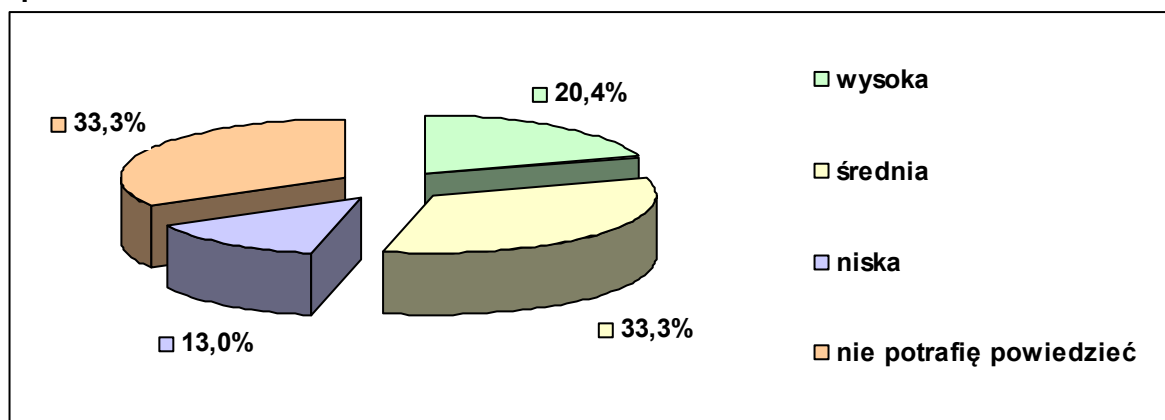
Wykres 14. Czy Panią/Pana lub członka rodziny dotknęła dyskryminacja ze względu na płeć?

Dane z badania ankietowego.

Do uczestników badania skierowano też pytanie dotyczące określenia skali problemu nierówności płci w powiecie. Poniższy wykres ilustruje rozkład odpowiedzi.

Wykres 15. Jaka Pani/Pana zdaniem może być skala problemu nierówności płci w powiecie?

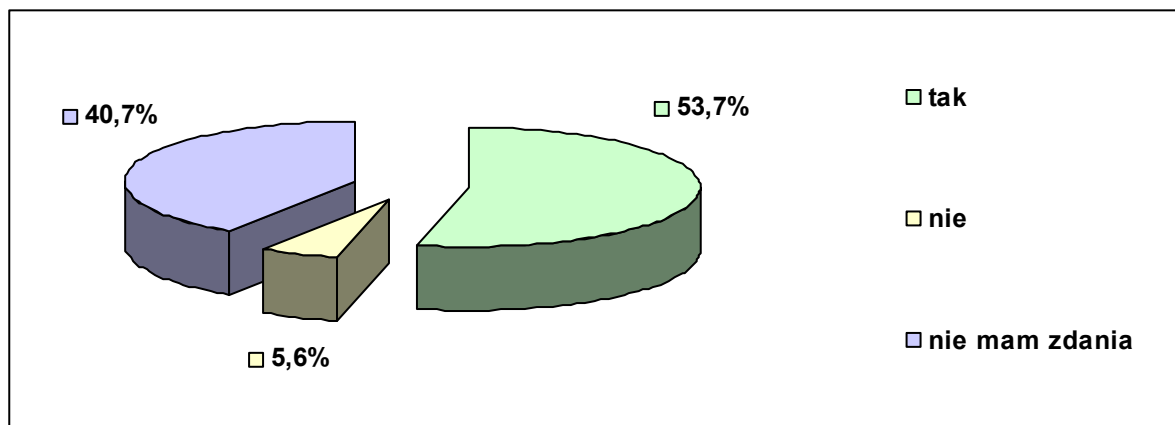

Dane z badanie ankietowego.

Według 33,3% badanych skala problemu nierówności płci na terenie powiatu jest średnia, a zdaniem 20,4% - wysoka. 13% respondentów przyznało, że jest niska, a 33,3% ankietowanych nie potrafiło jednoznacznie wypowiedzieć się w tej kwestii.

Uczestnicy badania udzielali również odpowiedzi na pytania dotyczące potrzeby podejmowania działań na rzecz równości szans kobiet i mężczyzn oraz mających na celu przeciwdziałanie dyskryminacji ze względu na płeć. Ponad 53% badanych potwierdziło potrzebę prowadzenia takich działań. 5,6% było przeciwnego zdania. Jednocześnie ponad 40% ankietowanych nie potrafiło rozstrzygnąć tak sformułowanej kwestii. Rozkład uzyskanych odpowiedzi ilustruje zamieszczony poniżej wykres.

Wykres 16. Czy wg Pani/Pana powinno się podejmować w powiecie działania na rzecz równości szans kobiet i mężczyzn lub w celu przeciwdziałania dyskryminacji ze względu na płeć?

Dane z badania ankietowego.

Odpowiadając na pytanie o konkretne działania, jakie należy podejmować na rzecz równości szans kobiet i mężczyzn lub w celu przeciwdziałania dyskryminacji ze względu na płeć, ankietowani zwrócili uwagę na potrzebę podnoszenia świadomości społecznej w tym zakresie, wyrównania szans na rynku pracy, szczególnie w zakresie płac, zapewnienia opieki żłobkowej i przedszkolnej oraz zdecydowanego reagowania na przejawy dyskryminacji i seksizmu i zagwarantowania pomocy prawnej (bezpłatnej) dla osób dyskryminowanych.

Z wypowiedzi ankietowanych wynika, że znaczna ich część dostrzega problemy nierówności szans oraz dyskryminacji ze względu na płeć i identyfikuje je nie tylko w obszarze zatrudnienia, a wysoki procent respondentów potrafił ocenić także skalę tego problemu. Jednocześnie daje się zauważyć znaczny odsetek badanych, którzy wybierali odpowiedź „nie mam zdania” czy „nie potrafię powiedzieć”. Może to sugerować potrzebę wyraźniejszej obecności tej tematyki w sferze publicznej.

19. ANALIZA SWOT

Przedstawiona poniżej analiza SWOT (jej nazwa to akronim angielskich słów: Strengths – mocne strony, Weaknesses – słabe strony, Opportunities – szanse i Threats – zagrożenia) została przeprowadzona z udziałem przedstawicieli samorządu powiatu i obejmuje następujące obszary:

- BEZROBOCIE, UBÓSTWO, BEZDOMNOŚĆ, POMOC UCHODźCOM
- RODZINA, DZIECI, MŁODZIEŻ, PRZEMOC W RODZINIE
- ZDROWIE, UZALEŻNIENIA, BEZPIECZEŃSTWO PUBLICZNE

- STAROŚĆ
- NIEPEŁNOSPRAWNOŚĆ
- KAPITAŁ SPOŁECZNY I LUDZKI

BEZROBOCIE, UBÓSTWO, BEZDOMNOŚĆ, POMOC UCHODŹCOM	
mocne strony	słabe strony
• prowadzenie działań aktywizujących bezrobotnych oraz mających na celu ograniczenie zjawiska bezrobocia w powiecie, w tym wśród kobiet • prowadzenie działań na rzecz tworzenia podmiotów ekonomii społecznej • upowszechnianie ofert pracy, informacji o wolnych miejscach pracy, usługach poradnictwa zawodowego i szkoleniach • pozyskiwanie środków finansowych z funduszy zewnętrznych na przeciwdziałanie bezrobociu (m.in. z funduszy strukturalnych Unii Europejskiej) • efektywna aktywizacja zawodowa • rozpoznawanie sytuacji osób, które otrzymały status uchodźcy	• osoby bezrobotne często nie są zainteresowane pracą, rejestrują się dla ubezpieczenia zdrowotnego
szanse	zagrożenia
• wystarczająca wiedza osób bezrobotnych o usługach poradnictwa zawodowego i szkoleniach • wystarczająca wiedza osób bezrobotnych o dostępnych ofertach pracy i wolnych miejscach pracy • możliwość ograniczania bezrobocia dzięki środkom finansowym z funduszy zewnętrznych (m.in. z funduszy strukturalnych Unii Europejskiej) • zainteresowanie mieszkańców tworzeniem podmiotów ekonomii społecznej • tolerancja społeczności lokalnej wobec osób, które otrzymały status uchodźcy	• wzrastająca liczba osób długotrwale bezrobotnych na terenie powiatu • wzrastający poziom bezrobocia wśród kobiet

RODZINA, DZIECI, MŁODZIEŻ, PRZEMOC W RODZINIE	
mocne strony	słabe strony
• prowadzenie działań zapobiegających dysfunkcjom rodzin • wystarczające możliwości powiatu do zapewnienia opieki zastępczej dzieciom pozbawionym opieki rodzin naturalnych • upowszechnianie informacji o rodzicielstwie zastępczym na terenie powiatu • rozwijanie zastępczej opieki rodzinnej i instytucjonalnej	• zbyt małe zainteresowanie pełnieniem funkcji rodzin zastępczych • mała liczba lokali socjalnych i komunalnych na terenie gmin powiatu • brak rodzin wspierających w gminach powiatu • rosnąca liczba dzieci umieszczanych w pieczy zastępczej • brak kompleksowej terapii rodzin • pogarszająca się sytuacja rodzin z problemem bezrobocia i ubóstwa

- dostęp do poradnictwa specjalistycznego dla rodzin wymagających tej formy wsparcia - mieszkania chronione dla osób opuszczających pieczę zastępczą - miejsca całodobowego pobytu dla ofiar przemocy w rodzinie - przeprowadzenie przez PCPR szkoleń dla osób kandydujących do funkcji rodziny zastępczej - funkcjonowanie Powiatowego OIK z dwoma punktami zamiejscowymi - funkcjonowanie placówek wsparcia dziennego dla dzieci i młodzieży prowadzonych przez gminy - zespoły interdyscyplinarne w gminach powiatu - przeprowadzenie działań uwrażliwiających społeczność na problemy przemocy w rodzinie - możliwość zapewnienia miejsca w ośrodkach wsparcia osobom dotkniętym przemocą w rodzinie - funkcjonowanie domu dla matek z małoletnimi dziećmi i kobiet w ciąży - oferta organizacji pozarządowych działających na rzecz dzieci i młodzieży	- niechęć sprawców przemocy do uczestnictwa w programach korekcyjno-edukacyjnych - brak na terenie powiatu organizacji pozarządowych działających w obszarze przemocy w rodzinie - bierność i przyzwolenie społeczne na przemoc w rodzinie
szanse	zagrożenia
- zainteresowanie rodzicielstwem zastępczym w powiecie (niewielkie) - wystarczająca oferta organizacji pozarządowych zajmujących się problemami rodzin, dzieci i młodzieży - odpowiednie warunki do kształcenia dla dzieci i młodzieży z terenu powiatu - wzrastająca świadomość społeczna w zakresie przemocy w rodzinie - budowanie zintegrowanego systemu wsparcia dziecka i rodziny - wspieranie i promowanie pieczy zastępczej	- wzrastająca liczba rodzin z dysfunkcjami w powiecie wymagających specjalistycznego wsparcia - wzrost liczby rodzin zagrożonych marginalizacją i wykluczeniem społecznym - rosnąca liczba dzieci przebywających w pieczy zastępczej - zwiększająca się liczba osób dotkniętych przemocą w rodzinie - niewystarczająca liczebność kadry pracującej z osobami dotkniętymi przemocą w rodzinie na terenie powiatu - ukrywanie przemocy domowej i rówieśniczej - bierność świadków przemocy - brak wsparcia ze strony rodzin dla ofiar przemocy - brak chęci zmian ze strony sprawców przemocy

ZDROWIE, UZALEŻNIENIA, BEZPIECZEŃSTWO PUBLICZNE

mocne strony	słabe strony
propagowanie zdrowego stylu życia	brak standaryzacji opieki geriatrycznej i ograniczona liczba łóżek szpitalnych

• prowadzenie działań na rzecz poprawy stanu środowiska naturalnego • zapewnianie rodzinom dotkniętym problemami uzależnień dostępu do pomocy prawnej i psychospołecznej • funkcjonowanie instytucji wsparcia dla osób uzależnionych i współuzależnionych • prowadzenie działań edukacyjno-szkoleniowych w zakresie uzależnień • prowadzenie przez placówki oświatowe działań profilaktycznych, informacyjnych i edukacyjnych w obszarze uzależnień wśród dzieci i młodzieży • działania na rzecz poprawy stanu bezpieczeństwa prowadzone przez samorząd powiatowy • rosnąca liczba poradni specjalistycznych	• nieskuteczne działania wobec nieletnich sięgających po używki
szanse	zagrożenia
• wzrastające zainteresowanie zdrowym trybem życia • poprawiający się stan środowiska • rosnące poczucie bezpieczeństwa wśród mieszkańców • wzrost poczucia bezpieczeństwa na drodze	• wzrost liczby rodzin dotkniętych problemami uzależnień wymagających pomocy psychospołecznej i prawnej • wzrastające zagrożenie przestępczością nieletnich • rosnąca liczba dzieci i młodzieży w powiecie dotkniętych uzależnieniami

STAROŚĆ	
mocne strony	słabe strony
• informowanie osób starszych o dostępnych formach pomocy • prowadzenie działań na rzecz wzmocnienia potencjału osób starszych • podejmowanie działań zmierzających do większego zaangażowania rodzin w sprawowanie opieki nad osobami starszymi • zapewnianie osobom starszym wsparcia w ramach małych form pomocy (kluby seniora, dom dziennego pobytu) • uwrażliwianie społeczności lokalnej na potrzeby osób starszych • świadczenie usług opiekuńczych • funkcjonowanie UTW i Rady Seniorów	• brak klubów seniora w niektórych gminach • niewystarczający dostęp do lekarzy specjalistów • brak umiejętności korzystania z nowych technologii u seniorów
szanse	zagrożenia
• wiedza osób starszych o dostępnych formach pomocy • oferta spędzania czasu wolnego dla osób starszych ze strony powiatu • odpowiednia dostępność domów pomocy dla osób starszych z terenu powiatu • działalność organizacji pozarządowych na rzecz osób starszych	• wzrost udziału osób starszych w społeczności powiatu • pogarszający się stan zdrowia seniorów • samotność i izolacja społeczna osób starszych • rozluźnienie więzi międzypokoleniowych • wykluczenie cyfrowe osób starszych

• polityka senioralna gmin • opaski SOS • zwiększenie dostępu do wsparcia asystenta • rozwijanie wolontariatu na rzecz osób starszych	
--	--

NIEPEŁNOSPRAWNOŚĆ	
mocne strony	słabe strony
• monitorowanie liczby orzeczeń o niepełnosprawności wydanych mieszkańcom gmin powiatu • informowanie osób niepełnosprawnych o przysługujących im prawach oraz dostępnych formach pomocy • likwidowanie barier utrudniających codzienne życie osobom niepełnosprawnym • upowszechnianie wśród osób niepełnosprawnych ofert pracy oraz informacji o wolnych miejscach pracy • prowadzenie działań na rzecz tworzenia podmiotów ekonomii społecznej mogących zatrudniać osoby niepełnosprawne • wyrównywanie szans edukacyjnych dzieci i młodzieży dotkniętych niepełnosprawnością • podejmowanie współpracy z organizacjami pozarządowymi działającymi na rzecz osób niepełnosprawnych • powołanie Pełnomocnika ds. osób z niepełnosprawnościami • powołanie koordynatora dostępności • program Opieka Wytchnieniowa • ścisła współpraca instytucji pomocowych • program „Asystent osobisty osoby niepełnosprawnej” • działalność WTZ i ŚDS • wysokie kompetencje kadry placówek pomocy • profesjonalna kadra nauczycieli uczniów ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi	• brak domów dziennego pobytu dla osób niepełnosprawnych • bariery architektoniczne i funkcjonalne • brak mieszkań chronionych treningowych i wspomaganych • brak dostosowanego do potrzeb osób z niepełnosprawnościami transportu
szanse	zagrożenia
• oferty i miejsca pracy dla osób niepełnosprawnych • realizowanie wniosków o likwidację barier utrudniających osobom niepełnosprawnym codzienne życie • zasoby powiatu umożliwiające wyrównywanie szans edukacyjnych dzieci i młodzieży dotkniętych niepełnosprawnością	• wzrastająca liczba osób z orzeczoną niepełnosprawnością • niewystarczająca liczebność kadry świadczącej opiekę i pomoc osobom niepełnosprawnym • utrudniony dostęp do specjalistów i rehabilitacji • bariery mentalne kształtowane od lat utrudniające sytuację osób

• istnienie organizacji pozarządowych działających na rzecz osób niepełnosprawnych • poszerzenie oferty usług dla osób z niepełnosprawnościami • wykorzystanie środków z funduszy pomocowych do aktywizacji osób z niepełnosprawnościami • propagowanie wśród pracodawców wiedzy o warunkach zatrudniania osób niepełnosprawnych • wyższa świadomość społeczna w zakresie potrzeb osób z niepełnosprawnościami • rozwijanie wolontariatu • rozwój technologii pozwalający na podniesienie jakości kształcenia uczniów ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi	niepełnosprawnych i powodujące wykluczenie społeczne • niski poziom zatrudnienia osób niepełnosprawnych • zatrudnianie osób niepełnosprawnych wyłącznie ze względu na korzyści finansowe • brak transportu przystosowanego do potrzeb osób niepełnosprawnych • niski poziom wynagrodzenia asystentów osób niepełnosprawnych i terapeutów utrudniający pozyskanie takich osób do pracy
--	---

KAPITAŁ SPOŁECZNY I LUDZKI	
mocne strony	słabe strony
• prowadzenie działań informujących o możliwościach podejmowania przez mieszkańców różnego rodzaju inicjatyw lokalnych, tworzenia organizacji pozarządowych, podmiotów ekonomii społecznej, partnerstw międzysektorowych • wspieranie przez samorządy aktywności gospodarczej mieszkańców • upowszechnianie wiedzy o możliwości uzyskania wsparcia z systemu pomocy społecznej • pozyskiwanie dodatkowych środków na realizację zadań z zakresu pomocy społecznej, m.in. z funduszy strukturalnych Unii Europejskiej • podejmowanie współpracy z organizacjami pozarządowymi oraz przedstawicielami kościołów i związków wyznaniowych w celu łagodzenia i rozwiązywania problemów społecznych • propagowanie i inicjowanie wolontariatu • podnoszenie kwalifikacji zawodowych przez pracowników instytucji pomocowych	• brak podmiotów ekonomii społecznej
szanse	zagrożenia
• wzrastająca aktywność społeczna mieszkańców • rosnąca liczba miejsc pracy w powiecie • pozyskiwanie środków zewnętrznych, m.in. z funduszy strukturalnych Unii Europejskiej na inicjatywy podnoszące	• rosnące zapotrzebowanie na wsparcie z systemu pomocy społecznej • zwiększająca się liczba osób zagrożonych marginalizacją i wykluczeniem społecznym • choroby cywilizacyjne i pandemia COVID

poziom życia mieszkańców • zainteresowanie działalnością w organizacjach pozarządowych • wykazywanie zainteresowania różnymi formami działalności wolontarystycznej, także wśród młodzieży • szybkie zmiany struktury demograficznej	19
--	----

20. PODSUMOWANIE

Diagnoza przeprowadzona w celu opracowania Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Powiatu Piaseczyńskiego obejmowała kilkanaście zagadnień i pozwoliła wskazać poniżej przedstawione obszary problemowe.

Zmiany demograficzne, problem starzenia się ludności

Mimo iż powiat piaseczyński charakteryzuje się znacznym odsetkiem mieszkańców w wieku przedprodukcyjnym, zachodzące na jego terenie procesy demograficzne są coraz mniej korzystne. Od kilku lat rośnie liczba osób w najstarszej grupie wiekowej i zwiększa się udział osób w wieku poprodukcyjnym w ogólnej liczbie mieszkańców powiatu. Z perspektywy systemu zabezpieczenia społecznego jest to o tyle ważne, że wymaga w coraz większym zakresie dostosowywania do potrzeb osób starszych oferty usług społecznych, w tym pomocy materialnej i rzeczowej, usług medycznych, opiekuńczych i rehabilitacyjnych oraz oferty spędzania czasu wolnego.

Niepełnosprawność

Wzrost udziału osób starszych w ogóle populacji powiatu może przyczynić się do zwiększenia liczby osób niepełnosprawnych. Starsze grupy wiekowe są bowiem bardziej narażone na choroby i ryzyko niepełnosprawności. Zjawisko to jest już widoczne w sprawozdaniach ośrodków pomocy społecznej, z których wynika, że drugim powodem przyznawania pomocy społecznej w powiecie była długotrwała lub ciężka choroba, a częstą przyczyną była niepełnosprawność.

Nie ulega wątpliwości, że w związku z zakresem kompetencji samorządu powiatowego należy zaprogramować działania, które z jednej strony będą łagodziły problemy i ułatwiały funkcjonowanie osobom starszym, chorym i niepełnosprawnym, np. poprzez tworzenie wolontariatu, opieki wytchnieniowej, zapewnienia dostępu do usług medycznych, opiekuńczych, systematyczne łamanie barier architektonicznych, komunikacyjnych i w porozumiewaniu się, a z drugiej ułatwiały poprzez rehabilitację powrót, przynajmniej części osób, do aktywnego udziału w życiu społecznym.

Rodzina, sytuacja dziecka

Analiza sytuacji rodzin mieszkających w powiecie piaseczyńskim wykazała, że głównym problemem, z którym nie mogą sobie poradzić bez wsparcia instytucji pomocowych jest ubóstwo. Ponadto do najważniejszych problemów należą: oprócz chorób i niepełnosprawności, problemy wynikające z bezradności opiekuńczo-wychowawczej oraz bezrobocie.

Jeśli chodzi o sytuację dzieci i młodzieży, grupie tej najbardziej doskwiera ograniczona liczba alternatywnych form spędzania czasu wolnego, w tym ciekawych zajęć pozalekcyjnych oraz niedostosowanie tej oferty do potrzeb i oczekiwań młodych ludzi i ich rodziców, co szczególnie widoczne jest w czasach, gdy nowe technologie wymuszają coraz szybsze zmiany w stylu życia. Na sytuację dziecka w powiecie rzutują głównie problemy, z którymi zmagają się rodziny, tj. dysfunkcje opiekuńczo-wychowawcze, ubóstwo i uzależnienia.

W działaniach samorządu powiatu piaseczyńskiego szczególne znaczenie powinny mieć również inicjatywy zapewniające bezpieczeństwo i dobro dziecka, które musiało opuścić rodzinę. Należy stawiać na opiekę rodzinną (rodziny zastępcze), a dopiero, gdy ta będzie niewystarczająca, na instytucjonalną w postaci placówek opiekuńczo-wychowawczych (domy dziecka).

Ubóstwo i bezrobocie, problemy zagrożenia marginalizacją i wykluczeniem społecznym

Powiat piaseczyński charakteryzuje się co prawda niskim poziomem bezrobocia, ale jednocześnie głównym powodem przyznawania pomocy społecznej jest ubóstwo. Oznacza to, że sporo rodzin z terenu powiatu nie jest w stanie zaspokoić swoich potrzeb oraz, że zwiększa się stopień zróżnicowania dochodowego. Długotrwałe ubóstwo, czasem spowodowane bezrobociem, a niekiedy trudną do przezwyciężenia życiową bezradnością, wymusza zmianę stylu życia rodziny, powoduje wzrost poczucia beznadziejności i negatywnie wpływa na kierunek podejmowanych decyzji. Ograniczone możliwości zaspokojenia potrzeb powodują drastyczny spadek poziomu życia rodziny i mogą prowadzić do powstawania następnych niekorzystnych zjawisk: bezradności, alkoholizmu, przemocy w rodzinie, osłabienia więzi rodzinnych czy nawet przestępczości. Szczególne niepokojącym następstwem tego zjawiska jest dziedziczenie biedy.

Łagodzeniem problemów związanych z występowaniem długotrwałych chorób, ubóstwa czy bezradności życiowej zajmują się przede wszystkim jednostki

organizacyjne pomocy społecznej funkcjonujące na poziomie gminnym, ale konieczne jest ich metodyczne i merytoryczne wsparcie w tych działaniach.

Odrębna kategoria problemów to te, które mieszkańcy postrzegają jako najbardziej odczuwane w powiecie. Na podstawie wypowiedzi udzielonych w badaniu ankietowym, można stwierdzić, że istotnym problemem w powiecie jest alkoholizm i dysfunkcje, jakie powoduje w rodzinach i sferze społecznej. Mieszkańcy oczekują skutecznego przeciwdziałania w tym zakresie. Ankietowani dostrzegają także zanik więzi społecznych. Innym często wskazywanym problemem są deficyty w zakresie transportu publicznego na terenach wiejskich, co w znaczący sposób utrudnia codzienne funkcjonowanie, szczególnie osobom starszym i niepełnosprawnym.

Wzrastająca świadomość ekologiczna powoduje, iż mieszkańcy domagają się ograniczenia szkodliwych emisji i czynników degradujących ekosystem. Stan środowiska naturalnego ma jednak bezpośrednie przełożenie na zdrowie, komfort życia i możliwości rozwoju ludności powiatu. Te właśnie problemy, według mieszkańców biorących udział w badaniu ankietowym, są w powiecie najbardziej widoczne.

Aktywność społeczna i obywatelska

W pośredni sposób na funkcjonowanie lokalnych społeczności wpływa kondycja i działalność organizacji pozarządowych oraz jakość kadr i służb pomocowych. Samorząd powiatu piaseczyńskiego powinien nadal rozwijać współpracę z sektorem pozarządowym, aby móc w skuteczny sposób realizować nowatorskie rozwiązania i występować o fundusze wspomagające rozwiązywanie lokalnych problemów społecznych. Dość duża liczba organizacji pozarządowych w powiecie powinna być równoznaczna z jakością działania tego sektora i przynosić wymierne efekty w podnoszeniu jakości życia mieszkańców. Współpraca z samorządem i instytucjami działającymi w powiecie jest do tego celu niezbędna.

Nie należy równocześnie zapominać o dalszej profesjonalizacji służb publicznych, a w szczególności pracowników zatrudnionych w Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie oraz Ośrodkach Pomocy Społecznej, którzy powinni stać się liderami i animatorami rozwiązywania lokalnych problemów społecznych. Szkolenia, rozwój zawodowy i zwiększone nakłady na służby społeczne powinny zaowocować zwiększoną efektywnością zawieranych kontraktów socjalnych, programowanych i realizowanych projektów socjalnych, m.in. także przy wykorzystaniu środków finansowych z funduszy strukturalnych Unii Europejskiej.

III. PROJEKTOWANE CELE I DZIAŁANIA

1. WIZJA I MISJA

Diagnoza problemów społecznych, wyniki badań ankietowych oraz analizy SWOT pozwoliły na opracowanie założeń polityki Powiatu Piaseczyńskiego na lata 2022-2027. Dla osiągnięcia zakładanych celów została na potrzeby strategii sformułowana wizja, która brzmi:

„Powiat Piaseczyński zapewnia mieszkańcom szeroką dostępność do usług społecznych oraz stwarza warunki sprzyjające rozwojowi lokalnego kapitału społecznego”.

Realizacji przyjętej wizji będzie towarzyszyła wyznaczona następująca misja:

„Tworzenie warunków dla wszechstronnego rozwoju oraz godnego życia mieszkańców powiatu poprzez podejmowanie zintegrowanych działań zmierzających do rozwiązywania problemów społecznych”.

Wytyczone cele strategii zrealizowane zostaną przy wykorzystaniu istniejących instytucji, organizacji i innych podmiotów działających w sferze społecznej. Zintegrowanie lokalnego środowiska zagwarantuje pomoc i wsparcie osobom znajdującym się w trudnej sytuacji socjalno-bytowej oraz umożliwi ludziom życie w poczuciu poszanowania godności każdej osoby, eliminowanie dysfunkcji oraz równy dostęp do zasobów podstawowych usług.

2. CELE STRATEGICZNE I OPERACYJNE, KIERUNKI DZIAŁAŃ

CEL STRATEGICZNY 1. ROZWÓJ OPIEKI NAD DZIECKIEM I RODZINĄ.			
cel operacyjny 1	kierunki działań	wskaźniki realizacji	czas realizacji
Pomoc rodzinom i zapobieganie kryzysom rodziny, zapewnienie opieki dzieciom jej pozbawionym.	1. Podejmowanie działań edukacyjnych, informacyjnych, interwencyjnych służących zapobieganiu problemom rodzin bądź rozwiązywaniu ich we wczesnym stadium. 2. Propagowanie idei rodzicielstwa zastępczego oraz rozwijanie zastępczej opieki rodzinnej. 3. Zapewnienie rodzinom i dzieciom dostępu do specjalistycznego poradnictwa (w szczególności, psychologicznego, pedagogicznego, terapeutycznego i prawnego). 4. Podejmowanie inicjatyw wspierających osoby samotnie wychowujące dzieci oraz rodziny z dziećmi niepełnosprawnymi. 5. Zaopatrzenie w pomoce ułatwiające dzieciom z niepełnosprawnościami normalne funkcjonowanie w społeczeństwie (w sprzęt rehabilitacyjny, przedmioty ortopedyczne i środki pomocnicze).	- liczba opracowanych i realizowanych programów i projektów na rzecz rodziny i dziecka oraz liczba osób nimi objętych - liczba zrealizowanych działań o charakterze informacyjnym - liczba rodzin zastępczych - liczba dzieci przebywających w pieczy zastępczej - liczba dzieci objętych wsparciem specjalistycznym - liczba dzieci z niepełnosprawnościami korzystających ze wsparcia	działania ciągłe

	6. Podejmowanie działań w celu tworzenia lokali socjalnych i mieszkań chronionych na terenie powiatu. 7. Propagowanie w powiecie tworzenia organizacji zajmujących się problemami rodzin, dzieci i młodzieży i współpraca z organizacjami promującymi rodzinne formy opieki zastępczej.		
cel operacyjny 2	kierunki działań	wskaźniki realizacji	czas realizacji
Wspieranie dzieci i młodzieży w procesie kształcenia i wszechstronnym rozwoju	1. Podnoszenie jakości kształcenia w placówkach oświatowych na terenie powiatu. 2. Poszerzenie oferty edukacyjnej szkół i dostosowanie jej do potrzeb rynku pracy. 3. Wyrównywanie szans edukacyjnych dzieci i młodzieży. 4. Współpraca z gminami powiatu w zakresie rozwijania sieci placówek opiekuńczo-wychowawczych wsparcia dziennego dla dzieci i młodzieży. 5. Promowanie alternatywnych form spędzania czasu wolnego dla dzieci i młodzieży oraz poszerzanie oferty zajęć pozaszkolnych	- liczba szkoleń, w których uczestniczyła kadra pedagogiczna - liczba przedsięwzięć służących wyrównywaniu szans edukacyjnych dzieci i młodzieży - liczba dzieci korzystających z placówek wsparcia dziennego - liczba dzieci uczestniczących w zajęciach pozaszkolnych	działania ciągłe

	6. Integrowanie działań na rzecz rodziny i dziecka w powiecie poprzez stałą współpracę placówek oświatowo-wychowawczych, kulturalnych i sportowo-rekreacyjnych, jednostek pomocy społecznej i ochrony zdrowia, sądu rejonowego i kuratorów sądowych, policji, organizacji pozarządowych i Kościoła.		
cel operacyjny 3.	kierunki działań	wskaźniki realizacji	czas realizacji
Pomoc wychowankom opuszczającym rodziny zastępcze i placówki opiekuńczo-wychowawcze	1. Przyznawanie pełnoletnim wychowankom rodzin zastępczych i placówek opiekuńczo-wychowawczych pomocy, w tym pieniężnej, na usamodzielnienie i kontynuowanie nauki, rzeczowej na zagospodarowanie oraz w uzyskaniu odpowiednich warunków mieszkaniowych. 2. Udzielanie pełnoletnim wychowankom rodzin zastępczych i placówek opiekuńczo-wychowawczych pomocy w uzyskaniu zatrudnienia. 3. Zintensyfikowanie pracy socjalnej z dziećmi usamodzielnianymi oraz zapewnienie im dostępu do wsparcia psychologiczno-pedagogicznego. 4. Podejmowanie współpracy z samorządami	- liczba usamodzielnionych wychowanków objętych pracą socjalną, wsparciem pieniężnym i rzeczowym, pomocą w uzyskaniu mieszkania oraz pomocą psychologiczno-pedagogiczną - liczba osób usamodzielnionych, którym udzielono pomocy w uzyskaniu zatrudnienia - liczba dostępnych mieszkań	działania ciągłe

	gminnymi w celu tworzenia mieszkań chronionych i socjalnych dla osób opuszczających rodziny zastępcze i placówki opiekuńczo-wychowawcze.	chronionych	
cel operacyjny 4.	kierunki działań	wskaźniki realizacji celu	czas realizacji
Przeciwdziałanie uzależnieniom i przemocy w rodzinie.	1. Zintensyfikowanie profilaktycznej działalności informacyjnej, edukacyjnej i szkoleniowej w zakresie rozwiązywania problemów alkoholowych, narkomanii i przemocy w rodzinie. 2. Zapewnienie szerszego dostępu do wsparcia psychologicznego i prawnego dla rodzin dotkniętych problemami alkoholowymi, narkomanii i przemocy w rodzinie. 3. Zapewnienie osobom dotkniętym przemocą w rodzinie miejsc w ośrodkach wsparcia. 4. Opracowanie i realizacja programu oddziaływań korekcyjno-edukacyjnych dla osób stosujących przemoc w rodzinie. 5. Promowanie właściwych postaw społecznych, ważnych dla przeciwdziałania zjawisku alkoholizmu, narkomanii, przestępczości i eliminowaniu skutków niedostosowania społecznego wśród dzieci	- liczba zorganizowanych szkoleń i konferencji na temat profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholizmu, narkomanii i przemocy w rodzinie - liczba zorganizowanych kampanii informacyjnych, edukacyjnych w zakresie profilaktyki uzależnień i przemocy w rodzinie - liczba osób dotkniętych przemocą w rodzinie, którym zapewniono schronienie - liczba osób/rodzin dotkniętych problemami alkoholowymi, narkomanii	działania ciągłe

	i młodzieży. 6. Wsparcie i rozwój ruchów samopomocowych i grup wsparcia dla osób dotkniętych problemami alkoholowymi, narkomanii i przemocy w rodzinie.	i przemocy w rodzinie przemocą w rodzinie, którym udzielono wsparcia psychologicznego i prawnego - liczba osób uczestniczących w programach korekcyjno-edukacyjnych dla sprawców przemocy	
--	---	--	--

CEL STRATEGICZNY 1. – PODMIOTY ODPOWIEDZIALNE, PARTNERZY, ŹRÓDŁA FINANSOWANIA

podmioty odpowiedzialne	partnerzy	źródła finansowania
Starosta Powiatu, Zarząd Powiatu, Rada Powiatu, Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie, Powiatowy Ośrodek Interwencji Kryzysowej, Centrum Administracyjne Placówek Opiekuńczo-Wychowawczych, Wydział Edukacji i Rynku Pracy Starostwa Powiatowego w Piasecznie, Wydział Zdrowia i Spraw Społecznych Starostwa Powiatowego w Piasecznie, Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna, inne	Ośrodki pomocy społecznej w gminach, PFRON, placówki przedszkolne i oświatowe, żłobki, placówki kulturalne, jednostki sportowo-rekreacyjne, placówki opiekuńczo-wychowawcze wsparcia dziennego, placówki ochrony zdrowia, gminne komisje rozwiązywania problemów alkoholowych, gminne zespoły interdyscyplinarne ds. przeciwdziałania przemocy w rodzinie, ośrodki leczenia	Budżet samorządowy, centralny, fundusze zewnętrzne, m.in. fundusze strukturalne Unii Europejskiej, środki Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych, inne programy i granty, środki organizacji pozarządowych, sponsorzy indywidualni.

jednostki organizacyjne powiatu.	uzależnień, ośrodki wsparcia, sąd rejonowy, kuratorzy sądowi, policja, organizacje pozarządowe, Kościół, społeczność lokalna.	
----------------------------------	---	--

CEL STRATEGICZNY 2. OGRANICZANIE ZJAWISKA BEZROBOCIA W POWIECIE.

cel operacyjny 1.	kierunki działań	wskaźniki realizacji celu	czas realizacji
Aktywizacja zawodowa osób bezrobotnych, promocja przedsiębiorczości i ekonomii społecznej.	1. Monitorowanie zjawiska bezrobocia w powiecie. 2. Zmniejszanie skutków bezrobocia i ubóstwa poprzez przyznawanie i wypłacanie zasiłków oraz innych świadczeń z tytułu bezrobocia. 3. Opracowanie i realizacja powiatowego programu promocji zatrudnienia oraz aktywizacji lokalnego rynku pracy. 4. Udzielanie przez pomocy i wsparcia osobom bezrobotnym i poszukującym pracy w znalezieniu zatrudnienia i zdobyciu nowych kwalifikacji z wykorzystaniem instrumentów rynku	- liczba osób bezrobotnych w powiecie, w tym liczba kobiet - liczba osób długotrwale bezrobotnych - liczba bezrobotnych z prawem do zasiłku i bez prawa do zasiłku - liczba miejsc pracy objętych refundacją kosztów wyposażenia lub doposażenia stanowisk pracy - liczba szkoleń dla osób	działania ciągłe

	pracy. 5. Organizowanie i finansowanie szkoleń osobom bezrobotnym i poszukującym pracy. 6. Kontynuowanie przez Powiatowy Urząd Pracy współpracy z gminami w zakresie upowszechniania ofert pracy, informacji o wolnych miejscach pracy, usługach poradnictwa zawodowego, szkoleniach, przygotowaniu zawodowym dorosłych i stażach oraz organizacji robót publicznych, prac interwencyjnych i zatrudnienia socjalnego. 7. Realizacja lub współudział w realizacji programów celowych i osłonowych na rzecz zagrożonych i dotkniętych bezrobociem i ubóstwem. 8. Promowanie w powiecie podmiotów ekonomii społecznej (spółdzielnie socjalne, centra integracji społecznej, zakłady aktywności zawodowej).	bezrobotnych i poszukujących pracy - liczba osób bezrobotnych objętych szkoleniami - liczba staży zawodowych - liczba osób objętych programami celowymi i osłonowymi - liczba nowych podmiotów gospodarczych na terenie powiatu - liczba nowych miejsc pracy na terenie powiatu - liczba podmiotów ekonomii społecznej - liczba osób zatrudnionych w podmiotach ekonomii społecznej	
--	--	--	--

cel operacyjny 2.	kierunki działań	wskaźniki realizacji celu	czas realizacji
Zwiększenie dostępności osób niepełnosprawnych do zasobów rynku pracy.	1. Prowadzenie doradztwa zawodowego dla osób niepełnosprawnych poszukujących pracy. 2. Aktywizacja zawodowa osób niepełnosprawnych. 3. Współpraca z pracodawcami z terenu powiatu w zakresie tworzenia miejsc pracy dla osób niepełnosprawnych. 4. dofinansowania np. rozpoczęcia działalności gospodarczej i pomoc w trakcie jej prowadzenia oraz inne formy finansowego wsparcia.	- liczba nowo utworzonych i wyposażonych stanowisk pracy dla osób niepełnosprawnych - liczba osób niepełnosprawnych objętych różnymi formami aktywizacji zawodowej - liczba staży zawodowych finansowanych ze środków PFRON-u lub z Funduszu Pracy	działania ciągłe

CEL STRATEGICZNY 2. – PODMIOTY ODPOWIEDZIALNE, PARTNERZY, ŹRÓDŁA FINANSOWANIA

podmioty odpowiedzialne	partnerzy	źródła finansowania
Starosta Powiatu, Zarząd i Rada Powiatu, Starostwo Powiatowe, Powiatowy Urząd Pracy, Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie, Wydział Zdrowia i Spraw Społecznych Starostwa Powiatowego	Ośrodki pomocy społecznej w gminach, PFRON, placówki oświatowe, pracodawcy, organizacje pozarządowe.	Budżet samorządowy, centralny, fundusze zewnętrzne, m.in. fundusze strukturalne Unii Europejskiej, środki Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych, inne programy i granty,

w Piasecznie i inne jednostki organizacyjne powiatu.		środki organizacji pozarządowych, sponsorzy indywidualni.
--	--	---

CEL STRATEGICZNY 3. PRZECIWDZIAŁANIE WYKLUCZENIU SPOŁECZNEMU I POMOC OSOBOM STARSZYM ORAZ NIEPEŁNOSPRAWNYM.

cel operacyjny 1.	kierunki działań	wskaźniki realizacji celu	czas realizacji
Zwiększenie aktywności społecznej i przeciwdziałanie marginalizacji społecznej osób starszych i niepełnosprawnych.	1. Monitorowanie warunków funkcjonowania osób starszych i niepełnosprawnych w powiecie. 2. Rozwijanie środowiskowych form wsparcia osób starszych i niepełnosprawnych. 3. Realizacja projektów z zakresu aktywizacji i integracji społecznej osób starszych oraz niepełnosprawnych, w tym współfinansowanych ze środków Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych oraz Europejskiego Funduszu Społecznego. 4. Likwidowanie barier architektonicznych, technicznych, transportowych i w komunikowaniu się, w tym w miejscu	- liczba osób w wieku poprodukcyjnym i ich udział w ogóle mieszkańców powiatu, - liczba osób objętych ofertą klubów seniora i domów dziennego pobytu, - liczba zlikwidowanych barier architektonicznych, technicznych i w komunikowaniu się - liczba ośrodków wsparcia środowiskowego dla osób niepełnosprawnych oraz liczba osób nimi objętych - liczba osób objętych pomocą	działania ciągłe

	zamieszkania osób niepełnosprawnych oraz w obiektach użyteczności publicznej. 5. Podejmowanie współpracy z organizacjami pozarządowymi działającymi na rzecz osób starszych i niepełnosprawnych oraz z Kościołem.	w ramach Warsztatów Terapii Zajęciowej - liczba opracowanych i zrealizowanych projektów z zakresu aktywizacji i integracji społecznej osób starszych i niepełnosprawnych oraz liczba osób nimi objętych	
cel operacyjny 2.	kierunki działań	wskaźniki realizacji celu	czas realizacji
Rehabilitacja osób niepełnosprawnych.	1. Monitorowanie liczby orzeczeń o niepełnosprawności i liczby osób niepełnosprawnych w powiecie. 2. Podejmowanie działań na rzecz poszerzenia oferty usług rehabilitacji społecznej w powiecie. 3. Zwiększanie dostępu osób z niepełnosprawnościami do informacji o ofercie dedykowanej w ramach rehabilitacji społecznej.	- liczba osób z orzeczoną niepełnosprawnością w powiecie - liczba osób objętych dofinansowaniem na zakup sprzętu rehabilitacyjnego, ortopedycznego i środków pomocniczych - liczba osób niepełnosprawnych korzystających z dofinansowania do turnusów rehabilitacyjnych - liczba osób objętych programami pomocowymi w zakresie rehabilitacji społecznej	działania ciągłe

CEL STRATEGICZNY 3. – PODMIOTY ODPOWIEDZIALNE, PARTNERZY, ŹRÓDŁA FINANSOWANIA

podmioty odpowiedzialne	partnerzy	źródła finansowania
Starosta Powiatu, Zarząd Powiatu, Rada Powiatu, Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie, Powiatowy Zespół Orzekania o Niepełnosprawności, Powiatowy Ośrodek Interwencji Kryzysowej, Wydział Zdrowia i Spraw Społecznych Starostwa Powiatowego w Piasecznie i inne jednostki organizacyjne powiatu.	Ośrodki pomocy społecznej w gminach, PFRON, organizacje pozarządowe, Kościół, społeczność lokalna.	Budżet samorządowy, budżet wojewódzki, centralny, fundusze zewnętrzne, m.in. fundusze strukturalne Unii Europejskiej, inne programy i granty, środki organizacji pozarządowych, sponsorzy indywidualni.

CEL STRATEGICZNY 4. DBAŁOŚĆ O BEZPIECZEŃSTWO MIESZKAŃCÓW POWIATU.

cel operacyjny 1.	kierunki działań	wskaźniki realizacji celu	czas realizacji
Zwiększenie poczucia bezpieczeństwa mieszkańców powiatu.	1. Podejmowanie przedsięwzięć edukacyjno-informacyjnych poświęconych przestępczości i jej skutkom. 2. Podejmowanie przez jednostki powiatowe współpracy z policją, prokuraturą rejonową, sądem rejonowym, kuratorami sądowymi i organizacjami pozarządowymi na rzecz przeciwdziałania przestępczości. 3. Zapewnienie mieszkańcom powiatu	- liczba i rodzaj podjętych działań profilaktyczno-edukacyjnych - liczba popełnionych i wykrytych przestępstw, w tym z udziałem nieletnich - liczba zrealizowanych inwestycji w celu poprawy bezpieczeństwa mieszkańców powiatu	działania ciągłe

	bezpieczeństwa w tym bezpieczeństwa na drodze.		
--	--	--	--

CEL STRATEGICZNY 4. – PODMIOTY ODPOWIEDZIALNE, PARTNERZY, ŹRÓDŁA FINANSOWANIA

podmioty odpowiedzialne	partnerzy	źródła finansowania
Starosta Powiatu, Zarząd Powiatu, Rada Powiatu, jednostki organizacyjne powiatu.	Policja, Prokuratura, Sąd Rejonowy, placówki przedszkolne i oświatowe, placówki kulturalne, jednostki sportowo-rekreacyjne, placówki opiekuńczo-wychowawcze wsparcia dziennego, organizacje pozarządowe, Kościół, społeczność lokalna.	Budżet samorządowy, wojewódzki i centralny, fundusze zewnętrzne, m.in. fundusze strukturalne Unii Europejskiej, inne programy i granty, sponsorzy indywidualni.

CEL STRATEGICZNY 5. PROFILAKTYKA ZDROWOTNA I OCHRONA ZDROWIA.

cel operacyjny 1.	kierunki działań	wskaźniki realizacji celu	czas realizacji
Promocja zdrowia i rozwój opieki medycznej.	- Promocja zdrowia i zdrowego stylu życia. - Podejmowanie działań służących zwiększeniu aktywności fizycznej mieszkańców powiatu. - Rozwój bazy rekreacyjnej i sportowej dostępnej dla mieszkańców powiatu. - Dbłość o zdrowie fizyczne oraz społeczną aktywność mieszkańców powiatu.	- liczba i rodzaj podjętych działań - liczba mieszkańców objętych działaniami - liczba i rodzaj inwestycji służących poprawie ochrony środowiska w powiecie, - liczba i rodzaj inwestycji w zakresie unowocześniania	działania ciągłe

	5. Rozwijanie i unowocześnianie bazy leczenia ambulatoryjnego i szpitalnego.	i poprawy funkcjonowania ochrony zdrowia mieszkańców powiatu - programy profilaktyczne i edukacyjne	
--	--	--	--

CEL STRATEGICZNY 5. – PODMIOTY ODPOWIEDZIALNE, PARTNERZY, ŹRÓDŁA FINANSOWANIA

podmioty odpowiedzialne	partnerzy	źródła finansowania
Starosta Powiatu, Zarząd Powiatu, Rada Powiatu, jednostki organizacyjne powiatu.	placówki przedszkolne i oświatowe, placówki kulturalne, jednostki sportowo-rekreacyjne, placówki opiekuńczo-wychowawcze wsparcia dziennego, placówki ochrony zdrowia, gminne komisje rozwiązywania problemów alkoholowych, ośrodki leczenia uzależnień, ośrodki wsparcia, organizacje pozarządowe, Kościół, społeczność lokalna.	Budżet samorządowy, wojewódzki i centralny, fundusze zewnętrzne, m.in. fundusze strukturalne Unii Europejskiej, inne programy i granty, sponsorzy indywidualni.

CEL STRATEGICZNY 6. PODNOSZENIE EFEKTYWNOŚCI WSPARCIA, ROZWÓJ SPOŁECZEŃSTWA OBYWATELSKIEGO I WZMACNIANIE DIALOGU SPOŁECZNEGO

cel operacyjny 1.	kierunki działań	wskaźniki realizacji celu	czas realizacji
Wzmacnianie kadr i służb pomocowych, podnoszenie jakości i efektywności	1. Doskonalenie kadr pomocy społecznej poprzez zapewnienie środków na szkolenia i inne formy podnoszenia kwalifikacji.	- liczba zorganizowanych szkoleń dla kadr pomocy społecznej z terenu powiatu	działania ciągłe

świadczonych usług.	2. Projektowanie i wdrażanie nowych rozwiązań organizacyjnych oraz instrumentów i programów służących podniesieniu jakości świadczonych usług przez instytucje pomocy społecznej. 3. Rozwój usług elektronicznych w obszarze wsparcia społecznego. 4. Pozyskiwanie środków zewnętrznych na realizację zadań z zakresu polityki społecznej. 5. Rozwój współpracy w zakresie realizowania zadań służących rozwiązywaniu problemów społecznych z jednostkami funkcjonującymi na terenie powiatu, organizacjami pozarządowymi i innymi podmiotami.	- liczba wspólnych przedsięwzięć różnych podmiotów podejmowanych w celu rozwiązywania problemów społecznych - liczba zadań zleconych organizacjom pozarządowym	
cel operacyjny 2.	kierunki działań	wskaźniki realizacji celu	czas realizacji
Wspieranie instytucji społeczeństwa obywatelskiego i rozwijanie dialogu społecznego.	1. Inicjowanie działań zmierzających do włączania się mieszkańców w życie społeczne powiatu. 2. Aktywna współpraca z organizacjami pozarządowymi, koordynacja i wspieranie wspólnych działań. 3. Zwiększenie wsparcia merytorycznego dla	- liczba i rodzaj podjętych działań służących aktywizacji społecznej mieszkańców, powiatu w tym współfinansowanych z funduszy zewnętrznych - liczba wspieranych przez	działania ciągłe

	organizacji pozarządowych i społecznych. 4. Rozwój wolontariatu. 5. Podejmowanie inicjatyw mających na celu wzmacnianie dialogu władz samorządowych z mieszkańcami. 6. Promocja i wspieranie aktywności i współpracy środowisk lokalnych, gospodarczych, pozarządowych i samorządowych na rzecz rozwoju społecznego. 7. Powiatowy program współpracy z organizacjami pozarządowymi.	samorząd organizacji pozarządowych, - liczba spotkań przedstawicieli samorządu powiatu z mieszkańcami	
--	--	---	--

CEL STRATEGICZNY 6. – PODMIOTY ODPOWIEDZIALNE, PARTNERZY, ŹRÓDŁA FINANSOWANIA

podmioty odpowiedzialne	partnerzy	źródła finansowania
Starosta Powiatu, Rada Powiatu, Starostwo Powiatowe, jednostki organizacyjne powiatu.	placówki oświatowe, placówki kulturalne, jednostki sportowo-rekreacyjne, organizacje pozarządowe, Kościół, społeczność lokalna.	Budżet samorządowy i centralny, fundusze zewnętrzne, organizacje pozarządowe, sponsorzy indywidualni.

3. PROGNOZA ZMIAN

Do oceny stopnia wdrożenia wyznaczonych w strategii działań zostaną wykorzystane sformułowane powyżej wskaźniki realizacji celów. Wdrożenie projektowanych działań zaplanowanych w ramach poszczególnych celów strategicznych wypracowanych w niniejszym dokumencie powinno przyczynić się do osiągnięcia przedstawionych w poniższym zestawieniu zmian.

cel strategiczny	prognoza zmian
CEL STRATEGICZNY 1. ROZWÓJ OPIEKI NAD DZIECKIEM I RODZINĄ.	Sprawnie funkcjonujący system wsparcia rodzin, dzieci i młodzieży, uprzedzający sytuacje kryzysowe i zapewniający różnorodne formy pomocy, który w momencie wystąpienia kryzysu w rodzinie przyjmuje funkcje ratownicze i opiekuńcze, nie pozostawiając rodziny i dziecka z własnymi problemami. Wspiera on także osoby usamodzielniane. Efektem realizacji działań powinien być również sprawny system profilaktyki i rozwiązywania problemów uzależnień oraz przemocy w rodzinie.
CEL STRATEGICZNY 2. OGRAŃCZANIE ZJAWISKA BEZROBOCIA W POWIECIE.	Wzrost liczby osób zaktywizowanych. Podniesienie jakości usług świadczonych przez Powiatowy Urząd Pracy.
CEL STRATEGICZNY 3. PRZECIWDZIAŁANIE WYKLUCZENIU SPOŁECZNEMU I POMOC OSOBOM STARSZYM ORAZ Z NIEPEŁNOSPRAWNOŚCIAMI.	Zwiększenie udziału seniorów i osób dotkniętych niepełnosprawnością w życiu społecznym i zawodowym. Podniesienie jakości świadczonych im usług. Ułatwienie dostępu do informacji o możliwych formach wsparcia. Zwiększenie liczby osób samodzielnych i zatrudnionych.
CEL STRATEGICZNY 4. DBAŁOŚĆ O BEZPIECZEŃSTWO MIESZKAŃCÓW.	Zmniejszenie zagrożenia przestępczością, zwiększenie poczucia bezpieczeństwa mieszkańców powiatu.
CEL STRATEGICZNY 5. PROFILAKTYKA ZDROWOTNA I OCHRONA ZDROWIA	Poprawa kondycji zdrowotnej mieszkańców powiatu, sprawnej funkcjonujący system ochrony zdrowia mieszkańców powiatu.
CEL STRATEGICZNY 6. PODNIOSZENIE EFEKTYWNOŚCI WSPARCIA, ROZWÓJ SPOŁECZEŃSTWA OBYWATELSKIEGO I WZMACNIANIE DIALOGU SPOŁECZNEGO	Podniesienie profesjonalizmu kadry pomocy społecznej i jakości świadczonych usług. Zróżnicowane formy współpracy z silniejszym sektorem pozarządowym. Większa aktywność społeczna mieszkańców powiatu, wzrastająca liczba inicjatyw lokalnych.

4. RAMY FINANSOWE

Ustawa o pomocy społecznej (Art. 16b ust. 2 pkt 3 lit. c) nakłada obligatoryjny wymóg określenia ram finansowych strategii. W ramach finansowych Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Powiatu Piaseczyńskiego na lata 2022-2027 przyjęto za punkt wyjścia poziom wydatków Powiatu w roku 2020 – 154 439 996 zł (w działach klasyfikacji budżetowej: 801 – oświata i wychowanie, 851 – ochrona zdrowia, 852 – pomoc społeczna, 854 – edukacyjna opieka wychowawcza oraz 855 – rodzina, 921 – kultura i ochrona dziedzictwa narodowego, 926 – kultura fizyczna). Przy założeniu, że wysokość przyznawanych dotacji na realizację zadań zleconych i własnych oraz wysokość środków własnych powiatu na realizację zadań będzie co najmniej na tym samym poziomie, należy zakładać, iż w następnych latach nakłady na realizację strategii będą podobnie się kształtowały. Trudność precyzyjnego określenia wysokości funduszy przeznaczonych na realizację strategii w poszczególnych latach wynika z wielu czynników. Kluczowe znaczenie ma tu horyzont czasowy strategii, a także wielość zadań i podmiotów realizujących działania określone w strategii.

Każdy podmiot z terenu powiatu będący realizatorem zadań w ramach strategii planuje środki finansowe niezbędne do ich prawidłowej realizacji. Nie stanowią one jedynie części składowej budżetu powiatu, ale są to także dotacje ze źródeł zewnętrznych pozyskiwanych samodzielnie przez realizatorów. Źródłem finansowania działań przewidzianych do realizacji w niniejszej strategii będą: budżet powiatu, budżet województwa, budżet państwa i środki pochodzące ze źródeł zewnętrznych, w tym Europejskiego Funduszu Społecznego. Zakłada się, że cele i działania strategii będą wyznaczały kierunki finansowania polityki społecznej Powiatu Piaseczyńskiego.

5. WDROŻENIE STRATEGII, MONITOROWANIE, EWALUACJA

Koordynatorem realizacji działań wyznaczonych w Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Powiatu Piaseczyńskiego na lata 2022-2027 będzie Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Piasecznie.

Monitoring zapisów strategicznych, polegający na systematycznym zbieraniu i analizowaniu informacji dotyczących realizowanych bądź zrealizowanych już działań, będzie prowadzony przez zespół monitorujący strategię. Zespół zostanie powołany zarządzeniem Dyrektora PCPR w Piasecznie, a w jego skład wejdą m.in.: przedstawiciele podmiotów realizujących strategię i współdziałających w jej realizacji, w tym pracownicy Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie oraz jednostek mu podległych.

Zespół monitorujący realizację strategii będzie ocenił poziom wdrożenia zapisów strategicznych raz na 2 lata. Ocenę skuteczności polityki społecznej prowadzonej w powiecie przekaże Zarządowi Powiatu, sugerując przyjęcie proponowanych rozwiązań (np. programów celowych).

Do oceny stopnia wdrożenia wyznaczonych działań zostaną wykorzystane m.in. sformułowane wskaźniki realizacji celów strategicznych. W większości są one dostępne w zbiorach statystyki publicznej oraz w zasobach informacyjnych instytucji i organizacji realizujących strategię i współdziałających w jej realizacji.

W miarę rozwoju systemu monitorowania dokumentu będą mogły zostać zidentyfikowane nowe wskaźniki, które w odpowiedni sposób będą charakteryzowały przebieg realizacji podejmowanych działań.

Dane zebrane i opracowane w procesie monitoringu posłużą do ewaluacji strategii, której ogólnym celem jest podwyższanie stopnia adekwatności, efektywności i znaczenia rezultatów wynikających z realizacji strategii. Głównym zadaniem ewaluacji jest dążenie do stałego ulepszania skuteczności i efektywności interwencji, rozumiane nie tylko jako pozytywne efekty społeczne lub gospodarcze związane bezpośrednio ze strategią, lecz także jako zwiększenie przejrzystości i promowania działań podejmowanych przez władze lokalne.

6. ZARZĄDZANIE STRATEGIĄ, ANALIZA RYZYKA

Zarządzanie strategiczne jest swoistym zbiorem procesów pozwalających odpowiednio szybko reagować na zmiany zachodzące w otoczeniu, a jednocześnie pozwala tworzyć i utrzymywać odpowiednie relacje pomiędzy założonymi celami strategicznymi i zasobami. W praktyce jest to zbiór wytycznych, którymi można posłużyć się przy podejmowaniu decyzji czy określonych działań w poszczególnych obszarach.

Spośród wielu różnych definicji mówiących o zarządzaniu strategicznym, można wyłonić pewne aspekty, które najczęściej określają czym właściwie ono jest. W szczególności jest to:

- horyzont planowania – czyli określenie długoterminowych kierunków działań, sięgających od kilku do kilkunastu lat;
- wątek celów – zbiór wartości, wizja, misja, a także cele strategiczne, za pomocą i w ramach których podejmowane są odpowiednie działania;
- przedmiot zarządzania – traktowany jako spójna całość, gdzie zarządzanie strategiczne integruje funkcje i procesy organizacyjne w jedną strategię, koordynującą jego działanie;
- podmiot zarządzania – grupa lub jednostka organizacyjna zajmująca się zarządzaniem strategicznym, tzw. wierzchołek strategiczny.

Przenosząc te aspekty zarządzania strategicznego na grunt strategii rozwiązywania problemów społecznych, należałoby postrzegać przedmiot zarządzania jako cały organizm powiatu, nie tylko jego tkankę społeczną, natomiast w podmiocie zarządzania dostrzegać przede wszystkim samorząd powiatu, jego jednostki organizacyjne, ale także partnerów. Doświadczenia zdobyte podczas wdrażania założeń strategii, dla której zakończył się okres programowania, z pewnością przyczynią się do efektywniejszej realizacji wytyczonych w niniejszym dokumencie celów i kierunków działań, niemniej należy dostrzec, że Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Powiatu Piaseczyńskiego na lata 2022-2027 powstaje w trzecim roku trwania pandemii koronawirusa oraz w tle konfliktu zbrojnego między Rosją a Ukrainą, a także pogarszającej się koniunktury ekonomicznej. Z tego powodu trudno na obecnym etapie oszacować zagrożenia, jakie mogą wystąpić w trakcie wdrażania założeń strategii.

Przyjęte w Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Powiatu piaseczyńskiego na lata 2022-2027 założenia przewidują w odniesieniu do:

- demografii – wzrost liczby osób w wieku poprodukcyjnym;
- niepełnosprawności – wzrost liczby osób z niepełnosprawnościami spowodowany m.in. powiększeniem się grupy najstarszych mieszkańców gminy;
- bezrobocia – spadek liczby osób bezrobotnych;
- pomocy społecznej – spadek liczby beneficjentów systemu pomocy społecznej w związku poprawą kondycji materialnej osób i rodzin zamieszkujących powiat;
- problemów uzależnień i przemocy w rodzinie – spadek liczby osób uzależnionych, stosujących przemoc i doświadczających przemocy.

Z punktu widzenia sytuacji, z jaką mamy obecnie do czynienia, należy przewidywać zaburzenia w wielu obszarach życia gospodarczego i społecznego kraju, a co za tym idzie – powiatu. Monitorowanie tych zagrożeń na poziomie lokalnym z pewnością ma szansę przyczynić się do złagodzenia niekorzystnych tendencji, niemniej może wymagać zwiększonych nakładów finansowych i większego zaangażowania instytucjonalnego i społecznego, by przeciwdziałać niepożądanym zjawiskom mającym destrukcyjny wpływ na jakość i kondycję życia mieszkańców powiatu.

7. PROGRAMY I PROJEKTY

Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Powiatu Piaseczyńskiego na lata 2022-2027 będzie realizowana w szczególności poprzez poniżej wymienione programy i projekty:

- Powiatowy Program Rozwoju Pieczy Zastępczej,
- Powiatowy Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie,
- Powiatowy Program korekcyjno-edukacyjny dla sprawców przemocy,
- Powiatowy Program Działań na rzecz Osób Niepełnosprawnych,
- Program współpracy Powiatu Piaseczyńskiego z organizacjami pozarządowymi oraz podmiotami, o których mowa w art. 3 ust. 3 ustawy o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie,
- Program „Aktywny Samorząd”.

IV. UWAGI KOŃCOWE

Zapisy zawarte w Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Powiatu Piaseczyńskiego lata 2022-2027 będą realizowane w ramach przyjętych działań w zależności od posiadanych i pozyskanych z zewnątrz środków finansowych. Dla osiągnięcia wyznaczonych w dokumencie celów konieczne będzie współdziałanie różnych podmiotów funkcjonujących w obszarze polityki społecznej, w tym tych, które działają na wyższym i niższym szczeblu administracyjnym.

Autorzy dokumentu pragną złożyć serdeczne podziękowania wszystkim tym, którzy uczestniczyli w jego budowie, przyczyniając się do identyfikacji problemów społecznych występujących w powiecie. Jednocześnie chcą wyrazić nadzieję na dalszą współpracę w realizacji zapisów strategii.

SPIS TABEL I WYKRESÓW

Tabela 1. Profil respondentów ankiety „Problemy społeczne w opinii mieszkańców powiatu”	4
Tabela 2. Profil respondentów ankiety „Równość szans kobiet i mężczyzn”	5
Tabela 3. Podział administracyjny powiatu na koniec 2020 r.	15
Tabela 4. Ludność w poszczególnych gminach powiatu na koniec 2020 roku	17
Tabela 5. Struktura wiekowa ludności poszczególnych gmin powiatu w 2020 r.	17
Tabela 6. Struktura wiekowa ludności powiatu w latach 2018-2020	17
Tabela 7. Ruch naturalny ludności powiatu w 2020 r.	18
Tabela 8. Ruch migracyjny ludności powiatu w 2020 r.	18
Tabela 9. Użytki rolne, lasy i grunty leśne, pozostałe grunty i nieużytki	19
Tabela 10. Bezrobotni w powiecie według płci i ich udział w liczbie ludności w wieku produkcyjnym w latach 2018-2020	20
Tabela 11. Stopa bezrobocia w powiecie, województwie i w kraju w latach 2018-2020	21
Tabela 12. Bezrobotni w powiecie na koniec 2020 roku według wieku, czasu pozostawania bez pracy, stażu pracy i wykształcenia	21
Tabela 13. Typy placówek systemu oświaty w powiecie wraz z liczbą dzieci, uczniów i nauczycieli	23
Tabela 14. Dozory prowadzone w latach 2018-2020	27
Tabela 15. Nadzory prowadzone w latach 2018-2020	28
Tabela 16. Nadzory prowadzone w latach 2018-2020	29
Tabela 17. Stan zatrudnienia w Ośrodkach Pomocy Społecznej w powiecie na koniec 2020 r.	31
Tabela 18. Środki finansowe wydatkowane przez Ośrodki Pomocy Społecznej na pomoc społeczną w 2020 r.	31
Tabela 19. Beneficjenci pomocy społecznej w gminach powiatu w 2020 r.	32
Tabela 20. Najczęstsze powody przyznawania pomocy społecznej w gminach powiatu w 2020 r.	33
Tabela 21. Osoby przebywające i oczekujące na umieszczenie w DPS w latach 2018-2020	38
Tabela 22. Rodziny zastępcze w powiecie w latach 2018-2020	39
Tabela 23. Środki finansowe przeznaczone na rodziny zastępcze w powiecie w latach 2018-2020	40
Tabela 24. Dzieci pochodzące z terenu powiatu umieszczone w rodzinie zastępczej, rodzinnym domu dziecka, placówce opiekuńczo-wychowawczej	40
Tabela 25. Dzieci usamodzielnione w powiecie w latach 2018-2020	41
Tabela 26. Formy pomocy udzielanej dzieciom usamodzielnionym	41
Tabela 27. Środki finansowe przeznaczone na pomoc dzieciom usamodzielnianym	41
Tabela 28. Świadczenia z powodu niepełnosprawności przyznane w gminach powiatu w 2020 r.	43
Tabela 29. Orzeczenia o niepełnosprawności lub o stopniu niepełnosprawności wydane mieszkańcom powiatu w latach 2018-2020	44
Tabela 30. Beneficjenci różnych form rehabilitacji społecznej w latach 2018-2020	45
Tabela 31. Środki finansowe przeznaczone na różne formy rehabilitacji społecznej w latach 2018-2020	45
Tabela 32. Środki finansowe przeznaczone na dofinansowanie rehabilitacji społecznej w zakresie sportu, kultury, turystyki	46
Tabela 33. Osoby w wieku poprodukcyjnym w strukturze ludności powiatu w latach 2018-2020	48
Tabela 34. Organizacje pozarządowe współpracujące z PCPR	50
Tabela 35. Udział kobiet w liczbie ludności powiatu w latach 2018-2020	54
Tabela 36. Udział kobiet w liczbie bezrobotnych w powiecie w latach 2018-2020	54
Wykres 1. Jaka jest według Pani/Pana jakość i adekwatność do potrzeb oferty edukacyjnej szkół w powiecie?	24

Wykres 2. Jak Pani/Pan ocenia ofertę spędzania czasu wolnego adresowaną do rodzin, dzieci i młodzieży zamieszkałych na terenie powiatu?	26
Wykres 3. Czy czuje się Pani/Pan bezpiecznie w miejscu zamieszkania?	29
Wykres 4. Jak Pani/Pan ocenia działania na rzecz osób niepełnosprawnych realizowane na terenie powiatu?	47
Wykres 5. Jak Pani/Pan ocenia działania na rzecz osób starszych realizowane na terenie powiatu?	49
Wykres 6. Jakie problemy, niekorzystne zjawiska Pani/Pana zdaniem najbardziej uciążliwymi są w powiecie?	51
Wykres 7. W którym z poniżej wskazanych obszarów należałoby zintensyfikować bądź podjąć działania na terenie powiatu w celu poprawy jakości życia jego mieszkańców?	52
Wykres 8. Czy postrzega Pani/Pan przemoc w rodzinie jako istotny problem społeczny na terenie powiatu?	52
Wykres 9. Czy Pani/Pana zdaniem istnieje ryzyko nasilenia się problemu przemocy w rodzinie na terenie powiatu?	53
Wykres 10. Czy postrzega Pani/Pan istnienie nierówności szans kobiet i mężczyzn jako problem społeczny?	55
Wykres 11. Kto jest wg Pani/Pana bardziej zagrożony dyskryminacją ze względu na płeć?	55
Wykres 12. Czy Pani/Pana zdaniem płeć ogranicza możliwości kariery zawodowej i społecznej?	56
Wykres 13. Czy spotkała się Pani/ spotkał się Pan z przypadkami dyskryminacji ze względu na płeć w powiecie lub o nich słyszała/ słyszał?	56
Wykres 14. Czy Panią/Pana lub członka rodziny dotknęła dyskryminacja ze względu na płeć?	57
Wykres 15. Jaka Pani/Pana zdaniem może być skala problemu nierówności płci w powiecie?	57
Wykres 16. Czy wg Pani/Pana powinno się podejmować w powiecie działania na rzecz równości szans kobiet i mężczyzn lub w celu przeciwdziałania dyskryminacji ze względu na płeć?	58

**Przewodniczący Rady
Powiatu Piaseczyńskiego**

Włodzimierz Rasiński
/podpisano elektronicznie/